9 poveşti nemuritoare

ovesiî nemuritoare

ed. a Ii-a

EDITURA ION CREANGĂ
Bucureşti, 1974

Coperta *â&.*
CRINA
IONESCU

Poveste populară din Banat,
culeasă de
P. UGLIŞIU-DELAPECICA

Iorgovan, prunc sărac, ajunge împărat

A FOST ODATĂ un om sărac cum puţini au fost pe lume, că nici apă n-avea după ce bea. Omul acela, pe lîngă sărăcia lui, mai avea şi trei feciori, dintre care cei mai mic era orb d-un ochi şî şchiop d-un picior, aşa că nu-i putea fi de mare ajutor.

• Feciorii cei mai mărişori, după ce s-au bărăborit, i-au spus tatălui lor aşa :

— Tată, noi plecăm în lume să ne găsim de lucru, că d-acuma sîntem mari şi ne putem cîştiga pînea de toate zilele.

— Bine, dragii mei, numai să fiţi cuminţi, ascultători, şi să nu vă duşmăniţi între voi, ca să n-ajungeţi de rîsul lumii.

Şi-au plecat.

Fratele lor mai mic a rămas cu tatăl lor.

Ceilalţi doi au ajuns ia Curtea împărătească, în slujbă bună ; unul purcar şi celălalt căprar la turmele împăratului.

După '■3Î ţi va ani şi fratele lor cel mai mic s-a făcut mare. şl într-o bună zi se trezi tatăl său cu el că-i ■pune :•
— Tată, mă duc şi eu, ca fraţii mei, să-mi găsesc ceva slujbl cît de mică, căci am văzut pe alţii şi mai slabi decît mine, şi au slujbe după puterea lor, zise băiatul către tatăl său.
— Bine, dragul meu, numai să fii cuminte şi ascultător, răspunse tatăl său.
Şî-a plecat şi al treilea fecior. S-a dus, s-a tot dus, pînâ într-o zi a ajuns într-o pădure mare, şi meri. prin ea pe o cărare, numai ce aude nişte pui de vulturoaica ţipînd ca din ■ gură de şarpe. Feciorului I-a fost milă de pui şi s-a suit în vîrful gorunului, să vadă pentru ce se vaită aşa de dureros. Cînd s-a văzut aproape de cuibul puilor, mai mare i-a fost groaza cînd a văzut un şarpe lung. învîrtit în. jurul gorunului, apropiindu-se ele cuib. S-a suit încet spre şarpe şi cînd a fost aproape de el, a scos un cuţit lung de la brîu şi a tăiat şarpele în două, Acesta căzu jos pe pămînt şi-şi mişca mereu coada retezată, iar bieţii puişori scăpară de la moarte. în clipa aceea ajunse şi vulturoaica. auzind din depărtare ţipătul după ajutor al puilor ei. Cînd îl văzu pe feciorul care i-a scăpat puii din gura şarpelui, nu ştia cum să-i mulţumească. Acesta se scoborî, vulturoaica zbură şi ea şi se apropie cu mult drag de el şi-i zise :

— Vai, dragul meu, iu ai fost acela care mi-ai apărat puii mei şi mi i-ai scăpat de la moarte. Pentru această mare bunătate a inimii tale şi eu am să-ţi fac un mare bine. Mergi la tatăl tău să-ţi dea un ol curat din care beţi apă şi adă-1 aci la tulpina gorunului, iar tu să ai grijă depeuibul şi de puii mei, căci eu mă duc la Apa Iordanului, să-ţi aduc apa sfinţită din Iordan. Tu însă să nu te depărtezi de puii mei pînă nu m-oi întoarce eu cu apa sfîntă. Apa aceea te va vindeca şi-ţi va da vedere în ochi şi putere în picior şi vei fi fecior întreg şi sănătos. Şi apa aceea împlineşte şi dorinţele omului.

— Bine, vuituroaică dragă, eu pînă te întorci tu iarăşi aici nu mă deslipesc de gorun şi-ţi păzesc puii,

ăspunse fecioraşul.

ulturoaica luă olul în ciocul ei puternic şi zbură spre răsăritul soarelui şi peste puţin timp nu se mai vedea. Bietul fecior aştepta cu nespusă bucurie sosirea vuituroaicli. Nu simţea foame, nu simţea sete, şi nici somnul nu se lipea de ochii. lui. Deodată începură să se clatine vîrfurile gorunilor şi plopilor înalţi, iar puii vulturoaicei băteau voioşi ii aripile lor fără pene, cînd văzură din depărtare pe buna lor mamă că se îndreaptă spre cuibul lor.

Vulturoaiea coborî la fecior, îi dete olul cu apa sfînta şi—i spuse să se spele pe ochiul bolnav, apoi piciorul. Acesta luă olul şi turnîndu-şi apă în palmă

îşi spăla ochiul bolnav şi îndată îi reveni .vederea. Acum băiatul, fericit, îşi spălă şi piciorul şi-ndată fu vindecat. Bietul de el, era atît de fericit şi de voios, încît n-ar fi schimbat cu nimeni pe lume marea lui bucurie.

Ii mulţumi vulturoaicii s^B^ând olul cu apa sfinţită, plecă la tatăl său, ca să îmbucure şi el de bucuria lui, văzîndu-1 întreg şi sănătos.

După aceasta Iorgovan — că aşa îl chema pe fecio-raşul nostru — plecă iarăşi la drum să~şi găsească de lucru, ştiind bine că de astă dată are să izbu tească. ...

Merse cît merse, cînd deodată se văzu în faţa .unui palat frumos, care îţi lua vederile. Întâlnind pe cale un moş bătrîn, îl întrebă :

— Al cui e palatul ăsta atît de frumos ? ; '

— Hei, dragul meu, ăsta-i palaţu-mpăratului, îi răspunse moşul, şi-şi văzu de drum.

Acum Iorgovan stătea pe gînduri, nu ştia ce sa facă. îşi aduse aminte de apa adusă de vulturoaieă din Iordan. înghiţi o înghiţitură de apă şi se gîndi ca să-i ajute să poată ajunge în slujba împărătească. Bătu în poartă şi deodată se deschise şi un ostaş II întrebă :

— Pe cine cauţi ? Şi ce doreşti ?

— Caut pe înălţatul împărat, ca să-I vorbesc ceva. Ostaşul merse şi spuse împăratului că un voinic vrea să vorbească cu înălţatul împărat.'

împăratul porunci ostaşului să-1 aducă in faţă să 1 vadă. Ostaşul merse şi aduse pe Iorgovan înaintea împăratului.
Cînd acesta se apropia ele împărat, dădu ochii cu fraţii iui, că erau şi ei în slujba împăratului', dar ei îi întoarseră spatele, şi se făcură că nu-1 cunosc. Ajuns în faţa împăratului, acesta îl întrebă ;
— Cine eşti şi ce doreşti ?
— Înălţate împărate, sînt prunc de om sărac şî aş vrea să-mi găsesc vreo slujbă, ca să am şi eu cu ce să trăiesc.
-— Bine, voinice, răspunse împăratul, am să te pun grădinar Ia grădina împărătească. Fraţii lui erau tare necăjiţi cînd au văzut pe Iorgovan, fratele lor, că a intrat şi ei în slujba împăratului, şi nu ştiau cum sa se scape de el şi să-1 prăpădească. Au început să-1 pîrască în toate părţile că nu-i place lucrul, că umblă cu vrăji şi cu descântece. împăratul, auzind mereu ce se vorbeşte despre Iorgovan, s-a hotărît să-1 prăpădească, fiind primejdios. Un sfetnic bătrjn al împăratului, auzindu-1 vorbind că vrea să-! prăpădească pe grădinar, înţelegînd despre ce e vorba, îl sfătui pe împărat să-1 pună Sntîi la încercare, şi numai după ce va vedea că umblă cu minciuni, numai atunci să-1 prăpădească.
Văzînd împăratul că sfetnicul său are dreptate a doua zi chemă pe Iorgovan la sine şi îi porunci : ■

— Iorgovane, am auzit vorbindu-se despre tine
multe vorbe urîte, şi vreau să aflu adevărul. Pînă
mîne seară, să-mi faci din poarta palatului meu şi
pînă la biserică o punte de aur, de care n-are nici
un împărat pe lume !
Să-mi aduni toate bucatele : grîul, secara, ovăzul şi orzul din toată ţara mea şi să mi le aduni în magaziile palatului meu.
Să-mi aduni toţi lupii din ţară şi să mi-i închizi în grajdurile mele goale.
Dacă pînă mîne seară toate acestea n-or fi gata, unde-ţi stau picioarele îţi va sta şi capul. M-ai înţeles ?
— Da, am înţeles, înălţate împărate, şi cu ajutorul
apei Iordanului le voi împlini, răspunse voinicul.
A doua zi seara, de la poarta împăratului pînă la biserică s-a întins un pod de aur, care strălucea ca soarele. Toate magaziile împărăteşti erau pline cu bucate.
Cît n-a încăput în ele au fost aşezate în grămezi mari şi acoperite cu paie, ca să nu le strice ploile. Toţi lupii din toate pădurile au fost băgaţi în grajdurile care erau goale.
Ieşind împăratul, după' cină, ca să vadă dacă Iorgovan a putut să-i împlinească măcar una din cele trei porunci grele, cînd a- dat cu ochii de podul de aur, a rămas ca înlemnit şi na mai ştia de bucurie, că nici un alt împărat din lume nu are aşa pod mî-

nunat. De la pod s-a îndreptat spre magazii şi mai mare i-a fost bucuria, cînd şi-a văzut toate bucatele adunate la un loc, dar mai ales cînd a văzut că nu i-au încăput în magazii toate. A chemat îndată pe batrînul său sfetnic şi i-a mulţumit că i-a dat sfatul să nu-1 prăpădească pe Iorgovan pînă nu-1 pune la încercare. Venind sfetnicul îi zise :

— Iată minunile aceluia pe care era să-1 prăpădesc şi să-mi încarc sufletul cu grele păcate. Acum, ce pedeapsă să dau ..acelora care l-au pîrît pe nedrept ?

— Să-şi primească ei osînda la care voiau să-1 ducă pe Iorgovan ! răspunse sfetnicul împăratului. Şi lupii îi sfîşiară în bucăţi pe fraţii mincinoşi, luîndu-şi pedeapsa.

împăratul chemă la sine pe Iorgovan, îi spuse că de azi înainte el e ginerele său, că-i da fata de soţie şi jumătate din împărăţie. Să meargă să-şi aducă şi pe tatăl său, să trăiască cu ei împreună. Şî s-a făcut o nuntă mare şi bogată şi dacă Iorgovan eu împărăteasa lui n-or fi murit, şi azi trăiesc.

Poveste populară din Banat,
culeasă de
P. UGLIŞIU-DELA PECICA

Ce nu stoca — Potca

A FOST ODATĂ un împărat care avea o ţară mare şi foarte bogată şi împăraţii din ţările vecine, care aveau ţări mici şi sărace, îl vedeau cu ochi răi şi le era lăcomie să pună mîna pe ţara lui. Odată, trei împăraţi vecini cu acea ţară s-au înţeles întreolaltă ca să se ridice cu război în contra lui şi s-o împartă între ei trei.

Aceştia s-au pregătit de război şi într-o zi au plecat cu armatele lor, înconjurîndu-i ţara, şl s-a început un război mare, şi după cum e o vorbă din bătrînî că mai multe ciori doboară un vultur, tot aşa s-a întîmplat şi cu acei împărat. Fiind învins în luptă, i-au luat ţara toată şi au împărţit-o între ei. Acum acest împărat era foarte necăjit şi amărît că a rămas sărac, căci avea un fecior şi o fetiţă mică. O vorbă bătrînească spune că năcazul cînd vine pe capul omului nu vine singur, ci vine cu tovarăş, aşa . şi de astă dată : împăratului îi moare soţia. Năcazul era cu atît mai mare, că avea şi un fecior şi o fetiţă mică care au rămas fără mamă, şi îi era tare greu.

Nemaiiiind împărat, nu avea nici un venit şi a început a se lupta şi el cu sărăcia.
Feciorul s-a hotărît să plece în lume, ca să-şi găsească norocul. S-a rugat de tatăl său să-i dea voie să meargă în lume, doar-doar va da de vreun bine. Tatăl său îl întrebă :
- Nu te temi să iai lumea în cap ?
- Nu mă tem, tată, şi cred că am să-mi împlinesc cu bine gîndul.
- Bine, dragul meu, iată eu iţi dau unul din cei mai buni cai ai mei şi paloşul meu. Iţi dau şi cîţiva galbeni, ca să ai de cheltuială pentru drum atît de lung, căci nu poţi şti peste ce greutăţi ai să treci. Voinicul nostru şi-a pregătit de toate şi, luîndu-şî rămas bun de la tatăl său şi de la soruţa lui, a încălecat calul şi pe-aci ţi-e drumul S
S-a dus, s-a tot dus, multă lume-mpărăţie, ca Dumnezeu să ne ţie, pînă cînd, înspre seară a ajuns la o moară părăsită, care din lipsă de apă, fiind valea secată, n-avea cine să învârtă roata, şi crezu că e bine să rămînă aci peste noapte, avînd un adăpost bun, atît pentru căluţul său, cît şi pentru el. Noaptea, cam pe la miezul nopţii, s-a trezit din somn, auzind că cineva a intrat în moară, şi vorbea în şoapte. S-a ridicat încet din pat, a pus mîna pe paloş şi a stat la pîndă, ca să vadă ce se întâmplă. Văzînd că pe vatra morii se aprinsese un foc, care ardea cu flăcări, s-a lipit de uşă, care avea o gaură destul

de mare, şi a putut vedea foarte bine că erau nişte hoţi, trei la număr, îmbrăcaţi în haine călugăreşti şi cu bărbile mari.
Se aşezară pe vatră şi unul din ei a luat un sac destul de greu. Şi golindu-1 pe vatră, a văzut că erau numai galbeni, mari şi mici. Hoţii s-au apucat să-i numere, ca să-i poată împărţi.
Voinicul nostru se gîndi să iasă la ei cu paloşul în mînă şi să-i sperie, să fugă şi să-fi lase prada. Zis şi făcut. Era îmbrăcat cu hainele lui frumoase. Strînse în mînă minerul paloşului şi deschise repede uşa strigînd din răsputeri :
— Săriţi pe ei, voinicii mei, că sînt aici toţi trei ! Hoţii, care cunoşteau moara şi ştiau că aici nu stl nimeni, şi văzînd paloşul, au crezut că-s urmăriţi de jandarmi, şi au rupt-o la fugă îngroziţi de moarte. Voinicul a ieşit în urma lor, dar ei aşa fugeau de repede, că nu i-a mai văzut. S-a dus la grajd, ca să-şi vadă căluţul, apoi s-a-ntors în moară, liniştit. A adunat de pe vatră galbenii şi i-a băgat napoi în sac. A luat sacul şi 1-a pus pe aşternutul său sub cap, a stins focul din vatră şi după ce a zăvorit bine uşile morii, s-a culcat din nou. A doua zi dimineaţa s-a sculat, a mîncat, şi-a adăpat calul, apoi a încălecat, după ce şi-a aşezat sacul, şi a plecat la drum. Voia să se întoarcă la tatăl său să-i lase sacul cu bani, dar se gîndi că nu e bine

să te-ntorci din drum cînd ai plecat undeva cu un plan, că atunci n-ai să izbuteşti. Şi-a văzut de drum. Cînd a ajuns la marginea unei păduri mari, nu ştia în care parte s-o ia. Dînd cu ochii de-o cărare bă-4 tătorită. s-a dus tot înainte. Ajungînd într-o poiană, unde dădu şî peste un izvor limpede, s-a oprit aici, a luat sacii din spatele calului şi-i dete drumul să pască, iar el s-a apropiat de izvor, s-a aşezat pe iarbă şi desfăcînd sacul cu merindea, a început să mănînce. N-a mestecat bine prima bucătură, cînd auzi venind din pădure un strigăt : „Ajutor'. Ajutor !"

Se ridică repede şi, punînd mîna pe paloş, se-ndreptă spre locul de unde se auzea strigătul. Deodată văzu în faţa sa o fată frumoasă, care a rătăcit prin pădure, pe care un zmeu voia s-o fure. La văzul paloşului, care strălucea în mîna voinicului nostru, crezînd că e vreun Sfarmă Piatră, zmeul a luat-o la sănătoasa. Fata îi mulţumi voinicului pentru că a scăpat-o din mîna zmeului, şi—1 rugă să meargă cu ea pînă la casa Sfintei Vineri, ca să-i mulţumească pentru această binefacere. Veniră la izvor, unde-şi lăsase calul şi merindea, îşi aşeză lucrurile pe cal, încalecă şi el şi luînd şi pe fată pe cal porniră spre casa Sfintei Vineri.

Ajungînd la Sfînta Vineri, se opri calul şi descăleca. Slobozi calul, să mănînce, iar el se aşeză la umbra unui trandafir mare, încărcat cu flori.

Nu trecu ca de cînd vă povestesc şi, iată, văzu o bătrîna, fata se apropie de ea, îi sărută mîna şi poala hainei şi veniră încet înspre casă[1]. Voinicul nostru, cînd văzu chipul Sfintei Vineri, şi-a adus aminte că numai cu cîteva zile mai în urmă a visat pe Maica Sfîntă că îl chema la ea, şi era tocmai aşa cum o vedea acum pe această batrînă.

Sfînta Vineri se apropia de casă. Voinicul s-a ridicat de jos, s-a îndreptat spre ea şi cînd i-a ajtms în faţă, i-a sărutat mîna şi poala hainei, aşa cum a văzut că a. făcut şi fata. Fata zise Sfintei Vineri :

— Voinicul acesta m-a scăpat din mîinile unui zmeu, care voia să mă fure şi să mă ducă în palatul lui. Cînd umblam prin pădure cu surorile mele, m-am pierdut de ele şi m-am rătăcit. Cînd am dat ochii cu zmeul am strigat : „Ajutor ! Ajutor" Voinicul acesta a alergat într-un suflet, cu paloşul în mînă să vină în ajutorul meu. Zmeul, cînd a dat cu ochii de el, a fugit îngrozit, şi aşa am scăpat.

— îţi mulţumesc, dragul meu, că mi-ai scăpat fata din ghearele zmeului. Acum să-mi spui, dragul meu, unde ai plecat, şi ce voieşti să faci ? Maică-ta bună s-a rugat mereu de mine, să-ţi stau în ajutor atît ţie cît şi soruţei tale, precum şi bunului vostru tată. Voinicul nostru nu mai ştia de bucurie că a dat faţă cu Sfînta Vineri şi îi răspunse :

— Sfînta maică Vineri, bunul nostru tată şi noi am rămas fără scumpa noastră mamă. Duşmanii bunului nostru tată au venit cu război în contra lui şi ne-au luat ţara. Am rămas săraci şi mama noastră dulce a murit de năcaz. Eu m-am hotărît să plec în larga lume, ca să-mi caut norocul, să-mi ajut pe tatăl meu şi pe soruţa mea dragă, rămasă mititică fără mamă.

— Dragul meu, pentru binele pe care mi l-ai făcut, iată aci îţi dau trei lucruri, de care veţi avea mare ajutor, şi tu, şi taică-tău, şi soruţa ta : un bujor roşu pentru tatăl tău, care floare are darul să facă să fugă toţi duşmanii lui, cînd vor da cu ochii de el, văzîndu-1 în vîrful steagului. Pentru buna ta soruţa, o nucă de argint, în care se află o haină frumoasă de argint, pe cînd va fi fată mare. Cînd va vrea să îmbrace haina, să zică aşa : „Dă-mi haina, micuţă dragă !" Iar cînd va vrea s-o aşeze în nucă, să -zică : „Păstrează-mi haina, nucuţă dragă !" Floarea asta de busuioc ţi-o dau ţie. Această floare sfinţită s-o porţi în punguliţa asta de mătase, ţesută de zînele mele dragi. Cînd vei ajunge la vîrsta de însurătoare, să vii la mine, să-ţi dau o zînă frumoi i, să te fac fericit.

Iar acum să te duci la sora mea, Sfînta Sîmbătă, s-o slujeşti. trei ani, cu cinste şi cu omenie, şi ea îţi va da alte daruri, cu mult mai de preţ decît ale mele, căci ea e mai bogată decît mine.

Cind vorbea Sfînta Vineri, lată că veneau şi celelalte zîne. toate foarte triste.

— Uacîe aţi fost de aţi întîrzîat atîta ? le întrebă Sfînta Vineri.

— Maică sfînta ! Am pierdut prin pădure pe sora noastră şi am căutat-o şi n-am putut-o afla, nu voiam să venim, fără de ea, căci ştiam că v-aoi fi făcut rău, dar vedem că ea e aici,

— Da ! S-a pierdut de voi şi un zmeu voia s-o fure şi s-o ducă în ţara lui, dar voinicul acesta a scăpat-o din ghearele lui. Mulţumiţi-i şi voi, că v-a scăpat şi pe voi de pedeapsă şi pe sora voastră de zmeu. Zînele îndată îi săriră în grumaz, îl sărutară ca pe un frate şi îi ziseră :

— Vai, dragul nostru, de azi înainte tu eşti fratele nostru dulce, şi la nunta ta vom fi şi noi acolo, şi-ţi vom face o mare bucurie. Voinicul sărută mîna şi poala hainei Sfintei Vineri şi luîndu-şi rămas bun de la ea şi de la zîne, întrebă pe Sfînta Vineri cum va putea să afle casa Sfintei Sîmbete.

— Iată, dragul meu, îţi dau o pisicuţă pe care o cheamă Picuţa şi ea îţi va arăta calea, mergînd tot înaintea ta, pînă cînd ajungeţi la sora mea, de unde ea se va întoarce singură acasă.

Voinicul nostru încalecă calul şi plecă spre Sfj
Sîmbătă.

Picuţa alerga înaintea lui, voioasă, parcă avea aripi.

Merse voinicul nostru cale'lungă, să-i ajungă, curo.

se zice din poveste, că-nainte mult mai este. Pe la amiaz, au ajuns într-o vale frumoasă şi răcoroasă, şi se opriră aci să se odihnească şi să mănînce. Slobozi calul să pască, iar el cu Picuţa se aşezară pe iarbă, scoase merindea şi începu să mănînce şi împărţea bunătăţile cu Pisicuţa, care îi arăta calea. După ce se saturară bine, voinicul încalecă căluţul său drag, o luară iarăşi la drum, zi de vară pînă-n seară, şi după o cale destul de lungă, în drum îi» tîlni un Iepuraş, care de frică intrase într-o tufa' foarte deasă de spini, *şi* aşa a scăpat de dinţii vulpii, dar nu mai putea ieşi. Vulpea, care văzu apropiin-du-se voinicul nostru de iepure, o luă la sănătoasa, ca să-şi scape blana.

Iepuraşul, văzîndu-se scăpat, se rugă de iroinicul nostru să-I elibereze din cuşcă. Voinicul nostru scoase paloşul şi tăind toţi spinii, care-1 .salvaseră de la moarte, eliberă pe bietul animal. Iepuraşul se duse la voinicul nostru şi-i mulţumi şi-i dete un fir de păr, şi-i spuse : — De eîte ori vei avea nevoie de vreun mic ajutor, eu şi întreg neamul meu îţi stăm în ajutor. Cînd vei scutura firişorul ăsta de păr, noi îndată vom fi lingă tine. Cred că n-ai să pierzi nimic,. dacă mă ai şi,pe mine prieten. îţi mulţumesc că m-ai scăpat de la moarte, şi-ţi rămîn dator cu răsplată pentru această 'binefacere.

Volnicul nostru plecă din nou ia drum şi pe cînd soarele se pregătea de culcare, se văzu în faţa unui palat atît de frumos şi ele strălucitor, încît abia te puteai uita la el. Se opriră, şi micuţa Picuţă îi spuse voinicului să bată cu paloşul în poartă. Dete de două ori cu paloşul şi îndată veniră două zîne şi o deschiseră ş.î-1 întrebară cine e şi ce doreşte. Le spuse că e trimis de Sfînta Vineri să slujească trei ani pe sora ei, Sfînta Sîmbătă. Una din ele se duse si spună măieuţii lor că a venit un voinic trimis de Sfînta Vineri.
Sfînta Sîmbătă veni la poartă şi—1 întrebă :
—. Cine eşti, voinice ? Ce vînturi te-au adus pe aici, pe unde picior de om pămîntean nu pătrunde ?
— Sînt fecior de împărat fără împărăţie, căci trei împăraţi vecini s-au întovărăşit şi au venit cu război greu în contra tatălui meu, l-au învins şi i-au luat ţara. Mama a murit de năcaz şi am rămas săraci. Am rămas eu cu o mică soruţă fără mamă. într-o zi m-am hotărît să-mi iau lumea, în cap şi să merg în temea largă să-mi caut norocul şi aşa am ajuns aici. Sfînta Maică Vinerea m-a trimis aici să vă slujesc trei ani cu cinste şi omenie.
— Bine, voinice dragă, dar să ştii că aici în pădurea asta, care să vede colo spre soare-răsare, sînt nişte fiare turbate şi mă tem că' tu nu vei putea să-mi

aperi turma mea de oi, ca să nu-mi răpească nici una din ele, mai ales din cele nouă, care au lînă de aur. Crezi că vei putea face această slujbă grea ? Dacă în trei ani vei pierde numai o singură oaie, nu vei primi nici o simbrie şi-ai slujit de pomană. .— Cu ajutorul lui Dumnezeu, eu cred, Maică Sfîntă; că din turma de oi nu va lipsi nici una. -— Bine, dragul meu, vino cu mine să-ţi. arăt oile şi aşază calul în grajd, sacii ţi-i du în odaia ta. Maica Sfîntă îi arătă oile şi-i arătă şi locul pe unde are să le ducă la păscut, apoi îi numără oile şi i îe dete în primire. După aceasta, voinicul luă turma şi o scoase la păşune. Lăsă oile să pască, iar el scoase din sîn punguliţa de mătasă şi luînd busuiocul în mînă, zise :

— Floare sfîntă de busuioc, ajută-mi trei ani de zile
să' pot păzi vitele astea, să nu le fure fiarăle săl
batice !

Cît ai bate-n palme în faţa voinicului se arătară trei căţeluşi : *Repede-ca-gîndul, Uşor-ca-vîntu* şi *Greu-ca-pămîntu,* şi—1 întrebară pe voinic :

— Drag stăpînul nostru ! Am venit să te slujim trei ani. Ce avem să facem 7

— Să-mi păziţi oiţele acestea, ca nu cumva vreo fiară blestemată să fure vreuna din ele. le spuse voinicul.

— Bunul nostru stăpîn, răspunseră căţeluşii, trei ani de zile nu-ţi va lipsi nici o oiţă, orişicîte fiare ar veni să fure vreo oaie.

Volnicul nostru îşi scoase de la brîu fluierul lui drag şi începu să le doinească, de răsuna valea. Oiţele îl priveau cu drag şi toată ziua se învîrteau în jurul lui, fermecate de fluierul acela plin de vrajă.

Aproape de amiază, ieşiră din pădure mai multe fiare sălbatice şi veneau turbate de foame să răpească vreo oaie. Cei trei căţeluşi, cum deteră cu ochii de ele, se îndreptară ca fulgerul spre ele ■şi-ntr-o clipită le-au sfîşiat în bucăţi, iar Greu-ca-pămîntu a călcat locul unde le-au rămas oasele şi măruntaiele, încît nu se mai cunoştea nici urmă de ele.

Cînd a început să se învăluiască ziua cu noaptea, voinicul nostru şi-a luat tunna şi a plecat spre palatul Sfintei Sîmbete. Şi-a aşezat oiţele şi s-a dus să cineze. Stăpâna 1-a întrebat dacă au venit fiarele sălbatice să-ncerce să-i fure vreo oaie. I-a povestit cum au venit şi cum au fost nimicite. Sfînta Sîmbătă era foarte bucuroasă.

A doua zi iarăşi şi-a dus oiţele la păscut, şi tot aşa au venit alte jissrini şi mai fioroase. „Căţeluşii" şi pe acestea le-au făcut una cu pămîntul. înspre seară a plecat spre casă, bucuros că şi de astă dată i-a scăpat turmuliţa întreagă. Sfînta maică îl aştepta în

faţa stîiiii, şi cînd intrau oile, e.a le număra. Mai mare îi era bucuria cînd a văzut că toate oiţele ei dragi sînt la număr.

A treia zi, voinicul nostru îşi duse turma iarăşi la păşune, şi aştepta cu nerăbdare să vină seara. Ca să treacă ziua mai repede şi-ncepu a trăgăna * din fluier, încît şi florile şi iarba se legănau la cîntecul acela minunat. A trecut amiaza şi voinicul credea că a scăpat de blestematele de fiare. Cînd cînta mai frumos din fluier, iată că din pădure începură să iasă nişte jivini mari. şi mai îngrozitoare decît ce-lelalte. Aveau nişte guri mari şi nişte dinţi ca şi colţii de la grapă, încît te lua fiorul cînd le vedeai. Năzdrăvanii-de căţeluşi nu se vedeau. Jivinele erau numai la cîţiva paşi de turmă, şi voinicul nostru înlemni cu fluierul în mînă, şi-ncepu să tremure de frică', că nu-şi vedea nicăieri căţeluşii, dar în clipeala aceea îi văzu în spatele jivinilor, sfîrticîndu-le spinările şi sfărîmîndu-le oasele.

Acum, apropiind u-se seara, voinicul nostru se pregătea de plecare. Se apropie de dragii lui căţeluşi şi le spuse :

— Vă mulţumesc, dragii mei, că m-aţi slujit cu credinţă. Spuneţi şi bunului vostru stăpîn c'S îi mulţumesc din toată inima că mi-a ajutat să pot sluji eu

[1] A trăgăna — a cînta cu multă duioşie.

cinste pe Maica Sîmbătă, şi acum puteţi pleca ia stăpînul vostru.
Voinicul nostru, voios peste măsură, plecă cu oiţele spre casă, şi le-a dus fluierîndu-le tot timpul pînă la palatul sfintei'maici. Aceasta veni repede şi le deschise poarta, şi-ncepu a le număra. Cînd a văzut că nu-i lipseşte nici o oiţă, se apropie de voinicul nostru şi-1 binecuvînta, şi—1 sărută pe frunte, pentru credinţa cu care a slujit-o.
Voinicul duse oile la locul lor şi merse cu Maica Sfîntă să-i dea de cină. După cină, maica îi spuse" că niciodată n-a avut aşa slugă credincioasă, şi că nu i s-a întîmplat ca în timp de trei ani să nu-i piară nici o oaie.
— Pentru că m-ai slujit atît de bine, ai să primeşti de la mine cel mai frumos dar : pentru tatăl tău o oglindă fermecată, oricine priveşte în ea, îndată întinereşte şi ceea ce îşi doreşte îndată i se împlineşte. Pentru soruţa ta îţi dau o nucă de aur, în care este o haină frumoasă toată de aur, pentru "cînd va fi fată mare. Cînd va vrea s-o îmbrace să-i zică aşa : „Dă-mi haina, nucă dragă !" şi ea îndată se va deschide şi îi va da haina. Iar cînd va vrea s-o aşeze la loc să-i zică': „Păstrează-mi haina, nucă dragă'!" Cînd se va îmbrăca cu haina, să ceară nucii să-i dea şi pantofii, tot de argint, şi-o coroniţă la fel. Ţie, pentru că m-ai slujit cu- atîta credinţă şi cu cinste, îţi dau un inel de aur cu diamante, care,

dacă-1 vei ruga să-ţi ajute să izbîndeşti în vreun lucru bun, el te va ajuta.

Sfînta Sîmbătă îi dete cele trei lucruri şi îi spuse să se ducă mine dimineaţă la soră-sa, Sfînta Duminică, s-o slujească şi pe ea.

A doua zi, voinicul nostru s-a sculat cu noaptea-n . cap, şi-a scos căluţul din grajd, a aşezat toate lucrurile pe spatele calului şi s-a dus la. Maica Simtă sl-i spună cum ar putea ajunge la Sfînta Duminică.

— Iată, dragul meu, îţi dau porumbelul acesta, care va zbura tot timpul în faţa căluşelului, ca să-i arate calea, pînă cînd veţi ajunge în faţa palatului surorii mele, iar de acolo el va zbura din nou aici la mine.

Cînd vei da faţă cu sora mea, să-i spui că te-am trimis eu, ca să-i slujeştişi ei trei ani.

Voinicul îi sărută mîna şi poala hainei sfinţite şi încălecîndu-şi căluşelul, plecară spre Sfînta Duminică. Porumbelul zbura la un pas de botul calului, înspre asfinţitul soarelui, cei trei tovarăşi de.drum au ajuns norocoşi la palatul Sfintei Duminici. Cînd văzu sfînta porumbelul, care-i intrase în palat, ştiu îndată că sora-sa, Sfînta Sîmbătă, a trimis pe cineva la ea. Ieşi la poartă şi aci dădu cu ochii de voinicul nostru, călări pe cal, şi-1 întrebă :

— Cine eşti şi ce cauţi pe aici pe unde nici un pă-*i* mîntean nu-ndrăzneşte să-şi pună piciorul, căci pe aici sînt nişte jivini spurcate şi turbate, care sfîsie orice vietate pe care o-ntîlnesc în cale ?

— Slîntă Maică Duminică ! Sînt fecior de împărat. Tatălui meu i-au luat duşmanii ţara, mama a murit de năcaz că am rămas săraci, eu şi cu o soruţă am rămas fără mamă. într-o zi i-am spus tatălui meu că eu plec în lumea mare, ca să-mi caut norocul. Am slujit pe Maica Sfîntă Sîmbătă, timp de trei ani, cu credinţă şi cu cinste, şi acum dînsa m-a trimis să vă slujesc şi pe dumneavoastră cu cinste şi cu credinţă trei ani.

■— Bine, dragul meu voinic, răspunse Sfîntă Duminică, eu am nouăzeci şi nouă de iepe, care trebuie duse la păşunat dimineaţa şi seara. Dar să bagi bine de seamă, că nişte afurisite de fiare sălbatice, de cîte ori ies la păşune, totdeauna îmi răpesc şi îmi omoară cîte una din cele mai frumoase. Să ai mare grije, căci dacă în aceşti trei ani pierzi vreo iapă, ţi-ai pierdut dreptul la simbrie şi mi-ai slujit de pomană.

■— Bine, maică sfîntă ! răspunse voinicul.

Maica Sfîntă se duse cu voinicul şi-i arătă unde să-şi lege calul, îi arătă odaia lui, unde îşi aduse lucrurile, apoi merseră în grajdul iepelor şi, numă-rîndu-le, i le-a dat în primire.

A doua zi îşi scoase iepele la păşune, luîndu-şi şi fluierul, şi plecă. Iepele se apucară să pască, iar voinicul nostru era tot în urma lor, ca să nu se prea împrăştie, ca nu cumva venind fiarele sălbatice să-i fure vreuna din ele. După ce s-au săturat bine, a

plecat cu ele spre casă. Pe eînd au flămînzit iep-şoarele, le-a scos iarăşi la păscut. Şi-a scos punguţa cu sfînta floare de busuioc şi zise :

— Sfîntă floare de busuioc, ajută-mi !

Cei trei căţeluşi veniră şi se aşezară în faţa voinicului, şi-i ziseră :

— Drag stăpînul nostru, ce ajutor voiţi să vă dăm ?

— Dragii mei căţeluşi, răspunse voinicul, eu am intrat în slujba Sfintei Dumineci şi mi-a dat să-i păzesc nouăzeci şi nouă de iepe şi să le duc la păşune dimineaţa şi seara. Mi-a poruncit să am grije că, de cîte ori ies iepele la păscut, vin nişte blestemate de sălbăticiuni şi întotdeauna îi omoară cîte una din cele mai frumoase. Vă rog să mă ajutaţi, ca să nu mai fure.

— Dragul nostru stăpîn, răspunseră căţeluşii, fii foarte liniştit, că nici o iapă nu vor mai putea fura, şi dacă vor veni sa fure vreuna, aci-şi vor găsi moartea.

Voinicul nostru nu se depărta de ele, şi mereu era cu ochii în patru. Deodată ieşiră din pădure nişte jivini înfiorătoare, şi se îndreptară spre iepe. Cel trei năzdrăvani dormeau lungiţi cu burţile la soare, dar în clipa cînd o jivină spurcaţi era să sară în. spatele unei iepe frumoase s-o sfîşie, Repede-ca-gîndul şi era atîrnat de gîtul fiarei şi îi rupse o bucată mare din beregată. Văzînd celelalte jivini

primejdia care le paşte, voîră să fugă, dar nu mai' avură cînd, căci căţeluşii le-au făcut de petrecanie.

Voinicul nostru era foarte voios cS i-au scăpat ie-pele, şi după ce se saturară" bine toate, a plecat cu ele spre casă.

Siînta Duminică era foarte bucuroasă cînd a văzut că nici o iapă nu-i. lipseşte.

A doua zi voinicul scoase iepele şi le duse la păşune.

Spre amiază iarăşi au năpădit alte fiare, mai îndră
cite, dar cum le-au simţit căţeluşii nici una nu s-a
mai întors în pădure, pe toate le-au sfîşiat. După-amiază, pe timpul răcorii or, le aduse la păscut.

Către seară le-a dus acasă. Maica Sf întă era veselă
cînd şi-a văzut toate iepele. , , ,,

A treia zi, voinicul nostru se sculă înainte de răsăritul soarelui, şi stătea ca pe spini, văzînd că numai răsare soarele, să se vadă plecat cu iepele. îndată ce i-a văzut razele, a scos iepele şi a plecat cu ele. După ce s-au săturat bine, a plecat spre casă. După-amiază le-a dus iară. Nu ajunse bine cu ele la loc, cînd iată că o altă haită de jivini, înalte cît caii, se iviră din pădure şi deteră năvală spre iepe, care de groaza lor s-au adunat într-o grămadă. Căţeluşii le ieşiră înainte, cei doi mai sprinteni le încolţiră din faţă, iar Greu-ca-pămîntul li = se aşează în urma lor, ca să nu le lase să scape' de la moarte. Şi in

cit timp ai număra pîn'a la nouă, n-a mai rămas urmă de jivini. Acum voinicul nostru era foarte voios, şî după ce văzu că toate iepele sînt sătule, chemă căţeluşii şi le mulţumi, şi-i rugă să-i spună şi stăplnului lor că îi mulţumeşte pentru marea binefacere, apoi le spuse să plece la stăpînu] lor. Voinicul nostru era aşa de voios, că puteai prinde iepurii cu el, nu alta. Plecă cu iepele spre casă, Sfînta Duminică le aştepta în poartă, le numără şi cînd văzu că nu lipseşte nici una, s-a bucurat foarte mult.

DupU ce voinicul aşează iepele, veni la Sfînta Dumi
nică, să-i dea de cină. La cină Sfînta Duminică îi
spuse *,

<— Dragul meu, încă aşa slujitor bun ca şî tine n-am avut şi pentru aceasta am să-ţi plătesc după cum m-ai slujit. Iată care îţi este plata : un corn fermecat, un ghem de lînă şi o curea îmbrăcată în mătase ţesută de zînele mele.

Cornul acesta e din aur pe dinlăuntru şi el îţi varsă toate bunătăţile lumii, şi-ţi dă toate bogăţiile, dacă îi zici aşa ;

„Cornute,
drăguţule, Varsă-ţi
bunătăţile !!!

Iar cînd vrei să fie adunate în corn, sa-i zici :

„Cornute, drăguţule,
Strînge-ţî bunătăţile 1*

Ghemul îţi va da îmbrăcăminte de toate felurile şi tot ce ţine de îmbrăcăminte : căciuli, pălării, cizme, bocanci, şi altele, dacă îi ceri aşa :

„Ghemuţule, dragul meu,
Dă-mi de toate ce vreau
eu !"

Şi îi spui ce doreşti să ai.
Cureaua aceasta fermecat! are darul să-ţi facă un pod frumos peste o apă, un drum printr-o pădure, peste un munte, dacă ii zici aşa *i* „Fă-te punte peste apă !" şi cînd vrei să nu mai fie îi zici aşa : „Strînge-te, punte, la loc !" Pentru buna ta surioară îţi dau nuca asta bătută în diamante. în ea se află o haină frumoasl de diamant. Cînd va fi fata mare, şi va vrea să o îmbrace, să-3 zică aşa î

„Nuca mea frumoasă,
Dă-mi haina de
mireasă !"

Iar cînd va vrea s-o aşeze în nucă, să-i zică aşa :

„Nuca mea frumoasă,
Păstrează-mi haina de
mireasă 1"

Voinicul nostru îi sărută mîinile şi poala hainei sfinţite şi-i mulţumi din toată inima pentru atîtea daruri de mare preţ, îşi luă rămas bun de la Sfînta Duminică, îşi aşează lucrurile in saci şi încălecînd porni spre ţara lui dragă, zicînd un Doamne-ajută !

S-a dus voinicul nostru, s-a tot dus cu mare spor la drum, căci bunul său căluşel ştia că merge spre casă, pe unde venise. Mergînd o bună parte din drum, se trezi în faţa unei ape mari. Aci se opri şi calul. Şi voinicul şi căluşelul stăteau şi se uitau la apă, dîndu-şi seama că au rătăcit drumul. După aîîta amar de cale bătută, îi veiîea a greu să se mai întoarcă de unde au plecat.

Voinicul nostru îşi aduse am inie de cureaua pe care i-o dete Sfiala Duminică, o scoase din sac. şi arun-cînd-o peste apă. zise :

,,Fă-te punte peste apă !"

Şi se făcu-ntr-o clipeală o punte de toată minunea, întinsă de la un ţărmure la celălalt, care nu se vedea. Pe marginea punţii erau ciubere noi de brad umplute cu pămînt, iar în fiecare ciubăr erau fel de fel de tufe de flori : trandafiri, iasmin, iorgovan şi altele, care tembătau cu mirosul lor. în fiecare tufă de flori erau cuiburi frumoase de păsărele : privighetori, piţigoi, sticleţi, pupeze,_ granguri, ciocîrlii şi fel de fel de cântăreţe, care te desfătau ascultîndu-le.

Voinicul nostru a trecut peste apă şi cînd s-a văzut dincolo de apă, nu mai putea de bucurie, şi a zis curelei :

„Stringente, punte, la loc».'"

Şi îndată s-a sirius puntea eu toate florile şi cu paserile ei.

Voinicul nostru a plecat iarăşi mai departe, şi din ce mergea mai mult, i se părea că începe să se apropie de casa lor, că şi dealurile şi pădurile semănau cu cele din ţara luj.

Şi au mers, au tot mers, multă lume-mpărăţie, ca Dumnezeu să ne ţie, cum se zice din poveste, că nainte mult mai este. Ajungînd la umbra unui plop eu umbra deasă, voinicul nostru, fiind fiămînd, s-a oprit aci. A descălecat calul şi i-a dat drumul la iarbă, el s-a aşezat la umbră şi apoi şi-a scos cornul din sac şi i-a zis aşa :

„Cornule, drăguţule,
\ Varsă-ţi bunătăţile !"

Şi-ndâtă se întinse în faţa lui o masă mai grozavi decît o masă împărătească. Mîncări şi beuturi de tot felul. Se aşează la masă şi mîncă cu mare poftă, că[1] era fiămînd, şi mîncările gustoase. După ce se satură bine, zise cornului :

„Cornule, drăguţule,
Strînge-ţi bunătăţile !"

S-a dus să-şi aducă căluşelul, sătul şi el, îşi aşează toate lucrurile pe spatele lui şi, încălecîndu-1, plecă ia drum. Merse ca de cînd vă povestesc şi deodată s-a văzut înconjurat de nişte tîlhari, care voiau să-î prade şi să-1 omoare. Au crezut tîlharii că voinicul

este yrun neguţător bogat, ori domn de pămînt. Cum îi văzu voinicul.nostru, scoase firul de păr de iepure şi scuturîndu-1, zise :

— Ajutor, iepuraşi dragi ! într-o clipeală se iviră iepuraşii şi-1 întrebară :

— Drag ştăpînul nostru, ce poruncă ne dai ?

.—- Să mă scăpaţi de tîlharii aceştia, care vor să mă omoare.

într-o clipeală le-au zdrobit oasele, de nu s-a mai ales nimic de ei. Voinicul nostru a mulţumit iepuraşilor şi a plecat mai departe. După o cale lungă; şi obositoare, s-a văzut ajuns,la casa tatălui sau, care nu mai putea de bucurie cînd şi-a văzut acasă feciorul. S-au sărutat şi s-au îmbrăţişat cu mult drag. Feciorul a întrebat pe tatăl, său unde este soruţa lui dulce.

— Vai, dragul meu fiu, am trimis-o Ia sora mea şi
mătuşa voastră, căci eu m-am însurat cu o văduvă,
care are două fete, şi fetele nu se prea înţeleg bine
laolaltă. Trimit acum după ea, să vină acasă.

Voinicul nostru dete tatălui său bujorul primit de
la Şfînta Vineri, şi-i spuse că' această floare sfintă
are darul să facă să fugă toţi duşmanii din faţa lui.
cînd vor vedea floarea în vîrful steagului, şi aşa
pornind cu război contra duşmanilor, care ne-au
luat ţara, îţi vei lua ţara de la ei.

După două zile a venit şi sora sa şi s-au bucurat foarte mult cînd s-au văzut. Fata se făcuse mare şi

*

met inimoasă de cum era. Ca o zină din poveşti. fratele ei îi spuse ca i-a adus o nucă de argint de Ia Sfînta Vineri.

— în nuca aceasta, îi spuse fratele, se află o haină toată de argint, o coroniţă şi o pereche de pantofi tot de argint. Dacă vrei să vezi haina şi celelalte, zi aşa : „Dă-mi haina, nucuţă dragă ! şi ea îndată

ţi 0 dă

Fata, vrînd sl-şî vadă haina de argint, zise ;

„Dă-mi haina, nucuţă dragă I"

Mai mare le-a fost bucuria, cînd au văzut aşa haină minunată, cununiţa şi pantofii de argint. Apoi ii spuse fetei să zică 3

„Păstrează-mi haina, nucuţă. *1"*

Şi deodată haina, coroniţa şi pantofii au intrat în

nucă. ■

■— S©ridară dcagă, ia nuca şt ţi-o bagă în sin, îi

spuse fratele.

Feciorul împăratului scoase şi nuca de aur şi le-o arătă.. Aceasta mî-a dat-o Sfînta Sîmbătă, şi în ea este o haină de aur, cu coroniţa şi pantofii la fel. Dacă vrei s-o vezi, să-i zici ;

„Dă-mi haina, nucuţă dragă!*

şi fata zise : „Dă-mi haina, nucuţă dragă f*

Deodată haina era în braţele îetei, care nu mai ştia pe ce lume e, de bucuria mare. Fratele ii spuse să zică nucuţei ca celeilalte î

„Păstrează-mi haina, nucuţă *ărauh* I"

Şi nuca i-a luat haina, coroniţa şi pantofii şi î-a închis.

— Ia şi nuca aceasta şi o bagă în sin. Şi acum să-ţi
arăt nuca bătută eu diamante,- pe care mi-a. dat-o
Sfînta Duminică, şî feciorul scoase a treia nucă şi-i
zise sorioarei s

— Iată, sorioară dragă, şi nuca a treia. Aceasta e şî mai frumoasa ! Dete nuca sorioarei şi-î spuse să-i zică ca şi celorlalte : „Dă~mi haina, nucuţă dragă ![a] Şi fata se trezi cu o haină frumoasă,. de-ţi lua vederile, aşa strălucea, parcă era luceafărul căzut dintre stele. Fata nu mai ştia de bucurie. Luă haina, coroniţa şi pantofii şi zise nucii aşa : „Păstrează-mi haina, nucuţă !" Şi haina, coroniţa şi pantofii au .Intrat în nucă, şi nuca s-a închis la loc.

A venit acasă şi mama lor vitregă, eu fetele ei, urîte de să-ţi astupi toate oalele dinaintea lor. Acum feciorul de împărat zise către tatăl său :

— Tată drag, vino să-ţi arăt cornul meu.

Se duseră pe cîmp departe, şi apropiindu-se într-un loc larg şi frumos, a scos de sub haină un corn aurit pe dinlăuntru şi i-1 arătă lui taică-său.

— Cornul acesta te va face iarăşi împărat mare ş! mai ales temut de toată lumea, zise feciorul lul taică-său şi zise cornului aşa ş

„Cornule,
Drăguţule,
Varsă oaste numeroasa.
Ş-un steag galben de mătasă !s"

Şi deodată văzură în faţa lor o oştire cîtă frunză şi iarbă, iar în fruntea lor un ostaş cît un munte, ţi-nînd în mîni un steag de mătasă, care. strălucea *în* bătaia lină a vmtului. Tatăl său nu mai ştia de bucurie ce să zică şi ce să facă.

Feciorul a mai scos de sub haină o oglindă şi a întins-o tatălui său. Cum a privit în oglindă, într-o clipeală a întinerit şi se simţea schimbat în toată fiinţa lui, I se părea că ar putea să zboare dacă ar avea aripi. Acum feciorul a luat cornul şi i-a zis : .

„Cornule,
Drăguţule,
Trage-ţi oştirea napoi,
Că nu mergem la război !"'

Intf-o clipeală oştirea era în corn. A doua zi împăratul şi fecioru-sâu s-au pregătit de luptă. Şi-au luat caii cei mai buni, care îi aveau în grajd,, paloşele, şi cornul, au încălecat şi şi-au luat rămas bun de la toţi ai lor şi au plecat, Cînd au

ajuns departe de casă, feciorul împăratului a'luat cornul şi i-a zis :

„Cornule,
Drăguţule,
Varsă oaste numeroasă,
Ş-un steag galben de mătasă !"

Se întunecă dintr-o dată soarele, cînd se ivi marea armată. Feciorul împăratului merse şi atîrnă în vîrfui steagului, ca să se vadă din. depărtare, floarea de bujor roşu ca sîngele.
împăratul şi feciorul s-au aşezat în fruntea armatei
şi au dat poruncă armatei să-i urmeze. S-au încolonat şi au mărşăluit, companii după com
panii, şi regimente după regimente, mergînd cu
război în contra duşmanului celui mai apropiat. Cînd
au ajuns la poarta împăratului duşman, împăratul
care a venit cu armata a strigat către ostaşii cară
păzeau palatul : -
— Chemaţi pe împăratul vostru aci la poartă, căci
am să vorbesc cu el !
Împăratul veni la poartă şi cînd văzu atîta armată
s-a cam pus pe gînduri, apoi a întrebat pe împăratul
de la care i-a luat ţara : .
—- Ce vrei? Crezi că mă tem de tine.şi de armata
ta?
— Am venit, răspunse împăratul, să-mi' iau ţara
înapoi. Dacă vrei să mi-o dai cu pace şi cu în-

ţelegere, bine. Dacă vrei război, să te pregăteşti şi mîne dimineaţă ne vom măsura puterile, dar să nu-ţi pară rău !

— Bine ! răspunse împăratul. Crezi că *mă.* sperii cu armata ta ? Mai multă armată am eu decît tine, şi mai vitează !

— Vom vedea mîne, care are oştirea cea mai vitează.

A doua zi cei doi duşmani, în fruntea armatelor lor, se întîlniră pe un cîmp mare întins ca masa. împăratul nostru merse în fruntea oştirii sale, iar feciorul său îl urma la dreapta sa cu steagul cu bujor în vîrful lui. începură să înainteze, ca să înceapă lupta. Scoaseră săbiile sclipitoare din teci şi împăratul nostru cu întreaga lui oştire strigau din răsputeri i

,,Pc ei, băieţi, şi mi-i lăieţi,
Cum tai vara castraveţi!"

Ostaşii duşmanului, văzînd vitejia împăratului şi a ostaşilor lui şi văzînd frumosul lor steag cu bujorul în vîrful lui, începură să fugă, unii în dreapta şi alţii în stingă, iar ai împăratului nostru erau tot în piciorul lor, lovindu-i care cum putea. împăratul lor, văzîndu-şi oastea împrăştiată, o luă şi el la fugă, şi fugea de-i sfîrîiau călcîile şi pînă pe la prînzul mare, pe tot cîmpul, n-a mai rămas picior de duşman.

împăratul bătut veni cu miniştrii lui să ceară pace, ca să nu-i prăpădească toată ţara şi tot poporul. Cînd ajunseră în faţa împăratului, zise ! !— înălţate împărate, am venit să-ţi cerem pace. Ce ceri de la noi ?
— Să-mi daţi ţara care mi-aţi luat-o ! răspunse împăratul învingător.
— Bine, v-o dăm, căci vedem că sînteţi mai tari şi mai viteji decît noi, dar vă rugăm ca de azi înainte să fim iarăşi vecini buni şi prieteni cum am fost. împăraţii au dat mîna unul cu altul şi s-au îmbrăţişat ca doi fraţi.
Acum împăratul învingător şi-a pornit oştirea înspre
ţara împăratului. al doilea, -care i-a luat o parte din
ţară.
Cînd împăratul a ajuns cu oştirea în faţa palatului
împărătesc şi, bătînd în poartă, a strigat către
gardă :
— Să vină împăratul Ia poartă, că vreau sa-i vor
besc !
împăratul acela nu ştia nimic despre ce e afară, şi ieşind în poartă şi văzînd pe împăratul de Ia care i-a luat şi el o parte de ţară, 1-a întrebat :
— Ce mai vrei ? Eu nu stau de vorbă cu împăraţii care n-au ţară t
— Ba am ţară ! răspunse învingătorul, că de la ortacul tău mi-am luat partea mea de ţară, şi acum am venit să mi-o iau şi pe asta de la tine. Am venit

\

să te întreb, vrei să mi-o dai de bună voie, prin bună înţelegere, ori vrei să mi-o iau eu prin luptă ?

— Vreau prin luptă ! De bună voie nu ţi-o dau, căci şi aşa ştiu că n-ai să poţi să mi-o iai !

— Bine ! numai să nu te căieşti mai la urmă, cînd ţi-i vedea oştirea toată zdrobită şi bătută, răspunse împăratul învingător. Mine dimineaţă să ne ■ întâlnim pe cîmpui de luptă. Atunci vom sta mai bine de vorbă !

A doua zi, cei doi împăraţi cu armatele lor erau faţă în faţă pe cîmpui de luptă.

împăratul învingător, în fruntea armatei sale, era eu steagul în faţă, aşteptând cu nerăbdare să se înceapă lupta. Cînd oastea lui văzu că împăratul ridică spada strălucitoare şi steagul cu floarea de bujor, au. început să dea năvală strigînd cît mai tare :

,.Daţi, ostaşii mei viteji,
. Că ăştia-s castraveţi din vreji ţ"

Şi's-a început o luptă grea, nu-i glumă, dar la urmă,-văzînd duşmanul vitejia ostaşilor acestui împărat şi dînd cu ochii de floarea roşie de bujor din vîrful steagului, pe toţi i-a apucat o frică de moarte şl au început, a fugi ca iepurii cînd văd vînătorii, ca să scape de tăişul săbiilor.

Nici nu s-au încălzit bine în luptă ostaşii împăratului nostru, cînd s-au pomenit că nu mai au cu cine

să se lupte, şi mulţi din ei nici n-au ajuns să vadă
duşmanul, care a dat cinstea pe ruşine. împăratul bătut, văzîndu-şi armata pusă pe fugă,
îi venea să se spînzure de necaz#. Şi-a chemat în
dată sfetnicii şi-au plecat să dea faţă cu împăratul
învingător, ca sa-1 roage ele pace. Apropiindu-se de
el, i s-au închinat şi i-au zis : . .
— înălţate împărate, am venit să te rugăm de pace, căci am văzut că eşti mai tare şi ai o oştire mai vitează decît a mea. Ce ceri de la mine, ca să ne împăcăm ?
— Să-mi dai partea de ţară pe care mi-ai luat-o.
— Foarte bine, ţi-o dau cu toată inima, dar te rog să fim vecini buni şi prieteni cum am fost, de azi înainte i
— Şi eu asta o vreau ! căci mie îmi place pacea, dar vouă nu v-a plăcut, şi iacă unde aţi ajuns, ca să vă fie ruşine de fapta voastră.

|« A mai rămas un duşman. împăratul nostru îşi îndreptă oştirea spre ţara lui. Cînd a ajuns în faţa palatului împărătesc, bătu cu paloşul în poartă şl strigă ostaşilor din gardă :
— Vreau să stau de vorbă cu împăratul vostru. Che-, maţi-1 aci la poartă !
împăratul, cînd auzi astfel de vorbe aspre şi-porun
citoare, se tăcu foc de mînie, şi veni repede la poartă, strlgînd : *f*

-— Cine îndrăzneşte să vină la mine în ţară şi să vorbească cu mine ca şi cînd eu i-aş fi slugă ? ! Deschise poarta şi, cînd dete cu ochii de împăratul de la care i-a luat o parte de ţara, şi cînd 1-a văzut cu armată multă, cîtă frunză şi iarbă, şi înarmată pînă-n dinţi, i s-a făcut părul măciucă şi o băgă pe mînecă, dar îndată îşi dete seama că nu e bine să-^i arate frica, şi-i zise :

■— Ce cauţi aici la mine ? N~avem de-mpărţit nimic ! Vezi-ţi de drum unde ai plecat !

— x4m venit să-mi iau napoi partea de ţară pe care mi-ai luat-o ! Şi te întreb cu vorbă frumoasă : Vrei să mi-o dai de bună voie, ori de nevoie ? Cum Iţi place mai mult?

—■ Nu ţi-o dau nici de bună voie, nici de nevoie, căci eu am oştire mai multă decît tine şi cu mult mai vitează decît toate oştirile din lume ! i-ăspunse acest împărat.

— Dacă nu mi-o dai. de bună voie, ai să mi-o dai de nevoie, şi tot ai să mi-o dai ! Tot aşa mi-au răs puns şi cei doi tovarăşi ai tăi, şi mîne zi mi s-au închinat, şi roi-au dat-o fiecare, şi aşa ai s-o păţeşti

şi tu. Eu nu am pierdut nimic, dar tu îţi vei vedea oştirea ta zdrobită, şi-njumătăţită ! Mîne dimineaţă

ne-ntîlnim pe cîmpui de luptă, şi atunci vom sta de

vorbă mai bine.

A doua zi, cele două oştiri duşmane erau gata de luptă : una veselă şi cu dor de luptă şi alta cu frica

în oase şi tristă ca omul cînd îşi aşteaptă moartea.

Cînd împăratul învingător a ridicat spada şi steagul, ostaşii săi au dat năvală peste oastea duşmană, strigînd ;■

„Pe ei, băieţi ! Daţi şi tăieţi, Căci
ăştia nu-s ostaşi, ci bureţi !''

Şi s-a încins o luptă groaznică.

Cînd au văzut ostaşii duşmanului cu cîtă vitejie şt fără frică de moarte luptă ostaşii împăratului nostru, i-a luat groaza, şi-au pierdut puterile şi au început să se uite în urma lor, pe unde ar putea s-o şteargă la fugă mai uşor, şi începură să-şi întoarcă spatele în faţa duşmanului. Acesta nu-i slăbea nimic din coaste şi, după puţine ceasuri, pe cîmpul de luptă n-a mai rămas umbră de duşman, împăratul, rămas de ruşinea lumii, cu oastea lui pusă pe fugă, s-a îndreptat spre împăratul învingător şi apropiindu-se de el, i s-a închinat pînă la pămînt, apoi a zis :

— înălţate împărate, văd că eşti un împărat mare şi tare. Am văzut că ai o armată vitează, care rîde-n faţa morţii şi-şi bate joc de ea, pe cînd armata mea m-a făcut de ruşinea lumii. Am venit să-ţi cer pace ! Ce-mi ceri să-ţi dau, ca să fim iarăşi vecini buni ?

-— Să-mi dai partea mea de ţară, pe care mi-ai luat-o !

—■ Ţi-o dau eu toată inima, şi te~aş ruga ca, pe viitor, să fim vecini buni şi prieteni.

— Bine, că şi eu numai aceasta o doresc.

Fiind gata înţelegerea, cei doi împăraţi au dat mina, în semn de împăcare, şi s-au îmbrăţişat ca doi fraţi buni.

împăratul nostru, bucuros peste măsură că şi-a văzut ţara smulsă din mînile duşmanilor, şi-a luat oştirea şi s-a îndreptat spre palatul său. Ajunşi într-o pădure mare, feciorul împăratului şi-a scos cornul de sub dolman şi îi zise :

„Cornule, drăguţule,
Ihtinde-ţi tu mesele,
Să-mi satur ostaşii mei,
Cu friptură de purcei,
Cu cîrnaţi de-ăi afumaţi,
Şi cu castraveţi muraţi,
Cu plăcinţi cu nuci şi mac
Şi cu cîte un colac.
Cu răchie, de-ai de prună,
Că-i mai dulce şi mai bună,
Şi cu vin
De la Cuvin,
Că-i mai curat
Decît cef de Măderat,
Şi muzicanţi din Banat."

Şi s-a-ntins o masă împărătească, cum n-are să se mai pomenească. După aceasta feciorul de împărat şi-a scos cornul de sub dolman şi i-a zis :

„Cornute,
Drăguţule,
Strînge-ţi bunătăţile !"

Şî.mesele s-au strîns. Apoi a zis cornului aşa :

„Cornute,
Drăguţule,
Trage-ţi oştirea napoî,
Că nu mergem la război !"

împăratul cu feciorul său s-au dus acasă, foarte bucuroşi că aveau iarăşi ţara lor frumoasă şi mare. îndeosebi împărăteasa, care nici îi-a visat în viaţa ei să ajungă să fie împărătească, şi fetele ei prinţese, fete de-mpărat. Acuma împărăteasa a rugat pe împărat să facă o petrecere mare, la care să invite feciori de crai şi de-mpăraţi, crezînd că doar-doar se va afla vrun nebun, care să i le ducă cu nuntă din casă.

împăratul a ascultat-o. A dat poruncă să se pregătească o petrecere mare şi frumoasă, la care să fie invitaţi toţi craii şi împăraţii care aveau feciori şi fete mari, din toate ţările, şi din cele apropiate şi din cele depărtate.

Acum fetele, „măştihoaii" nu ştiau cum să facă si cum să dreagă, ca la petrecerea aceea mare să nu

poată merge şi fata împăratului, „Cenuşotca-Potca" *, căci aşa au botezat-o fetele, şi fiind ea frumoasă ca o zînă, feciorii de crai şi de-mpăraţi vor sta de vorbă şi îşi vor petrece numai cu ea. In ziua cînd a început petrecerea, măştihoaia a dat bietei fete să aleagă macul dintr-un sac mare, în care jigodea de măştihoaie vărsase mei, aproape o jumătate de sac, şi-1 amestecase bine, şi-i spuse că pînă mîne seară să fie ales macul, că îi trebuie la plăcintă.

Fata se arătă voioasă şi-i spuse că are să se trudească să-1 gate pe atunci.

Fetele măştihoaiei se pregăteau de petrecere, fiind foarte voioase, cînd ie-a spus mama lor că Cenuşotca-Potca nu va putea merge la petrecere, neavînd haină frumoasă.

Cenuşotca şedea foarte liniştită în odăiţa ei, care era într-o parte dinspre grădina palatului, ca să nu fie în ochii măştihoaei şi a fetelor ei, care, fiind ea mai mică de ani decît ele, îşi băteau joc de ea. In odăiţa ei îşi avea tot ce-i trebuia. într-un colţ avea 0vatră frumoasă, unde ea îşi pregătea singură mîn-carea, îşi cocea cîte o pogace în.cenuşe, îşi frigea cîte un pui în cenuşa fierbinte, cum a văzut că făcea buna ei măicuţă, cocea cartofi, pe care îi mînca cu unt şi eu smîntînă, şi ouă de găină şi alte bunătăţi.

[1] Necaz, pacoste pe capul cuiva.

La fereastra ei veşnic veneau păsărelele să le dea mîncare. Dimineaţa, înainte de răsăritul soarelui, veneau şi-i cîntau privighetorile, piţigoii, pitpalacii, pupăza, cucul, şi toate cîntătoarele. In cîntecul lor dulce, fata îşi deschidea ochii, şi, deschizîndu-le fereastra, îi intrau în odăiţa ei, şi-i adunau toate fărîmiturile, altele se scăldau în cenuşa rece cu aripioarele lor, şi ea le privea cu nespus drag.

împărăteasa cu fetele ei au plecat la petrecere. Ce-nuşotca s-a apucat să aleagă macul din mei, aşa cum i-a poruncit măştihoaie-sa. A întins pe masă o faţă albă şi a luat un pumn de mac şi 1-a întins pe faţa albă, şi a început să aleagă macul. Cîteva păsărele mici, văzînd meiul întins pe masă, veniră şi se aşezară pe faţa mesei, şi cît timp ai bate-n palme, mîncară tot meiul. Fata, bucuroasă de ajutor, vărsă cîţiva pumni de mac pe faţa mesei, şi deodată, la chemarea surioarelor lor, se adunară atîtea păsărele, că nu mai aveau loc pe masa destul de lată, şi, în cîteva minute, pe masă rămase o bună grămadă de mac.
Fata se gîndi atuncea să aşeze cîteva cearşafuri mari în faţa ferestrei ei şi să verse tot sacul cu mac pe ele. Venind fratele la -ea s-o vadă ce face, la rugămintea ei, fratele a luat sacul întreg şi 1-a vărsat pe cearşafuri. Intr-o clipeală nu se mai vedeau searşafurile de mulţimea păsărelelor, care grăbeau

sâ-i ajute prietenei lor. N-au trecut două-trei ore, şi pe cearşafuri era numai mac curat. Fetiţa, bucuroasă peste măsură de isprava făcută, adună macul, duse sacul în odăiţa ei, apoi cară macul şi şi-1 vărsă în sac. Se duse la culcare. Pe la miezul nopţii, s-a sculat din somn, a luat nuca de argint şi i-a zis :

„Dă-mi haina, micuţă dragă *l*"

Fetiţa a luat haina de argint şi a îmbrăcat-o, şi-a pus cor.oniţa pe cap şi pantofii în picioare, şi a ieşit prin fundul grădinii şi s-a dus şl ea la petrecere. Cînd a intrat în sala mare, toţi împăraţii, craii cu împărătesele şi crăiesele 3or, o înconjurară şi se minunară de frumuseţea ei şi de haina, coroniţa şi pantofii ei de argint, ca şi care nu s-a mai pomenit. Prinţii se întreceau între ei, care de care sa "se prindă în horă cu ea. Mamele prinţilor întrebau şi pe unii şi pe alţii, a cărui împărat ar putea fi fata, căci ea era singură şi n-avea pe nimeni cu ea. Nu după mult timp fata ieşi din sală şi îşi şterse urma, nevăzută de nimeni. Intră în odăiţa ei, luă nuca şl zise :

„Păstrează-mi haina, nucuţă !"

Nuca îi luă haina, cununiţa şi pantofii, le închise
bine.: Fetiţa, fericită, a luat nuca şi a pus-o ia loc
bun, şi se.culcă mai departe. ... .
, .-.

ms

[1] Dimineaţa s-a sculat, şi-a primit păsărelele, le-a îmbiat cu mîncare, dar ele erau sătule. Cînd stătea la sfat cu ele, iacă şi otrava de mâş~ tihoaie veni să vadă ce a făcut Cenuşotca şi fi zise :

— Ce-ai făcut, Cenuşoteă-Potcă ? N-ai putut face nimic ? !

—- Ba am făcut ! Iacă aici în sac e macul, poţi . face plăcintă cînd vrei.

— L-ai ales tot ? o întrebă măştihoaia.

~ Cum mi-ai spus, aşa am făcut 1

Bătrînei era să-i crape inima de necaz, că nu i-a ieşit bine planul, şi plecă opărită. •Nu mult după ce plecă aceasta, veniră şi fetele, ei, voioase, şi-ncepură să-i povestească, să o necăjească, fiindcă ea n-a fost la petrecere. I~au spus de atîţia prinţi şi de prinţese frumoase şi de una cu o haină, toată-toată de argint, cu o coroniţă, şi cu pantofi de argint. Şi se lăudau cum şi-au petrecut de bine, şi că deseară iară merg la petrecere.

— Mergeţi, că e foarte frumos, că am văzut şi eu tot, şi a fost ceva ca-n poveşti, dar mai ales fata aceea cu haina ei de argint, cu coroniţa şi pantofiorii tot de argint, a fost 6 minune !

•■"-— De unde ai văzut tu toate aşa de bine ? o întrebară fetele foarte mirate şi cu ciudă.

— M-am suit în mărul nostru din grădină şi de-acolo am văzut bine, tot.
Fetele alergară la mama lor şi îi spuseră că şi Cenu-şotca-Potca a văzut toată petrecerea din vîrful mărului din grădină.
Cum veni acasă împăratul, îi spuse să taie acuma îndată mărul din grădină.
în zadar a încercat împăratul cu blândeţea şi cu frumosul, ca doară va scăpa mărul de secure, dar n-a izbutit,-şi, ca să aibă pace-n casă, a poruncit să fie tăiat mărul numaidecît. Şi mărul a fost tăiat.
Fetele măştihoaiei se făceau că sînt voioase, dar • ’ erau foarte triste în inima lor, căci prinţii deloc nu se îmbulzeau la ele. Le luau la horă numai din datorintă, ştiind că sînt fetele împărătesei, dar nu şi a împăratului. Fericită cu adevărat era Cenuşotca 13 că. dhoaia a venit din nou cu un alt sac de mac cu mei, dîndu-i aceeaşi poruncă ca şi ieri. Cenuşotca, într-adevăr, s-a bucurat, căci avea cu ce să-şî hrănească prietenele ei dragi. Şi cum a plecat aceasta ele la'ea, a luat cearşafurile şi le-a întins tot în acel loc. A cărat încet macul şi 1-a vărsat pe Cearşafuri, pînă cînd . 1-a terminat tot. După o oră-două, macul era ales. Fata 1-a dus şi 1-a vărsat tot în sac. Seara, măştihoaia cu fetele au plecat iarăşi la petrecere. Cenuşotca s-a culcat. Pe la miezul nopţii s-a

sculat, a luat nuca de aur de la locul el, şi i-a zis 5

„Dă-mi haina, nueuţă dragă !"'

Şi-ndată-i căzu în braţe haina frumoasă de aur. Se îmbrăcă, îşi puse-n cap coroniţa şi în picioare pantofii. Ieşi încet pe portiţa din dos, pe care nu umbla nimeni, şi merse spre sala unde era petrecerea. Toţi cei care erau în sală statură ca înlemniţi. Nu ştiau ce să creadă. împărătesele şi crăiesele, care aveau feciori de-nsurat, ar fi vrut să ştie cine-i fata asta, frumoasă, ca ruptă din soare, căci — ziceau ele — asta nu e făptură pământească, ci curat cerească. Veniră-ndată toţi prinţii, după rang şi după vi:v;*j, şi o luară în horă, unul după altul, ca să se poată mîndri că au jucat cu cea mai frumoasă fată *de* pe pământ. Toată sala numai despre ea -vorbea, şi numai la ea se uita.

După cîteva hore, într-o pauză potrivită, fata di-; ca o nălucă, se îndreptă neurmărită de :v ajungînd la portiţă, intră în grădină şi de aci în palat, în odăiţa ei dragă. Luă nuca de aur şi-i zise :

„Păstrează-mi haina, nueuţă dragă !"

Dimineaţa, Cenuşotea se sculase de dimineaţă, căd păsărelele, făcînd gălăgie mare. ca să le dea iarăşi meii e-au venit alte flămînde, n-a mai putut sforar!»

Gureşele acestea n-aveau astîmpăr, nici răbdare, zadarnic buna lor ocrotitoare le îndemna să mai aştepte puţin. Iacă aduce bată-1 crucea pe măştihoaie, caue întră în odăiţă, iar cîrdul gureşelor dispăru de spaima acestei îndrăcite.

— Cenuşotco-Potco ! ce ai făcut astă-noapte ?

— Iacă !

.- Tot l-ai ales ? zise măştihoaia.

-r- Tot, după cum vezi, răspunse voioasă fata.

— Mă duc să-ţi mai aduc un sac !

— Adu-1, că-1 fac bucuros, răspunse iarăşi fata, Măştihoaia plecă repede şi se-ntoarse cu un sac mai mare ca ceilalţi. Fata nu mai zise nimic. Răsărind , soarele, luă cearşafurile şi le întinse afară, luă cîteva. oale de mac şi—1 vărsă pe ele şi lăsă să-şi umple bine guşile păsărelele flămînde. Apoi, din cînd în cînd, Ie mai ducea alte oale.

Pe la amiaz tot macul era ales. îl cară încet şi-1 vărsă în sac. Cînd fu gate, scutură cearşafurile şl le aşează la locul lor, iar fata ieşi în grădina. Umblînd printre flori, văzu lîngă gard doi arbori nalţi. Erau acolo doi arbori puturoşi, înalţi, şi şi-a pus în gînd să spună fetelor, clacă o vor întreba, că din cel mai nalt a ■ văzut petrecerea, că-i păru rău după mărul tăiat,, căci făcea mere foarte bune. Se întoarse în odăiţa ei, să-şi gătească ceva de mm-care, căci de cîteva zile a rămas singură, căci tatăl şi cu fratele ei erau duşi prin ţară cu treburi.

Cînd aduna cenuşa de pe vatră, iacă şi fetele măşti-hoaei veneau să se laude cu ce au văzut la petrecere şi s-o necăjească.
— Ce faci, Cenuşo-tcă-Potcă ? Tot cu cenuşă umbli ? —- Da ! Pentru că am auzit odată o poveste foarte frumoasă, că din cenuşă a ieşit odată o pasere minunată.
— Vai, să vezi cît de frumos a fost astă-noapte la petrecere ! Cu mult mai frumos ca în prima noapte !
— Ştiu foarte bine şi eu. Am văzut şi pe fata aceea frumoasă cu haina de aur, cu coroniţa şi pantofii de aur, răspunse fata.
— De unde ai. văzut aşa de bine ? o întrebă una din ele.
— Este acolo lingă gard un lemn înalt eu frunzele puturoase, m-am suit în el şi de acolo am văzut foarte bine, răspunse iar.
Nu ştiau cum s-o necăjească, căci nicicum nu izbuteau cu planul lor. Ea era tot veselă .şi voioasă, iar ele ca vai de ele.
Merseră repede la mama lor şi-i spuseră iar eă Cemi-şotca şi astă-noapte a văzut tot, dintr-un lemn nalt, de lîngă gard, care are frunze puturoase. Cînd veni împăratul acasă, măştihoaia s-a dus la el şi i-a spus să taie numaidecît lemnul aceia puturos de lîngă gard.

împăratul îndată dădu poruncă să fie tăiat lemnul acela. Şi după un ceas lemnul fu culcat la pămînt. In seara a treia, fetele iarăşi plecară cu mama lor la petrecere. Pe la miezul nopţii Cenuşotca noastră se sculă din pat odihnită bine, luă nuca de diamant şi îi zise :

„Dă-mi haina, nucula dragă !"

Haina îi căzu în braţe. Se îmbrăcă, îşi potrivă bine coroniţa în păr, îşi îneălţă pantofiorii şi ieşi din odăiţă, trecu în grădină şi ieşi pe portiţa din grădină, ca şi pîna aci. Pe aici nu umbla nimeni. Merse încet spre sala unde era veselia.

S-a nimerit să între chiar cînd hora era mai în toi. Cum a întrat cîţiva paşi, toată lumea s-a oprit din joc, muzicanţii au înlemnit, iar fetele şi prinţii împăraţilor şi crailor s-au adunat în jurul ei şi-t priveau cu drag toate podoabele ei de mare preţ. împăraţii şi craii cu '. femeile lor se întrebau mereu :

Cine şl a cui ar putea să fie ? Şi nimeni nu ştia această mare taină. împărătesele şi crăiesele începură să zică în şoaptă că fata asta e căzută din cer. Muzicanţii începură să xnnte şi prinţii se călcau pe picioare şi se înghesuiau, ca să poată ajunge să joace cu fata aceea în horă. Toţi prinţii au avut norocul să joace cu ea, ba unii mai îndrăzneţi au jucat-o şi de două ori.

Obosindu-se muzicanţii, s-a oprit hora, pentru ca sâ se mai odihnească, să-şi şteargă sudorile şi să-şi mai stîmpere setea. în acest timp, fata s-a strecurat prin umbra nopţii, cunoscînd bine locul, şi se îndreptă spre grădina lor. Spre necazul ei, călcînd într-o crăpătură sau într-o urmă, i-a rămas pantoful acolo. L-a căutat ea, dar fiind întuneric beznă, nu 1-a putut afla." N-a spus nimănui nimic, s-a culcat cu gîndul la pantof.

Dimineaţa s-a sculat mai tîrziu. Şi-a văzut liniştită de trebuşoarele ei, ca şi cînd nu s-ar fi întîmplat nimic,.Venind tatăl său mai devreme acasă cu fratele ei, acesta i-a cerut voie tatălui său să meargă la Sfînta Vineri, că i-a făgăduit că-i va da o zînă, cînd va vrea să se însoare.

— Mergi, dragul meu, că ţi-a sosit vremea să te
însori, îi răspunse împăratul.

Feciorul de împărat şi-a pregătit merindea ele d: a scos căluţul său din grajd, şi-a aşezat în spatele lui lucrurile trebuincioase, precum şi : *firul de păr de iepure^ cornul, cureaua şi punguliţa cu floarea de busuioc.*

Şi-a luat rămas bun de la toţi şi zicînd : „Doamne-ajută", a plecat la drum.

Cunoscînd bine acum drumul, a ajuns la casa Sfintei Vineri mai repede ca întîia dată. Văzîndu-1, Sfînta Vineri îl întrebă :

— Ai venit să te însori *?.*

— Da ! Maică Sfînta, răspunse voinicul.
— Bine. dragul meu, iacă mă duc să-ţi aduc pe aceea care ţi-e ursită să-ţi fie soţie.
Sfînta Vineri ieşi şi nu peste mult se întoarse ţinînd de mină o zînă frumoasă ca sfîntul soare.
— Iacă, dragul meu, aceasta e mireasa ta. Ia-o
şi vă duceţi sănătoşi la casa tatălui tău şi vă faceţi
nunta, zise Sfînta Vineri şi-i binecuvîntă.
•Feciorul împăratului îşi scoase oglinda şi uitmdu-se
în ea gîndi că ar fi bine să aibă o trăsură domnească
trasă de şase cai. In clipeala aceea se pomeni cu
o trăsură de toată frumuseţea.
Sfînta Vineri veni cu două zîne tinerele, ţinîndu-le de rnînă, şi zise Zînei :
— Iacă, îţi dau aceste două zîniâoare, ca să te ajute in treburile casei, iar cînd le va veni
rînduî să se mărite, să vă îngrijiţi de ele ca şi de nişte surori. bune, şl să le
măritaţi.
— Bine, Maică Sfînta ! Aşa vom face ! Acum feciorul de împărat şi-a luat mireasa de. mînă, şi amîn-doi luară cîte o zînişoară de mînă, se duseră în faţa Sfintei Vineri şi i se închinară, apoi îi sărutară pe rînd mîinile şi poala hainei. Sfînta Vineri i-a sărutat pe frunte şi i-a binecuvîntat.
După aceasta s-au urcat în trăsură şi au plecai. Ajungînd ia palatul împăratului, aici se făceau pregătiri mari de nuntă. Feciorul de împărat credea că aceste toate se fac pentru el şi pentru mireasa

lui. Bucuria împăratului şi a Cenuşoicii era foarte mare, şi împăratul spuse feciorului său, după ce se îmbrăţişară eu toţii :
—- Tocmai bine aţi venit, dragii mei copii, ca să fac amîndouă nunţile deodată, şi a ta şi a surorii tale dragi.
— Vai ! La aşa bucurie mare nici nu am visat! Şi merse şi—şi îmbrăţişa sorioara, iar aceasta se îmbrăţişa eu cele trei zîne.
Ce se întâmplase ? După plecarea feciorului de împărat, a venit la palat un prinţ frumos,. feciorul unui mare împărat, îmbrăcat numai în haine scumpe, cusute numai cu fir de aur şi cu cai arăpeşti, toţi în şei şi frîe bătute în diamante, briliante şi smaralde, de-ţi luau vederile cînd te uitai la ei. Prinţul era ca soarele căzut din cer pe pămînt. Acesta, luînd parte la petrecerile împărăteşti, a văzut fata aceea îmbrăcată în diamant din tălpi pînă în creştet, a întrebat în toate părţile cine e şi unde e acea fată minunată, căci el i-a aflat pantoful, care 1-a pierdut, dar nime-n-lume nu i-a putut da nici un răspuns, căci el voia s-o ia de soţie. Văzînd că nu poate da de urma fetei, amărît şi necăjit, a plecat cu tovarăşii lui în ţara lui, departe spre răsărit.
Aici i-a primit cu bucurie tatăl său, împăratul, dar văzîndu-1 foarte trist şi îngîndurat, îl întrebă :

-— Ce-ţi lipseşte, fiul meu drag ? poate ai văzut vreun prinţ străin îmbrăcat în haine mai frumoase şi mai scumpe decît ale tale, ori cai mai frumoşi şi mai împodobiţi decît ai tăi ? !

•— Nu, înălţate împărate, şi tatăl meu drag. Mici un împărat din cîţi au fost acolo — şi-au fost mulţi de tot — nu s-au putut asemăna cu mine, nici cu hainele, dar nici cu caii. De prinţi nici nu-ţi mai pomenesc ! îi răspunse feciorul.

— Atunci care ar putea fi durerea ta mare ? ii întrebă din nou tatăl său.

— Iată care-mi este durerea : şi scoate din sîn un pantofior de diamant. în ultima noapte de petrecere, pe ia miezul nopţii, a venit la petrecere o fată frumoasă cum nu cred să se mai găsească una, şi era îmbrăcată din tălpi pînă-n creştet numai în diamante. Cum ara dat cu ochii de ea, am luat-o şi am intrat cu ea în horă. Dar, aşa ca la petrecere, au venit unul după altul şi au jucat-o toţi prinţii, şi numai eu singur am fost care am jucat cu ea de două ori. Muzicanţii, fiind obosiţi, s-au oprit din cîntat. Şi în acest timp minunea aceea de fată a dispărut ca o nălucă.

A doua zi, neputînd dormi toată noaptea, fiind ca gîndul la fată, m-am sculat şi am plecat să-mi mai treacă de necaz. Mergînd aşa fără nici un rost, eu capul în pămînt, mă'pomenii cu un pantof de dia-

mant în faţa mea. Era pantoful pe care îl purtase această fată picată din cer. Am ridicat de jos pantoful şi m-am uitat să văd nu cumva o fi şi fata prin apropiere, dar n-am văzut nici un suflet de om. M-am. întors voios la gazda mea, am intrat în odaia mea şi m-am culcat şi am adormit ca mort. După ce m-am sculat, am început să întreb şi da unul şi de altul, în toate părţile, cine cunoaşte acea fată. Toată ostăneala şi alergătura au fost în zadar, îmi vine să cred, ceea ce spuneau unele împărătesc, că aceea a fost numai o nălucă ! —- Nu te necăji, dragul meu, dă-mi pantoful mie şi eu îţi voi aduce dezlegarea acestei taine. Am eu în împărăţia mea un mare cetitor de stele şi mare vrăjitor, care dezleagă orice taină, fără nici un greş, îi spuse tatăl său, şi plecă.

Peste puţin timp, veni împăratul plin de voie bună şi-i spuse fiului său :

— Fata este a împăratului care a făcut petrecerea,
şi pe fată o găseşti în palatul împăratului, şezînd
pe vatra focului, plină de cenuşe, făcîndu-şi singură
mîncarea, căci mama ei este de mult moartă, şi are
o măştihoa'ie, care ar vrea s-o vadă moartă, ca să-şi
poată mărita cele două fete ale ei, urîte ca mama
pădurii.

Cum auzi feciorul împăratului dezlegarea dată de acel cetitor de stele se pregăti de drum, îşi luă

cei mai buni ostaşi din toată oastea împărate a
şi cei mai aprigi cai, şi porni la drum.
După cîteva zile grele de drum obositor, ajunseră
în ţara împăratului cu petrecerea, şi se îndreptară
spre palatul împărătesc. Cum ajunseră în faţa porţii,
prinţul dete cu iataganul în poartă şi- ndată ' veni
împăratul.
— Mulţi ani să trăieşti şi să stăpîneşţi, înălţate. îm
părate ! Iacă, eu feciorul împăratului împăraţilor de
la Soare-răsare am venit să te întreb :, ai înălţi
mea ta aici în palat o fată frumoasă, eare are haină, coroniţă şi pantofi de diamant ?
~— Am, dragul meu prinţ! Este fata mea ! răspunse împăratul, dar de unde ai aflat taina asta? Căci nime-n lume nu ştie, numai eu, fata mea şi fiul meu.
— Înălţate împărate ! răspunse prinţul, eu am fost
la petrecerea pe care înălţatul a dat-o, şi în noaptea
a treia a venit o fată frumoasă ea soarele şi am
văzut-o şi am jucat cu ea în horă, dar după cîteva
hore, ea a dispărut ca un vis şi n-am mai văzut-o.
A doua zi am aflat pantoful acesta de diamant, şt
am început să întreb şi de frunză, şi de iarbă, unde-i fata şi care-i fata, dar n-am putut afla ni
mic. Necăjit clin cale-afară, am plecat spre Casă,
erezînd că a fost numai o vedenie.

Ajuns acasă, mi-am plîns durerea tatălui meu.
Tatăl meu care numai pe mine mă are pe lume
mi-a cerul pantoful şi a plecat cu el la un mare
cetitor de stele şl vrăjitor mare. Şi acesta i-a spus
că aici se află acea minunată fată, şi dacă e fata
înălţatului împărat, eu îl rog pe înălţatul împărat
să mi-o deie de soţie.
—■ Bine. dragul meu, dacă tu ai aflat pantoful ei,
înseamnă că ea e sorocită să fie mireasa ta. Vino
s-o vezi, îi zise împăratul.
Feciorul de împărat descăleca şi plecă cu împăratul,
iar tovarăşii lui fură duşi să aşeze caii în
grajd.
Cînd ajunseră la odăiţa fetei, tatăl ei îi deschise uşa
şî feciorul de împărat îi arătă pantoful şi-i zise :
— Preafrumoasă fată ! Cunoşti pantoful ăsta ?
— Da, îl cunosc ! răspunse fata, gata-gata să plîngă de, ruşinea tatălui ei, căci greşise că s-a dus la petrecere fără ştirea lui. Am venit să te cer de la tatăl tau. Vrei să-mi fii mireasă, să fii împăra-teasa-împărăteselor ?
Fata se uita în ochii tatălui ei şi aducîndu-şi aminte
de dulcea ei maică, moartă demult, începu să plingă în hohote. După ce se linişti, tatăl ei, mîn-
gîind-o ca un părinte bun, care o iubea foarte mult,
îi. zise: .... -.•...-.
te-. Buna mea fiică. Te-ai făcut fată mare şi ţi-a |enit şi ţie timpul să,te măriţi. Ce zici ? Place-ţi de

prinţul acesta bogat, care a venit: să te. peţească, să[1] te facă împâră'teasa-împărăteselor? — îmi place foarte mult de el, şi numai'eu el vreau* să mă mărit, tată drag, răspunse fata, căci şi buna/ mea măicuţă mi-a spus în vis să mă mărit cu[!] el,[:] şi eu de aceea am plîns, căci mă gîndearrr şi îmF ziceam ; Oare de ce nu i-a dat Dumnezeu zile, ca Să fi trăit să ne vadă pe amîndoi fericiţi ?' împăratul a dat poruncă să se pregătească toate cele de lipsă la, o nuntă mare împărătească, Cînd» *"emu* pregătirile mai mari, atunci ajunsese şi feciorul împăratului cu mireasa lui. Acum bucuria era- îndoit mai mace. Nunta celor doi fraţi—s-aj făcut[!] deodată.

S-au trimis crainlei-ehemăfori pe la toţi împăraţii şi pe *la* toţi craii, mici şi mari, din toate colţurile lumii; au fost chemaţi toţi Feţi-frumoşii şi toate zînele. Venit-au şi oaspeţi nechemaţi ; toate prietenele Cenuşotcii, mii şi mii de păsărele, toate cîntă-reţele pădurii, au venit să ţină loc de muzicanţi,, ca. să-nveselească. nunta. Venit-au iepuraşii, şi la, invitarea lor toţi fraţii Lor din împărăţia pădurilor ; vulpile, lupii, urşii, căprioarele, veveriţele, încît era. greu pămîntul de atîta lume.

Cînd au plecat tinerii la cununie, paserile mergeau In frunte, cîntînd pe întrecute şi umplîhd" văzduhul

cu glasurile lor. Zînele şi Feţi-frumoşii, cu braţele încărcate de flori, le presărau înaintea mireselor ,şi a mirilor, iepuraşii cu vulpile .se ţineau pe după cap, la Iei lupii şi cu căprioarele, şi chiuiau cit îi ţinea gura. Urşii şi .codaşii ceilalţi veneau în urma nuntaşilor, prinşi cu toţii .în horă aprinsă de mai mare dragul.

'De la cununie, nuntaşii s-au întors la palat. Aici i-au aşteptat mese-ntinse şi-ncărcate cu toate bunătăţile lumii, fel de fe! de mîncări alese, ca la nunţile împărăteşti.

In fruntea mesei s-au aşezat mirii şi miresele, apot împăraţii şi craii cu soţiile lor, .prinţi şi prinţese, şi la urmă preafrumoasele zîne, toţi după vîrstă şi după rang.

La mese serveau iepuraşii şi veveriţele toate mîncă-rile. Ursuleţii serveau beuturile cu vedrele şi cu ploştile. Căprioarele aduceau plăcintele, iar lupii, fripturile.

•Muzicanţi au fost păsărelele. Capelmaistru era coeo-stîrcul, care bătea tactul. Privighetorile cu întreaga lor oaste de cîntăreţi neîntrecuţi în toată lumea au desfătat nuntaşii trei zile şi trei nopţi fură-ncetare. S-a-ntins hora cit vedeai cu ochii. A fost o nuntă cum nu s-a mai pomenit de cînd se fac nunţi pe lume.

Am fost şi eu la nunta celor doi fraţi, dar n-am fost chemat, ci aşa din întîmplare. Fiind vânător,

într-o zi Cînd stăteam la pîndă să prind un *îertî, m-ara luat după el, şi-am tot alergat peste dealuri, peste văi, ca doară l-oi ajunge undeva la loc potrivit, ca să-1 iau la ţintă, şi m-am pomenit că cerbul intrase în mijlocul horii, ca să scape de mine. Eu îndată m-am întors în altă parte, ca să poată nuntaşii sa se învîrtească în horă, şi un Iepuraş bătrîn, dînd ochii cu mine, m-a luat de mînă bucuros de întîlnire, că mă rog dumneavoastră, era chiar din-tr-un sat cu mine, m-a dus la bucătăria împăratului, unde el eu fraţii lui, tot de pe la noi, m-au omenit şi m-au goştit, aşa ca la o nuntă mare împărătească. Să fiu împărat, dacă voi minţi I

Păcală judecător

APAI, MAI NEPOŢI şi nepoate, o să scot azi din. traista de poveşti una mai bună ca toate.. Că erau într-un sat doi fraţi. Erau ei mai mulţi doi fraţi în satul acela, dar cu ăştia doi s-a întîmplat una, de li s-a dus vorba peste nouă mări şi zece ţări. O să v-o spun acuma vouă, iar voi s-o ascui~ taţi ca pe-o poveste nouă şi chiar ca pe o întîmplare întîmplată — că de n-ar fi fost să fie, nu mi-o spunea nici tata-mare mie. Şi îi zic eu poveste, dar, e adevăr adevărat ea e cu Păcală împărat. Ei, nu era el Păcală nici acum chiar de tot împărat, dar-boier era şi nu un boier oarecare, ci boier mare *şi* încă boier sadea, nu unul din cei de ici di colea, precum preabine numaidecît veţi vedea. Povestea ăstor fraţi era aşa că unu din ei, Mitran, ăi mai în vîrstă, era un iclean şi-un hrăpăreţ,, şi-un bogat, de-i mersese numele şi-n , bîlciuri. Pe cînd celălalt, Ion, ăl mai mic, era un om de omenie, de ţi se lipea cu vorba de suflet. Iar la el acasă

m

se petreceau toate după inima şi sufletul fiecăruia.

La cel bogat, zi şi noapte erau numai ţipete şi hărmălaie şi blesteme. Şi nici somn n-avea, căci stătea mereu cu frica în oase ca să nu-1 prade hoţii şi se zvîrcolea toată noaptea în pat, cu gîndul cum ar face ca să mai apuce ceva de la cineva. în oborul fratelui sărac însă erau numai cîntece şi veselie. Cit nevastă-sa fierbea şi mesteca mămăliga la lumina opaiţului, Ion, înalt ca bradul şi blajin ca un tată-mare, cînta din fluier, aşezat pe laviţă şi copiii jucau.

Megieşii, oameni înstăriţi, ascultau şi priveau printre gardul de nuiele sau printre copacii de pe şanţul gardului şi în loc să se desfete, rămîneau cu mare rîcă pe suflet.

Odată, unul, văzîndu-1 pe Ion prin obor, se apropie de gardul dintre ei şi-1 sfătui : — Măi omule, lasă veselia asta fără socoteală din bordeiul vostru. Du-te mai bine la frate-tău, să te ajute ca să-ţi faci şi tu un rost. El e cel mai bogat om din sat, iar voi cît o să vă ţineţi trudind pe la alţii, tu cu braţele, iar muierea ta cu acu ? Şi-apăi aveţi o grămadă de copii; copiii o să crească şi o să se căsătorească şi ei. Unde o să încăpeţi atîţia în bordeiul ăsta ?

— Ei, fir-ar să fie ! prinse a se zbuciuma Ion cu
gîndul la sfatul vecinului.
Şi într-o zi, trecînd pe lingă ograda lui frate-său şi văzîndu-1 în pridvorul casei, căci avea casă înaltă, cu cerdac, îi dete bună ziua şi intră la el. i— Ce e cu tine, mă Ioane ? îl întrebă fratele bogătan.

— Ia, ce să fie, măre nene, răspunse Ion. Eşti om
cu stare, ajută-mă şi pe mine, că am copii mulţi
şi...

Mitran Bogătanu — că aşa era porecla lui frate-său —parcă atîta aştepta. Intră numaidecît în casă, stătu acolo cît stătu şi ieşi la Ion cu o pungă verda legată cu băieri roşii.

— Ţine galbenii ăştia, îi întinse el lui Ion punga. Să faci cu ea ce ştii tu mai bine, ca să prinzi şi tu stare, că prea mă vorbeşte satu că nu te ajut. Dar să ştii : cînd s-o împlini anul, să-mi aduci capetele înapoi, neică ! Alta nu-ţi cer, dar să-mi întorci **cît** ţi-am dat. Auzi ? îl întrebă pe frate-său.

— Aud ! răspunse Ion zăpăcit. Şi luă punga, o băga în sîn între piele şi brîu, căci chimii- nu avea şi plecă.

Acasă, Ion nu spuse nimic nevesti-si. Numai că, ziua. aceea a stat toată vremea pe gînduri. De fluier parcă uitase. A doua zi, la fel. Şi-apoi la fel şi în zilele următoare. Copiii, o zi-două şi-au cîntat sin-

guri din gură şi au jucat fără fluier. Dar după aceea s-au liniştit şi ei.

Seara, tăticul lor sta la locul lui pe laviţă, dar nu mai cînta. Măi ! se gîndea el, dacă mi-ar fi dat punga, să n-o mai ceară, calea-valea. Mi-aş cumpăra oi... o sută de oi mi-aş cumpăra... cu stînă eu tot şi cu măgar. Dar dacă dă ghelbeaza în ele, cum dă cîteodată şi pier toate, cum au pierit la mulţi... Ori dacă hoţu de frate-meu pune slugile lui de rni le fură ? Cum mai dau eu înapoi galbenii hapsînului de Mitran ? Sau m-aş duce mai la vale, ca să ar ţarină multă... ţarină multă aş ara, că acum am cu ce să cumpăr boi, boi mari, în putere, aş cumpăra... şi aş însămânţa mult... Dar dacă bate piatra, cum a bătut măi hăl anţărţ şi nu scot nici sămînţa ? Cum o scot eu la capăt cu un om al dracului ca frate-meu Mitran ? Ba slugile Bogătanului şi snopii din clăi mi-3 pot fura şi n-am ce să le fac... îi apără stă-ţpînu lor cu plocoane la căpitanul de judeţ... că are cu ce...

— Ce ţ-i e, omule, de la o bucată de vreme ? ii întrebă într-o zi nevastă-sa, învîrtind între tălpi ceaunul de mămăligă.

■— Da' să-i mănînce ciinii de galbeni ! răspunse scîrbit Ion, scoţînd punga din sîn. De cînd am punga asta cu galbeni, n-am tihnă în sufletul meu, bătu-1-ar muma cucului p-ăl de mi-a dat-o !

— Da' cin' ţi-a dat-o ?
-— Bogătanu ăla de frate-meu ! şi zice că la împlinirea anului să-i dau înapoi, toţi galbenii, tanc la tanc, că altfel... Da' dacă bag banii în ceva şi pierd cele? Nu mă robeşte Mitran toată viaţa? Că J ;. e cunoscut cît ştie să tragă din om. Ne asta lui Ion puse ceaunul pe foc, luă punga din mîna lui omu-său, îi desfăcu băierile şi se uită în ea cu un ochi, ca-n fundul unei prăpăstii. Apoi scuipă în ea şi î-o puse în braţe.
— Du-te şi dă-i punga înapoi! zise ea. Nu vezi că
ftU ne prieşte ? Iaca mămăliga e gata, dar copiii
',.:.. ne mai sînt ? Du-te!
-— Ba chiar plec ! se hotărî Ion şi înghiţi repede cîteva linguri de dragavei cu mămăligă multă, apoi plecă .şi s-a dus la frate-său.
— la-ţi punga, nene ! Nu ml leg.
— Măi Ioane — îi zise Bogătanu uimit de lepădarea asta a lui frate-său, sărăcanul. Atunci hai sâ ne prindem tovarăşi la arătură. Tu tot n-ai plug,
-ai nici boi. Du-te cu slugile mele, cu plugul şi cu patru boi şi ară-mi ţarina, iar după ce vei ivi la mine, ţ-ăi ara şi ţarina ta. Bine ?
— Asta bun ! se învoi Ion. Şi chiar a doua zi a în-
put să are. Şi a arat zi de zi ţarina lui frate-său,
i ; d, într-o sîmbătă seara a isprăvit, tocmai cînd
bătea toaca la biserică în sat, ca să înştiinţeze că

a doua zi e sărbătoare. Şi a dus lui frate-său carul cu plugul şi cu boii. •— Ai isprăvit, Ioane ? ■— Isprăvit.
•— Ei, mîine te duci cu plugul şi cu boii mei să ari şi ţarina ta. Da' să iei numai doi boi, că ţie îţi ajung doi — zise Bogătanu.
■— Păi... mîine, măre nene, e duminică, nu se lucrează.
■— Acum mai faci şi gorgoane ! Poimîine am eu treabă cu toţi boii, i-a răspuns frate-său. Aşa că tu ari mîine, i-a poruncit Mitran. Şi Ion, ce să facă ? s-a dus a doua zi la arat în ţarina sa. Dar cum brăzda el ogorul, ajutat de fecioraşul său cel mai mărişor, numai că iese ca din pămînt un moşneag.
— Cum, omule ?! îl întrebă moşneagul, după ce îi dete noroc bun. Lucrezi duminica şi nu te temi ? !
— Doamne, moşule ! Nu ştii că sărmanii n-are soare, nici zile de sărbătoare ? Tocmai azi s-a îndurat frate-meu, Bogătanu, de mi-a dat şi mie boii, ea să ar, că eu n-am boi.
— Aşa ? !
— Aşa cum vezi.
— Atunci alege una din două : să crape boii, sau să crape frate-tău acolo unde o fi. Alege !

— Mde ! făcu omul, uitîndu-se cu bănuială mare la
moşneag. Dacă moare frate-meu — gîndi el — îi
rămîn copilaşii sărmani şi lelea Ioana vădană, şi-i
păcat şi de ei, şi de el..... Dacă crapă boii, el să fie
sănătos, că boi are destui şi o mai şi face, că e om în putere.

— Ei, cum alegi ? îl grăbi moşul.

— De-ar fi ce spui, măre moşneag, mai bine să crape boii — răspunse Ion, crezînd în asta cam ca-ntr-o glumă.

Dar n-a fost glumă. Boii au crăpat pe loc amîndoi, acolo în brazdă şi moşul s-a făcut nevăzut. Ion s-a repezit la copil, ca să-1 apere de frică şi au căzut amîndoi la pămînt. Pe cîmp — zi nelucrătoare — nu era nimeni!

Cînd şi-a venit în fire, plugarul, ajutat din prea puţin de feciorașul său, a pus plugul pe tîrşă, s~a înhămat la tînjală şi cu osteneală mare a tîrît plugul în ograda lui îrate-său.

— Da' unde-s boii, Ioane ? !

— Mă mai întrebi ? După ce m-ai trimis la arat duminica, încă te mai faci ? Au crăpat.

— Cum aşa ? Ai să-mi slugăreşti toată viaţa pînă mi-oi plăti preţul boilor.

— Apăi mi-a dat mie în gînd că asta ţinteşti tu cu bunătatea ta.

— Fac pîră la judeţ şi-ţi putrezesc oasele în ocnă.

*—. Măi frate, judecă şi tu — vru să se de ţească fratele.
— Ce să judec ? O să judece judeţul. Merge: judecată, măre Ioane, că am de unde să mă desp;.... besc. Iţi iau ţarina.
■— De nu e alta, om merge şi la judecată — răsr rase Ion, ştiind că cu Mitran n-are altă scăpare. *A* doua zi dimineaţa, Bogătanu trimise o frate-său Ion : să vie afurisitul ăla, să-1 dur: cu căruţa, că altfel cine ştie cînd ajunge la]"'■'•'•: ■■ Pe jos, şi se amînă judecata. Şi sluga veni cu vi;.K:v,.u.;] şi au pornit amîndoi în căruţă.
Drum lung şi greu, căci şi plouase peste noapte. Dar Mitran a îndemnat ca să ajungă pînă scara la curtea boierului satului Clăcaşii din Va!':, r să se odihnească peste noapte acolo, căci în tinereţe fusese chiar isprăvnicel la moşia acelui b -acolo prinsese chiag de avere şi năravde I *n* pă-reală), aşa că îl socotea ca şi stăpîn. La acea curte, Mitran s-a culcat cu slugile bbleru-lui, în odaia lor. Frate-său Ion a rămas să : ă afară, şi s-a culcat în căruţă. Dar peste noapte s-a pus ploaia şi rugîndu-se de bucătăreasă, i s-a dat voie să doarmă în bucătărie. Acolo, după mirosul atîtor mîncăruri. ce se preparaseră pentru casa boierului, pe Ion 1-a apucat foamea. O scotocit pe tuneric în traista sa, a scos din ea un codru Se

V).

mămăligă şi cîteva prune uscate. Şi s-a tras l! -vatră, unde se mai zărea cîte-o roşaţă de lur de la tăciunii aproape stinşi. A mîneat acolo şi a aruncat sîmburii în spuză. Dar pesemne că sîmburii au ars, că a început să se simtă miros. Jupîneasa boierului, cocoana, a ieşit peste no în cerdac, să se răcorească. Dar acolo a simţit mirosul de la sîmburii de prună. A bătut din palme şi a cerut să i se aducă numaidecît mîncarea de la care vine mirosul. S-au sculat toii slujitorii şi au mers la bucătăreasă. I-au spus porunca dumneaei, cocoanei, dar bucătăreasa altă mîncare decît cea pe care o dusese seara la masa stăpîniior nu avea. Cocoana însă, nu şi nu, că să-i dea mîncarea aceea care miroase. Nici ea singură nu ştia ce mîncare era aceea, căci aşa miros nu mai cunoscuse, dar să i-o dea pe aceea, că dacă n-o mînca din ea, moare.

Nu i-a putut aduce nimeni acea mîncare, iar cocoana, de murit n-a murit, dar în zvîreolirile poftei şi supărării, căci era învăţată să i se dea nu: decît tot ce cerea, a lovit-o damblaua. Boierul s-a supărat rău de tot, iar cînd a auzit că mirosul cu pricina îl iscase omul care a dormit în bucătărie, a tăbărît cu pumnii pe el, apoi 1-a dat slugilor să-1 bată pînă l-or ucide. Dar adueîndu-şî aminte că pe omul acela îl duce Mitran la judecă-

torie, s-a hotărît să-1 ducă şi el, să fie osîndit în văzul tuturor şi trimis la ocnă, ca să fie de învăţare prostimii.
A poruncit dar slugilor de au adus caleaşca. Domnia lui s-a suit în caleaşca, slujitorul de casă. pe scara din spate, iar pe „ucigaş" l-au suit tot în căruţa lui frate-său.
.— Da' să-1 ţii din scurt, Mitrane, să nu fugă, tîlha-rul ! porunci domnia sa, iar fratele a tras de sub Ion finul ce şi-1 pusese ca scaun şi i-a poruncit să şadă jos pe fundul căruţei, ca să nu poată sări din mers. Şi mergînd ei aşa peste cîmp, căci pe vremea aceea nu erau drumuri bătute decît cît ţinea satul, au ajuns într-o poiană unde o căruţă căzuse cu cai cu tot într-o groapă plină cu noroi şi stăpînul căruţei nu mai putea scoate de-acolo nici căruţa, nici caii. Caii căzuseră unul peste altul şi zbătîndu-se cu ştreangurile la gît puteau să moară acolo înăbuşiţi.
— Vai, păcatele mele ! se văicărea stăpînul cailor,
care avea beteşugul gîngăvelii. Miluiţi-vă de mine,
boieri ma-mari, şi po-porînciţi slugilor să mă ajute
ca să-mi scot măcar un cal !
Ion, aci voia să se scoale, că nu-1 răbda inima să nu sară în ajutorul cailor,. aci se aşeza înapoi în căruţă, de frica lui frate-său.
— Ce căşti gura ca prostu ? se răsti Bogătanu la
frate-său. Sări şi dă ajutor omului!

Ion sări din căruţă, iar la porunca boierului sări şi slujitorul lui. Şi se duseră amîndoi să ajute. Sluga boierului, om de casă, pirpiriu şi leneş şi încălţat în îminei, stătea pe mal cu omul speriat de nenorocire şi îndemnau amîndoi cu gura. Ion însă, desculţ, sări în noroi în groapă. Acolo deshămă rînd pe rînd caii şi se puse pe opinteli. Şi trage, şi împinge, şi vîră-te sub cal şi ridică, şi în cele din urmă ridică în sus cu spinarea întîi un cal, apoi pe celălalt — căci era un haiduc de bărbat, înalt cît un stînjen brîncovenesc şi lat în spate cît o uşă boierească. Pînă cînd scoase pe mal amîndoi caii. Apoi puse hamurile căruţei cap la cap, la care se înhamă el, căci caii speriaţi nu mai voiau s-o ia din loc — şi scoase şi căruţa din groapă. Dar cînd se bucura că a isprăvit cu bine treaba, se pomeni cu o coadă de cal în mînă.

— Vai, pă-păcatele mele ! se văicărea acum şi mai rău omul cu caii. Mi-aţi vătăma-mat calul, boieri mari! Eu îl ţin aici pe omul ăsta pînă mi-o plă-plăti calul.

— Nu-l poci ţine ! se răsti boierul. Că-l ducem noi la judeţ, pentru fapte mai rele.

— Atunci îl tra-trag şi io la judecată ! se hotărî gîngavul. Să-şi ia do-dobitocu sluţit şi să-mi plă tească în loc cal bun. Că i-am spus io să nu tragă tare.

...

— Baie ! încuviinţa boierul. Dar atunci haide, că

, ,'bim. Şi s-a luat şi. ăst om cu căruţa lui după căruţa Bogătanului. Aşa că Ion avea acum trei pîrîşi pe capul lui, cit o mai avea cap, căci se gîndea că pentru atitea belele, la judecată, nimic alta nu-i face decit că-i taie capul.

Dar tot mergînd ei aşa înşiraţi pe drum, i-a apucat vremea prînzului. Boierul a poruncit de a oprit ca-teaşcau A oprit căruţa şi Bogătanu. S-a oprit şi că-rute *cu* calul bctejit.

Sltijitosul boierului a scos traista de mîncare şl a întins boierului său masa. Bogătanu şi omul cu calul Cară coadă au scos şi ei trăiştile de sub nu-t .-: şi au început a mînca, fiecare-în căruţa lui. Lui [ort Sărmanul, după ce o bucată de vreme i-a I i at gura apă, apoi i-a venit o amărăciune din stomac şi ca să nu scuipe chiar lîngă frate-său, care. mînea; s-a dat jos din căruţă. Dar era aşa de necăjit,

ti venea să-şi înfigă ghearele în gît şi să se sfîşie smgiar acolo in drum. Ciad, aruncîndu-şi ochii într-o parte, văzu o rîpă. „Am să-mir" dau drumu în rîpa aceea; că tot de o moarte am să mor", se gri di ■■'. şi se repşzi înfuriat într-acolo. Iar ajun-gîffd la marginea dîmbului, se aruncă în pră-

Numai că prăpastia aceea nu era chiar prăpastie, cum crezuse el, ci era o adîncătură pe sub mal. Aşa că, aruncat, scurt a ajuns jos şi numaidc::M auzi sub el un ţipăt. Căzuse pe o babă, care culegea acolo ciuperci.

.— Vai, măiculiţa mea care m-ai făcut ! ţipă baba. Vai, vai, vai ! mi-a rupt oasele ucigaşul! Vai, păcatele mele cele grele !

Ion, speriat, s-a agăţat de rădăcini de copaci şi a ieşit sus pe mal. Dar baba, după el. A ieşit şi ea, iar cînd, a văzut pe boier, s-a dus la el şonticăind, ţinîndu-se cu mîinile de coaste şi de şale.

— Să-mi plătiţi sănătatea, că m-a ucis sluga voastră. Eram bătrînă, dar eram zdravănă, iar acum in-a calicit. Cum o să mă mai hrănesc eu ?

— Să-ţi plătească sănătatea vinovatul, îi răspunse boierul, că nu e în simbria nimănui. Noi îl ducem la judecată, că mie mi-a îmbolnăvit nevasta.

Baba făcu ochi mari către criminal. Cel cu coada
calului holbă prostit ochii la Ion.

■— îl trag şi eu la judecată pe ucigaş ! se hotărî baba
şi vru să se urce în caleaşca. Dar boierul o înlătură
cu mîna.

Baba vru să se urce pe scara din spate, lingă
slujitorul boierului, dar şi slujitorul o îndepărtă,
ocărînd-o. • -

— Ce, numai în caleaşca boierească te-ai călătorit ?
Suie-te într-o căruţă ! zbieră la ea sluga boierului.
— Lîngă ucigaş ? se sperie baba şi în cele din
urmă s-a urcat şi ea în căruţa din urmă, cea cu
calul ciont.
Acum Ion avea patru pîrîtori pe capul lui. Şi merseră ei aşa, pînă ajunseră în oraş, unde traseră la casa judecătorului.
Dar acolo, un slujitor, un „poslujnic" tînăr le spuse că judecătorul a isprăvit ce avea de judecat în ziua aceea şi a plecat la moşie cu jupîneasa lui, cu cocoana.
Cînd a auzit boierul că judecătorul nu este acasă, a început să ţipe şi să facă scandal în curte, căci se socotea boier mare. Auzind gălăgia, din odăile slujitorilor mai ieşi un slujitor, mai bătrîn. Boierul începu să strige şi la acel slujitor arătînd către Ion *i*
— Mi-a-mbolnăvit jupîneasa cu
sîmburi.
Slujitorul făcu ochi mari către
boier.
— Mi-a ucis boii cu sfînta duminică ! sări cu gura
şi Bogătanu.
Slujitorii judecătoriei zgîiră ochii unul către altul. Sînt săriţi din minţi ! înţeleseră ei.
— Pe mine m-a ucis tîlharul, că a sărit de pe munte! se văicări şi baba.
— Mie mi-a ru-rupt coada ! strigă cel cu coada calului ruptă, nemaiputînd isprăvi plîngerea, de necaz,

<— Toţi sînt... ! îşi făcură semn slujitorii şi se dădură mai deoparte.
— Să-mi vie numaidecît judecătorul ! ţipă boierul.
Eu sînt boier Slugeru ot Clăcasii din Vale şi am de
făcut drum lung înapoi. Nu pot aştepta. îmi scapă
din mînă ucigaşul.
Slujitorii îşi aruncară ochii către ucigaş. Era Ion, cel din satul de sub munte. îl cunoşteau bine, că venea din cînd în cînd la tîrg, de ajutor cărăuşilor. Şi cînd venea, tot tîrgul era numai joc şi cîntec, că „zicea" din fluier de jucau pînă şi popii. Acum, Ion cel vesel şi fălos sta gheboşat, de parcă aştepta să-i dea stăpînirea cu o ghioagă în cap, să-1 răpună.
— Tu nu spui nimic, măre Ioane ? întrebă bătrînul pe vinovat.
— Ce să spun eu, tată bătrîne ? răspunse Ion descurajat. De-acum asta îmi e trişte a. Mă poci pune eu cu boierii şi cu bogătanii ? I-am ucis pe toţi şi pace.
Bătrînul se uită la rînd la fiecare pîrîtor, care, de înfuriaţi ce erau, făceau fel de fel de strîmbături, încît unchiaşul se convinse că erau toţi scăpaţi din grosul celor smintiţi la cap.
„Pe ăştia numai Păcală i-ar judeca cum li se cade*, se gîndi el. Şi venindu-i în minte una, făcu cu ochiul celuilalt poslujnic şi se îndreptă cu vorba către boier 3

— Mărite boier ! vorbi el acum cu glas supus. La moşie e dus numai boierul cel mic, dar boierul cel mare, Căpitanu de judeţ, e în casa Măriei sale.
— Aşşa-a ? Să vie dar boier căpitanu !
— Dacă domnia ta poh teste a ţînea judecată cu însuşi dumnealui boier Pahamicu, aşteptaţi să-1
■' ".Tl.
— Păi, aşteptăm ! răspunse boierul pîrîtor, care auzind că judecătorul e în grad de boierie mai mare decît el, îşi muie glasul.
— Îl chem numaidecît, fără mima' să-1 adăstat în odaia de adăstare, spuse bătrînul slujitor şi deschi-zind o uşă îi făcu boierului plecăciunile cuvenite, ca să intre.
Boierul intră în odaia de aşteptare şi se aşează, vezi bine, la locul boierilor, pe laviţă. Iar bătrînul făcu i poslujnicului cel tînăr să vină după el şî i i -.părură.

După o bucată de vreme, în care slujitorul boierului Slugeru îşi tot serveşte stăpînul cu ciubuc, iar Ion Sărmanu aştepta amărît într-un colţ, ieşi din *: .* a de judecată un dorobanţ cu o puşcă lungă — o ..şirjana[45] — pe umăr şi încălţat în opinci maronii, posiujnicul cel tînăr care, după înţălegerea cu bătrînul, făcea acum pe aprodul judecătoriei.)

— Să intre la boierul Paharnic întîi pîrîşul cel din
ţii păgubit ! strigă dorobanţul-aprod către cei din
odaia de aşteptare. Şi intră Mitran Bogătanu.
Aci, în odaia de judecată era aşezat pe „divan", adică pe un pat, un boier cu o căciulă înaltă şi umflată la fund cît baniţa — un „Lşlic" — şi cu mustaţa şi tîmpîele încărunţite. Şedea la măsuţa de la divan, cu picioarele cruciş sub fund, boiereşte. Era dumnealui judecătorul,
— Sărut cinstita mină dreaptă a domniei tale, boier
juriecălor ! salută mieros intrînd Bogătanu.
'—- Sărut-o şi spune ce pîră ai ! îi întinse mîna judecă torul. Iar Mitran îi sărută mîna de două. ori şi se plînse cum i-a făcut bine unuia, Ion Sărmanu, iar nemernicul acela i-a ucis boii. ■— Şi vrei să-ţi dea alţi boi în loc ? desluşi judecătorul.
— De und' să-rn dea alţii, că e calic. Să fie osîndit a mă sluji pînă o plăti cît făceau boii, alta nimic. Sau să-mi dea ţarina lui ca despăgubire.
— Săi-mi aduceţi aici pe Ion vinovatul ! strigă jude
cătorul către dorobanţ.
Şi dorobanţul aduse în odaia de judecată pe Ion, care intră smerit, adus de şale, cit era de lung, şi călеînd în vîrful tălpilor lui mari, ca să nu supere pe boieri.
— Cum de ai ucis boii omului ăsta mare,
vlcjga -.
întrebă judecătorul pe Ion.-

— Mărite boier-judeţ, nu i-am ucis eu ; ei au crăpat — răspunde Ion şi povesti judecătorului po
vestea cum s-a întîmplat. Aşa că nu am nici o vină eu, ci el e vinovat, că mi i-a dat să-i înjug în
ziua de sărbătoare. Iar dacă moşul acela mi-a zis
să aleg una din două : ori să crape frate-meu, ori
să crape boii, mi-a fost milă de frate-meu şi de
copilaşii lui, care ar rămîne sărmani şi i-am spus
moşului că mai bine să crape boii, crezînd că asta
poate o fi şi glumă. Şi au crăpat boii. Asta e !
— Dar cine e frate-tău ? întrebă judecătorul.
— Păi... el... nenea... dumnealui Bogătanu — răspunse Ion arătînd pe pîrîtor.
— Aşa-aaa ! se miră judeţul, înţelegînd pînă la fund cum stau lucrurile. Bine ! zise dînsul întunecat. Apoi porunci Bogătanului:
— Să dai lui Ion un plug, un car şi doi boi, dar boi mari, că el te-a apărat în faţa moşului, ca să nu mori, iar tu l-ai adus aici ca să-1 ucidem.
— Păi... de ce să-i dau ? că... mi-e frate.
— Aşa-aa ! ! ? De luat puteai să-i iei şi ţarina, dar de dat nu, că ţi-e frate. Iacă nu-ţi mai e frate, este pîrît, iar tu eşti pîrîş. Să-i dai ce am poruncit, că aşa e pravila cea dreaptă, hotărî judecătorul bătînd poruncitor cu palma o carte pe care o pusese pe măsuţa lui slujitorul cel bătrîn. Auzi ?
— Aud, Măria ta ! se înfricoşa Bogătanu. Am să-i dau precum aţi poruncit.

Slujitorul cel bătrîn, care toată vremea stătuse în picioare lingă divan, şopti ceva judecătorului.

— Cu condei ştii a te lega ? întrebă judecătorul, pe semne după învăţătura poslujnicului.

—Ştiu, Măria ta, căci am fost pîrcălabul satului pentru strînsul birelor, răspunse Bogătanu, ca să se şi laude.

— Aha-a! pîrcălab ai fost domnia ta? zise judecă
torul înţelegînd acum de ce e aşa de bogat şi de
rău.

Moş poslujnicul se plecă iarăşi către judecător, îi mai şopti ceva, îi arătă cu degetul pe scoarţa dinlăuntru a cărţii de pe masă, luă apoi pana de gîscă din ulcicuţa cu „negreală" şi i-o întinse Bogătanului. Acesta trase cartea sub ochi şi însemnă cu pana numele lui.

Judecătorul îi luă cartea înapoi, se uită mult, cu ochi mari la ce însemnase acolo Bogătanu şi în cele din urmă i-o arătă şi poslujnicului. Acesta făcu şi el ochi mari, privi şi el lung-lung semnele făcute pe carte, încît, boierul judecător, ca să isprăvească treaba asta cum trebuie, găsi că e mai bine să facă cum ştie el.

•— Moaie deştiu ăl mare aici în negreală şi apasă cu el aici ! porunci iar judecătorul, iar Mitran făcu ce-i spuse autoritatea. Aşa ! aprobă mulţumit judeţul. Acum, că te-ai legat de două ori, dacă nu dai lui frate-tău plug cu car şi cu boi, cum am poruncit,

trimitem dorobanţii de te leagă burduf şi te băgăm în Ocna Veche de unde nu mai ieşi cîtu-i vacu. Auz''.'

— Aud, Măria ta !

•— Dacă ai auzit, aşa să faci !

Bogătanul făcu închinăciune măre către cinstitul boier şi păşi spre uşa de intrare de-a-ndaratelea, ca să nu necinstească faţa boierului cu fundul său mare. Iar cînd se întoarse, ca să deschidă uşa, dorobanţul îi trase una peste fund cu latul şuşanelei,

— I-am pus pecetea ! lămuri el judecata, apoi îi des
chise uşa cealaltă dinspre curte ca să iasă pe acolo,
spre a nu împărţi cu cei din sala de adăstare ce
căpătase aci.

Rămaşi între ei, judecătorul îşi mai îndesă işl'eul pe cap, ca să nu-i cadă de sub el pletele, pe care le ridicase în sus, ca să pară ras în cap ca boierii. Fiindcă, dumnealui boierul judecător, fiind însuşi Păcală, nu era ras în cap. Nemerindu-se să fie în acea vreme argat în curtea popii de peste drum de judecătorie, a fost poftit de slujitorii judecătoriei să vină numaideeît, ca să împartă el dreptatea în acea zi, că sînt pricini taman pe măsura lui. Ca să se încărunţească şi să-şi mai ascundă asemănarea, se frecase cu săpun pe mustaţă şi pe tîmple, cît se mai vedea păr sub işlic.

— Să intre împricinatul următor ! porunci Păcală
dîndu-şi capul pe spate., autoritar.

D.obanlul strigă şi apoi băgă în odaia judecăţii pe dumnealui boierul Sluger ot Clăcaşii din Vale. Acesta făcu închinăciunea de cuviinţă, ca un boier mai mic către unul mai mare, strîngîndu-şi antereul în jurul trupului şi ducînd mîna la piept, la gură şî la frunte. Apoi arătă că se plînge împotriva lui Ion cel de faţă, care, cu sîmburii lui i-a ucis jupîneasa, care nu mai poate merge decât purtată în braţe de cineva. Iar pentru această faptă criminală, acest Ion să fie osîndit la ocnă.

— Domnia ta spui adică, precum că acest *om* ţi-a
făcut această nenorocire pentru că n-a dat cocoanei
domniei tale să mănînce sîmbtiru de prună arşi.

"Aşa e ?

Boierul stătu pe gînduri încurcat şi, în cele din.
urmă. zăpăcit, adeveri ;

—• Dară, boier judeţ, taman aşa.

— Iară pentru asta, domnia la l-ai certat atunci pe loc, cu biciul, după obiceiul boieresc, împlini vorba judecătorul.

— L-am certat după dritu nostru boieresc, răspunse boierul pîrîtor, iar acum te pohtesc plecat pe domnia ta a-! mustra şi domnia la după pravila criminali-ceascâ,

— Şi ce crez domnia ta că i să cade după pravila eriminalicească pentru aşa răutate ?;

— Apăi, precum eu sînt boier, iar el, precum se vede, e un trenţos, cată a i se face mustrare cu ştreangu, ca unui ucigaş ce se află.

— Sînt desluşit ! îl linişti Păcală, înţelegînd că are de-a face cu un om al dracului. Drept vorbeşti ■— se făcu el a-1 părtini — şi cred că taman aşa scrie şi-n pravilă. Ia să vedem în pravilă.

Dar boierul nu se lăsă pe ce va zice pravila. Voia s3 se asigure bine de judecător, ca între boieri, şi urmă :

— Evghenestate Arhontas judeţ [J] ! Aici nu e vorba de oareşcare ponoşenie [2]. Tîlharul mi-a ucis jupîneasa cu ischiuzarlîcuri [3] şi dacă domnia ta voiniceşte...

— Oriste ! îi tăie vorba judecătorul, care nu înţelesese nimic din vorbăria asta boierească, şi după ştiinţele lui credea că „oriste" înseamnă „destul".

Dar boierul, care ştia că asta înseamnă „poftim", crezu că-1 pofteşte să pledeze înainte şi urmă cu acuzarea :

— Iară domnia ta, ca evghenit prahticos[4] ştii ce
ai de făcut cu un trenţos : ştreangu sau Ocna Veche.

Asta e !

[1] Evgensestate Arhontas judeţ — nobile domn judecător.
[2] Ponoşenie — mustrare.
[3] Ischiuzarlîc — şmecherie.
[4] Evghenit prahticos — nobil cu experienţă.

— Apăi numaidecît ! îl aprobă prefăcut dumnealui judeţul. Dar după obicei, noi, giudecătorii, smtem ţinuţi a ceti şi în pravilă.

Şi Păcală se făcu a căuta prin cartea de pe masă, pe care, de altfel nu ştia să citească nici boierul sluger, iar dacă ar fi ştiut-o ceti ar fi văzut că era cartea cu povestea lui Alexandru Machedon, care s-a bătut cu Scaraoţchi în iad. O adusese moş poslujnicul din chilia judecătoriei.

— Iacătă ce scrie în pravilă, boier domnia ta ! ridică judeţul ochii de pe carte. Stă scris că, dacă ţi-a prăpădit jupîneasa, aşa precum domnia ta spui, cu sîmburi arşi în spuză, giudecata trebuie să-1 ducă pe criminal de grumaji în casa domniei tale, ca să poarte el în braţe pe bolnavă, pînă cînd dumneaei s-o înzdrăveni cum a fost.

Boierul îşi ascuţi mintea ca să înţeleagă osînda, iar cînd o înţelese, holbă ochii la vlăjganul de Ion.

— îl duci domnia ta cu caleaşca, sau să ţi—I aducă acasă dorobanţii noştri ? întrebă judeţul, închizînd un ochi către moş poslujnicul.

— Mă împotrivesc ! sări de pe laviţă boierul pîrîtor. Asta e mai abitir decît ca judecata lui Păcală, zise el răutăcios, ţinînd să măscărească pe judecător şi ieşi din odaia de judecată izbindu-se cu nasul de uşă, căci tocmai atunci dorobanţul, vrând să vadă cît îi e de lungă şuşanaua, o-ntinsese între picioarele boier slugerului.

Moş posîujnicul, boier Păcală şi dorobanţul-aprod, adică întreg completul de judecată, rîseră de data asta în toată legea, sub privirile amărîte cile lui Ion vinovatul.

— Să intre următoru ! porunci apoi grav dum i lui judele Păcală, deprins acum bine cu procedura. Dorobanţul bagă în odaia de judecată pe cel cu calul ciont.

— Tu cu ce ţii de ăst criminal ? întrebă judecătorul.

— Să-mi plătească calu, asta e! răspunse acesta şi povesti ce şi cum s-a întîmplat cu coada calului. Că omul pîrît, în loc să umble cu băgare de seamă cu caii, cind îi scotea din groapă, a tras de un cai aşa de tare, încît i-a rupt coada şi a rămas bietul dobitoc sluţit.

■— Aşa ! ? se miră judecătorul. Şi cît făcea calul tău ?

•— Măcar... 50 de taleri fâ-îăcea, Măria ta, mări preţul păgubaşul, văzînd bunătatea judecătorului.

— Da' coada, ce zici, face 5 taleri ?

— Aşa, precum zice pravila, Măria ta ! răspunse pîrîşul, nepricepînd unde vrea să ducă întrebarea asta.

— Bun ! se învoi judecătorul şi se făcu iarăşi a căuta în cartea de pe masă. Apoi înălţă capul şi porunci : fiindcă omul ăsta ţi-a scăpat calul de la pierire, să-i dai jumătate din preţ, adică 25 de taleri. Da' să-i dai acum pe loc, că aşa zice pravila, porunci aspru

eătorul, care mirosise că şi gîngul ăsta era chiabur.

Omul cu calul se gîndi că dacă ar spune că nu a-e bani, poate cade rău. Iar el avea bani chiar la el, căci vînduse la tîrg o căruţă cu brînză.

— Ei, ce faci ? se răsti judecătorul la pîrîtor. Plăteşti talerii au...

— Plă-plătesc, Măria ta, se învoi piritorul şi scoase -din chimir 25 de taleri, pe care îi dădu lui Ion.

— Acum tu, Ion Sărmanu, recunoşti că eşti vinovat că ai rupt coada calului ?

— Recunosc, Măria ta, dar...

— Dar, ne-dar, pravila te .osîndeşte a4 despăgubi. ■—- Cum să-1 des,..

— Plăteşte pîrîşului 5 taleri.

Ion scoase repede din sîn 5 taleri şi-i dădu omuiuî cu calul. Apoi judecătorul îşi mai îndesă pe cap Işlicul şi porunci dorobanţului :

— Să intre altul!

Dorobanţul băgă acum în odaia de judecată pe babă.

— Sărut mîiniie Măriii tale, boier judeţule, maică ! se ploconi baba cum ştia ea mai bine, ca să cîştige de partea ei judecata.

— Tu ce vrei de la omu ăsta, mătuşă ?

— Să mă ia în casa lui. Asta e ! Şi să mă hrănească cîte zile oi mai avea de la Cel-de-sus.

— Aşa-a-a ! ! Da' de ce să te hrănească el ?

■— Pentru că s-a slobozit de pe un munte, drept în spinarea mea, care culegeam ciuperci într-o rîpă şi m-a betejit de şale — se văicări baba. Vai, vai, vai, cum o să mă mai hrănesc eu acum beteagă ?

— Bre-bre-bre ! se făcu a se mira judecătorul, rîzînd
către dorobanţ. Bagsamă a fost mare de tot rîpa
aceea, o căina el.

*— Mare de tot, maică, boierule, domnia ta !

— Aşa-a-a ! Da' dacă a fost aşa de mare, cum ai
putut ieşi din ea betejită şi să te ţii scai de ucigaş
pînă la caleaşca boierului ?

— ? *I*

Aici baba se încurcă şi dorobanţul care rldea cu toţi dinţii se pregătea să-i aplice şi ei o pecete la fund. Dar judecătorul îl opri.

— Eu zic, mătuşă, că ar fi mai bine să te despăgubească pîrîtul cu un taler şi să-1 ierţi, că n-a fost cu voia lui şi e şi el om sărman.

— Da' ce să fac eu numa' cu un taler ? se supără baba. O să trăiesc cu el două săptămîni, da după aceea, ce mă fac eu ?

— Drept cuvînt, mătuşă ; atunci trebuie să judecăm după pravilă, răspunse Păcală şi iarăşi începu a răsfoi cartea cu împăratul Machedon.

— Păi numa aşa ! Să fie osîndit după pravilă, încuviinţă mătuşa, apoi strigă către vinovat ca să-1 înfricoşeze : să mă iei în casa ta şi să mă hrăneşti că te bagă boieru agiucător la gros, ucigaşule !

Sărmanu ucigaş, văzînd cit de bun e judecătorul cu > baba, se gîndea că a scăpat el de ceilalţi, dar cu asta i s-a înfundat.

■— Iacă ce zice pravila, mătuşă ! se pronunţă judecătorul. Zice că pîrîtul să se ducă în rîpa aceea, unde culegeai tu ciuperci, şi tu să te urci pe munte şi să te arunci de-acolo în jos peste criminal, ca să-i rupi şi lui şalele. E bine ?

•— Vai, păcatele mele, cum să fie bine ? începu să se văicărească şi mai rău baba. Vai, păcatele mele ! se văicărea ea lăsîndu-se şchioapă pe un picior, ca să vadă judecata cît de rău a ucis-o criminalul. Şi mergînd de-a-ndăratelea, uitîndu-se să nu vină Ion după ea, cînd ajunse la uşă, o zbughi afară. Abia acum se îndreptă şi Ion de şale, răsuflînd uşurat. Şi învîrtindu-şi în mîini căciula jupuită, cu ochii către judecător, ca-n chip de „să rămîneţi sănătoşi" vru să plece.

■— Stai, nu pleca ! îi porunci de data asta moş pos-lujnicul. Tu măre, Ioane, nu ştii că după pravilă şi obicei împricinaţii trebuie să dea judecătorilor havaet, adică plată pentru osteneala lor ? — Ştiu ! răspunse Ion şi băgă repede mîna în sîn după legăturica în care legase talerii primiţi de la omul cu caii.

■— Ei, atunci drept plată să zici din fluier, ca hăl anţărţ în mustăria din tîrg, de a giucat şi popa Tă-năsache.

— Numa că... n-am fluier, că mi 1-a spart pe drum fraic-meu, cînd am vrut să zic din el. Judecătorul băgă mina în sin, scoase un fluier şi i-1 întinse împricinatului. Ion îl luă şi numaidecît suflă în el de cîteva ori, ca să-1 cunoască, apoi găsindu-1 bun 11 admiră şi pe dinafară.
— Să ne zici întîi jalea ciobanului cînd a pierdut oile, porunci Păcală, amintindu-şi că a păţit-o şi el odată.
Şi Ion Sărmanu prinse a jălui din fluier... lung-lung... de parcă răsunau dumbrăvile. Poslujnicul cel vîrstnic, în vremea cît a ţinut judecarea pricinelor;, ieşise din odaie de cîteva ori şi o-dată cu straiele lui Păcală adusese şi o ploscă cu rachiu. Aşteptă acum pînă se ostoiră de amărăciune Ion şi judecătorul lui, apoi ridică plosca, ură noroo şi sănătate, bău din ea, ca să-i ia credinţa şi o dădu lui Păcală. Acesta o cinsti cu măsură şi o trecu dorobanţului-aprod. Aprodul, după ce se îndestulă, o dădu împricinatului Ion, pentru cinstire. Iar după această bine îndeplinită procedură, cerură cu toţii pîrîtului să zică „bătuta" popii Tănăsache. Ion, suflă în fluier întîi cîteva ghersuri alungite în sus, i o-ntinse pe bătută. Şi dă-i bătaie ! Dă-i bătaie, nene ! încît, moş poslujnicul şi poslujnicul dorobanţ începură a juca vrăjmaş, taman ca popa Tănăsache, „Bine ar merge treaba cu Păcală judecător", se gîiideau ei. Şi cum nici judeţul cel mare şi nici cei

mic nu erau acasă, fiind plecaţi amîndoi la moşiile lor cu jupînese cu tot, zaiafetul putea ţine pînă a doua zi, căci şi rachiu se găsea destul în zămnicele boierilor. Dar cîntecul Popii Tănăsache parcă a fost vrăjit, căci uşa se deschise din senin şi intră înlă-untru chiar un popă !

T— Domnu ! zise sfinţia sa, închipuind cu mina o cruce în vînt către cei din odaie, după obicei, ca binecuvîntare. Era un om cu antereu, dolofan, negricios, cu buzele groase şi o barbă rară. Popă. Judeţul făcu cu ochiul bătrînului poslujnic, îşi controla pletele, ea să stea liniştite sub işlic şi îşi apără vîrfurile mustăţilor, ca să stea în sus, boiereşte, nu ca ale lui Păcală.

|— Cu ce treabă în odaia noastră de judecată, părinte popo ? îl luă repede Păcală.

— Apăi am şi eu o pîră mare, taică boiearule.

— Eşti chemat la judecată cu „hîrtie de zi" ?

— Ba, fără, numa' că pîra mea e de tot grabnică. Şi am două pîre, amîndouă grabnice.

— Să aştepţi puţintel aici, sfinţia ta, că iacă. omul ăsta avu o pîră pe care am judecat-o şi acuma plăteşte ce ni se cuvine. Zi, sărmane ! îi porunci lui Ion să fluiere înainte.

Ion începu acum una de brîu. Pe Păcală îl furnicau picioarele a joacă, dar nu uită că are de judecat pe popă. Dădu însă poruncă celorlalţi să dea ei urmare.

Se luară toţi de brîu şi începură alune'lul, moşul con-ducmd jocul cu plosca în sus. Iar cînd ajunseră în dreptul popii, care privea aiurit, bătrînul se opri şi îi dete şi sfinţii sale plosca. Stăpînul lui Păcală, numai de dat îi cădea greu, dar de luat bătea doi. Aşa că bău ca de la altul. încît, cînd o lăsă de la gură, înţelese numaidecît cum merg acum judecăţile şi vru să apuce pe doroboanţ de brîu. Dar, pesemne că Păcală voia să înceapă mai degrabă judecata popii, că strigă la cîntăreţ :

— Ei, Ioane, tu dă-mi acum fluierul meu şi eşti slo
bod de la judecată. Şi să-ţi iei boii cu carul şi cu
plugul de la tîlharul de frate-tău.

Ion se repezi la judecător să-i sărute mîna, dar
Păcală nu-1 lăsă şi-i porunci :

■— Du-te în tîrg, de-ţi cumpără opinci şi căciulă bună
şi cele de lipsă pentru ai tăi de acasă şi să te întorci
aici, că mai am treabă cu tine. Apoi dumnealui boier
judecătorul se îndreptă către împricinat :

■— Cum e numele sfinţiei tale ?

— Păi eu sînt părintele popa Ispas de la biserica
de peste drum, precum prea bine mă cunoaşte sluji
torul domniei tale — arătă popa pe poslujnicul cel
vîrstnic. Şi dumnealui boierul cel tînăr m-ar cu
noaşte, de ar fi aici.

Dorobanţul-aprod, ostenit de joc şi de rachiu, ştiind că el este tînăr aci, sări să ajute pe sfinţia sa la identificare :

— E părintele popă Zăr-Acrit.
— Apăi că taman şi de asta ţin a mă jălui eu Măriei tale, că mi-a scos procletul cela şi porecla asta.
— Da' cin' ţi-a scos porecla asta ?
— Ia cine ? Sluga mea, tricletu [1] de Păcală, bătu-1-ar toţi sfinţii de slugă blestemată, că mi-a mîncat sufletul şi m-a calicit.
— Dacă e aşa de blestemat, de ce nu-1 dai afară din simbrie ?
— Cum să-1 dau afară ? ! II ţin să-mi slujească pînă mi-oi scoate paguba cu oile de care ştie tot ţinutul, că m-a făcut şi de rîsul lumii.
— O fi aia că a venit acasă cu oile în trei picioare *l* întrebă, judele.
— Aia, blestematul.
— Apăi, de, părinte Zăr...
— Ispas, îl ajută popa ca să nu-i greşească numele.
— Părinte, popo, Zăr-Ispas, se îndreptă judecătorul, lumea ştie că-i opreai mereu simbria, că ziceai că nu aduce acasă oile sătule, că nu merg sărind în sus, vesele.
— Aşa e ! interveni poslujnicul cel bătrîn, ca sa lumineze judecata. Păcală, om mintos, le-a tăiat cîte un picior, ca să sară în sus/ pe placul sfinţiei tale. ■— Ba de soi rău ce e le-a tăiat picioarele, că Zăr-Acrit de ce m-a poreclit ?

' Triclet — de trei ori blestemat.

— Pesemne că nu-1 hrăneai decît cu zăr stricat, ras-punse judecătorul.
— Auz' scornitură ! Da' nu-şi făcea singur zama de lobodă acolo la stînă ? Că slavă domnului, e valea plină ele lobodă, şi sare avea destule droburi pentru oi.
— Bu-un, sfinţia ta ! Asta, una. Altă pîră ?
— A doua, iacătă, asta e pîra mea cea. mai de seamă. Nemernicul de Păcală a plecat az-dimineată şi n-a mai venit.
~ Poate că vine.
— Nu mai vine, că şi-a furat şi ţoalele şi ml-a 'bătui
şi ţîrcovnicul.
■— Adu-1 aici să-i judecăm.
— Să fie cătat cu potera căpităniei isprSvnicatuluî si să fie adus de grumaji, după pravilă, că mai are a-mi sluji măcar încă vreo zece ani, ca să-mi întoarcă toate pagubele.
— Zău, bre ! Aşa de mult te-a păgubit ? se miră de-a binelea Păcală.
— Aşa, ba încă mai mult, se-ndemnă popa a încărca la socoteală pe slugă, văzînd că judele e om de treabă.
■— **Juri,** părinte popo, pentru aşa mare pagubă ? Că lumea zice că n-a scurtat picioarele la toate oile, ci numai la cele mai arătoase, ca să fie de învăţare pentru sfinţia ta. ,-—

I*- Jur !

■— Să se facă aşa care minte? întrebă judele ridi-
cînd o mină în sus, cu degetul cocîrjit.

— Fiu jur ! răspunse popa, dar nu ridică degetul,

— Juri, juri, că după biblii eşti învăţat a jura, slrîmb da' să să facă aşa care minte ? repetă judele formula lui de jurămînt cu degetul cocîrjit.

■— Jur după biblii că a plecat tîlharul cu opincile noi-noute, pe care i le dădusem acum tri ani şi cu un cojoc de cinci ani cu petece noi-nouţe care mai putea ţine măcar zece ani buni. Şi a plecat şi cu ciomagul ăl mare, cu moacă.

— Bre-bre-bre ! Mare pagubă ! îl căina judele, apoi îi şopti ceva bătrînului, iar bătrînul întrebă pe popă :

— Sfinţia ta ştii că pîrîtorii trebuie să plătească boierilor judecători havaet, adică taxă de judecată ?

— Ştiu şi plătesc, treaba să se facă. Iaca, pentru poteră dau doi taleri, să fie adus Păcală de grumaji şi osândit a mă sluji măcar zece ani pentru pagubele căşunate. Iar pentru poreclă mai dau încă... două-/ zeci de parale, să fie băgat în butuc şi bătut cu o sută de nuiele, ca să ştie a să cuminţi.

La auzul acestor sume de nimic şi pretenţii, doro
banţul rîse chiuind chiar în nasul sfinţiei sale.

—■ De ce rîzi, dorobanţule ? Ce, crezi că sfinţia sa
popa Zăr... Ispas nu dă atîţia taleri ? zise judele cu
înţeles, %

■— Da' de ce sâ dai sfinţia ta taleri ? intră în vorbă moş poslujnicul, după înţelegerea cu judele. Mai bine să ne dai, adică să dai dumnealui boierului un burduf de rachiu şi unul de vin.

— Şi o halcă de slănină, şi una de pastrama de
capră, să aducă pentru obezi, adăugă judele, iar moş
poslujnicul îi întinse plosca.

Popa Zăr-Acrit apucă plosca judecătoriei şi o gîlgîi şi de data asta cum se cuvine, dar la tocmeală nu se învoî.

— Nu mă leg ! răspunse el înapoind plosca. Deşi ameţit îl ţinea treaz zgîrcenia. E „peste asupra", lămuri el. Da' iacă dau o troacă de,rachiu şi lina de vin şi aduc şi... ca de-un lat de mînă pastrama.

— Părinte Zăr... Ispas, aici. nu e tocmeală ca cu simbria lui Păcală, răspunse judecătorul. Aici, ce zice. pravila aia facem, alta ba. Iar voi, porunci el ajutoarelor sale, să-mi aduceţi numaidecît aici obezile de osîndă.

■— Cit timp a trecut pînă cînd cei doi să aducă obezile în odaia de judecată, judecătorul .întorcea foaie după foaie, în cartea împăratului Machedon, mormă-ind a cetire, cu glas din care se putea înţelege că n-o să cam fie cum vrea popa.

— Şi mai dau şi o juma' de caş de urdă dulce, mima' treaba să se facă, îşi'mai dezlegă popa băie-
rile inimii, nerăbdător să se răzbunecală.

Intre timp, cei doi poslujnici aduseră falanga — cum

ziceau boierii butucilor de ispăşire — şi o aşezară la picioarele popii. Iar lîngă ea aşezară un stoc des nuiele.

— Asta e falanga, tată popo ! i-o arătă judele, iar. poslujnicul cel vîrstnic îi explică ;

— Pe osîndit îl descălţăm de opinci, dacă are, îl băgăm cu amîndouă picioarele aici (arătă bătrînul golurile obezilor), apoi strîngem aici de nu mai poate să-şi mişte picioarele şi dorobanţul îi trage la tălpi atîtea nuiele cîte porunceşte judele, după fapta fişticăruia.

— Şi nu scapă din obezi ? vru să fie asigurat popa, că dacă dă aşa havaet măcar să-meargă la sigur.

— Nu scapă că... aşază-te sfinţia ta puţin în ele, îl îndemnă Păcală mieros, făcînd cu ochiul poslujnicilor. Dorobanţul îl trase pe popa de mînă, ca să-1 aşeze, dar popa se înţepeni pe răşchitoarele sfinţiei sale din răsputeri şi nu se aşează. încercarea avu totuşi darul să deschidă bine ochii sfinţiei sale de străj-nicia acestei scule şi, aiurit şi de rachiu, parcă îl şl vedea pe Păcală cum este băgat cu sila în butuci şi cum dorobanţul îi trage la tălpi o sută de nuiele. Şi mare aht îi veni să vadă cum îl bate pe nemernic dorobanţul şi cum el ţipă şi se roagă de sfinţia sa să-1 ierte, iar sfinţia sa nu-1 iartă, că prea i-a făcut mult venin . la burtă.

— Dacă dau cît... e havaetu, la cîte nuiele o să-1
ăla... o să-1 osînditi ? întrebă popa, bîlbîindu-se de
plăcere.
■— La cîte vrea sfinţia ta, răspunse Păcală, văzînd că măcar tî-rgul ăsta merge.
— O sută de nuiele.
— O sută, şi dacă vrea sfinţia ta, poţi a-1 bătea chiar sfinţia ta.
— Se poate ? —■ Se poate.
Popa îşi aduse aminte că a vrut să-1 bată o dată pe Păcală, dar nemernicul s-a scuturat de el ca de o gmganie, şi zîmbind la falangă, se hotărî ;
— Atunci să meargă cu mine domnia lui, arătă
popa pe dorobanţ, iar dorobanţul, care atît aştepta,
plecă numaidecît cu sfinţia sa.
Păcală, rămînînd în odaia de judecată numai cu bătrînul, rîseră din toţi rărunchii, de cele ce îi mai aşteaptă.
După o bucată de vreme, uşa odăii se deschise şi intră pe ea întîi dorobanţul, ducînd în braţe un burduf şi o halcă de slănină, iar, băgat pe mină, adusese un colac mare cît ţăstul. Apoi intră şi sfinţia sa, popa Ispas, cu alt burduf şi cu o halcă de pastrama (fără caşul de urdă, pe care-1 oprise în schimbul colacului).
■— Aici, aici ! porunci moş poslujnicul şi „taxele" fură puse lîngă uşa de ieşire în curte.

— Să le iau credinţa ? întrebă popa, gîndindu-se că bînd din burduf mai micşorează taxele procesului.
— Păi neapărat ■! hotărî poslujnicul şi popa bău de dala asta cu pauze, înlăuntrul cărora se şterse de cîteva ori de lacrimi, cu poalele antereului,
-. A-şa, tată popo ! Şi acum şezi sfinţia ta pe laviţa
boierească, îl răsfaţă judele, văzînd că i s-au muiat
picioarele, ca să vedem ce zice pravila,

!

Păcală începu a întoarce foi din cartea de pe masă, făeîndu-se a căuta ce scrie acolo despre Zăr-Acrit şi repeţind :
— Zăr-Acrit... Zăr-Acrit... Zăr-Acrit... se făcea a ceti
Păcală. Şi de cîte ori repeta porecla, popa se strîn-
gea în ei ca pişcat, spre marea desfătare a doroban
ţului.
In cele din urmă se pronunţă :
— Pentru aşa poreclă, pravila îl fereşte pe făptaş de
orice osîndă. lacătă ce scrie în pravilă, se făcu a ceti
judele : frunză vearde lobodă... gura lumii-i slobodă,
latre timp, moş poslujnicul cercetase legătura cu
pastrama, îşi scoase din brîu cuţitul şi tăiase pas
trama felii-felii. Tăiase şi cîteva felii din colac. Şi
cum tocmai isprăvise rachiul din ploscă, umpluse
plosca din burduful cu vin. Şi le-a dus lui Păcală
ia divan, la acel ceas fiind pe deplin convins că mai
marc boier ca Păcală nici nu poate fi. Şi aşa şi era.
Căci după ce boier-judeţul ospăta bine dregîndu-se
şi cu plosca se îndreptă cu vorba către împricinat :

— Acuma, tată popo Ispas, apropie-te de mine şi mulţămeşte-mi pentru judecată, ca să ştiu că eşti „cu dreptu", zise Păcală, întinzîndu-i pulpana antereului.

Popa, crezînd acum că asta face parte din procedura de judecată, se apropie de divan pe două cărări, şi-i sărută poalele antereului.

— Pupă-i şi mina, tată popo, că un boier paharnic este mai ca un popă ! îl sfătui bătrînul şi Păcală îi întinse şi mîna, iar sfinţia sa, mîndru de aşa socotinţă, sărută şi cinstita mînă dreaptă a trioletului.

— Da... cea de a doua... pricină ? întrebă împricinatul pe Măria sa judeţul, aducîndu-şi. aminte că venise pentru două pricini.

Păcală, desfătat de desfăşurarea procesului, uitase că mai are ceva de judecat. •—■ Care a doua pricină ? !

— Ceea... de trebuie adus cu potera.:, şi osîndit... ca să-mi slujească.

— Aha ! Drept cuvînt ! Stai să vedem şi pravila. Drept cuvînt ! repetă Păcală, ca să-şi îmbiînzească împricinatul şi începu să răsfoiască din nou cartea împăratului Machedon. Păcală... Păcală... Păcală... se făcea a ceti el acolo. Păcală... Păcală... Tricletul de Păcală... (In vremea asta popa se însenina de bucurie că a găsit scris în cartea criminalicească pe sluga lui nemernică.) Aha ! Am găsit. Iaca ce zice pravila : „Păcală se osîndeşt.e a fi slugă silnică la sfinţia sa

popa Ispas douăzeci de ani (popa înălţă capul triumfător, dar judele urmă :) dacă sfinţia sa îl aduce pe vinovat la judecată."

— Cum să-1 aduc eu ? zise popa, mai aducîndu-şi aminte de învoială. Să-1 aducă potera, de grumaji ! Moş poslujnicul îi puse iar plosca în braţe şi sfinţia sa, care acum cunoştea bine procedura de judecată, o luă ca pe ceva care i se cuvine. Iar cînd se hotărî s~o lase, nu ştia dacă s-o dea bătrînului sau boieru-lui-judeţ.

— Păi de unde să-1 ia potera ? se răsti Păcală la popa. Doar sfinţia ta ai învăţat multă psaltichie, pe biblii mari, îl lăudă judele, iar ca să-i arate că-i dă toată socotinţa, îl luă cu vorbe boiereşti; musaca, tacîm, caldarîm, mindir, ceac-pac.

Popa se frecă cu dosul palmii peste ochi şi peste frunte, ascuţindu-şi mintea, ca să priceapă ceva. Dar pînă să-şi lege gîndurile, îi veni în jutor moş poslujnicul:

;— Să zică părintele popă Ispas : bou breaz bîrlo-breaz din vacile bîrlobrezenilor, dacă a-nvăţat psaltichie.

Popa încruntă sprîncenele, ca pentru a cugeta profund, apoi, probabil crezînd că la acel ceas şi asta îl va ajuta la ceva, încercă: ■— Bou baz... bîlo... baz... din cireada brîzo... leanilor.

— Ei vezi că nu poci ? Cum vii atunci aici să pierzi

vremea boierilor ? îl certă credinciosul poslujnic pe

împricinat, iar dorobanţul îl şi luă de mînă, şi-1 împinse către ieşire.
Popa, ajuns la uşă <şi ştiind că la plecare trebuie să-şi ia rămas bun, se întoarse către divan şi îngînă :
— Bo... baz... biru... baz... şi ieşi ajutat din spate de uşa dorobanţului.

*

Cînd Ion Sărmanu s-a-ntors din tîrg, încălţat în opinci cu boturile întoarse obraznic în sus, cu o căciulă albă mare dată pe ceafă şi pe braţul stîng cu o desagă, a găsit la uşa judecătoriei, aşezat pe o buturugă, un om, nici înalt, nici scund, cu ochii mari şi limpezi, cu faţa senină ca o icoană şi cu pletele şi mustaţa ca toţi rumânii.
— Nu eşti tu Ion Sărmanu ? îl întrebă omul.
— Eu sînt ! îi răspunse Ion. Mi-a poruncit boieru-judecător să vin că măi are cu mine...
— Dumnealui boier Paharnicu-judecător plecă la moşie şi am poruncă de la domnia lui să-ţ dau astea,
îi spuse omul. Iacă burdufu ăsta e plin cu rachiu,
iar în basmaua asta e slănină şi pastrama şi colac.
Mi-a spus că scrie la pravilă că rachiul e laptele dia volului, iar tu să-1 dai în tîrg şi să iei în loc cele de lipsă muierii şi copiilor tăi.

Ion Sărmanii se uita la rumân. Era îmbrăcat într-un cojoc vechi cu petece noi şi încălţat cu nişte opinci triste. Iar în mînă avea un ciomag zdravăn, CJ moacă. Părea cînd judeţul, cînd Păcală.

— Unde e dumnealui boierul judeţ ? întrebă el.

Vreau să-i sărut mina pentru bunătate.

•— Lasă-1 nu mai pupa mîna boierului, că-şi ia pomana înapoi, zise omul şi plecă.

— Stai, măi creştine, măcar să ospătăm împreună.

— N-am vreme. Mă duc să-mi caut stăpîn bun în lumea albă, că am învăţat să mănînc fără să dau din barbă. Drum bun !

Cît de buimac a rămas Ion Sarmanu şi după această din urmă ciudăţenie, asta e altă poveste, pe care eu nu v-o pot spune, că văd că-n traista mea nu este. Pe asta am găsit-o şi iaca v-am spus-o toată, măi nepoţi şi nepoate. Iar de n-o fi cum m-am lăudat mai bună decjt toate şi n-o avea căutare, e de vină tata-mare, că el a încălecat pe-o şa şi mi-a spus povestea aşa. Iar mie mi-a spus să nu care cumva să-ncalec pe mătrăgună, c-o să credeţi că iar, v-am spus o minciună. (Dar eu tac chitic din gură, că ştiu bine că şi asta e scornitură. Şi rîd de el, de nu mai pot, da-n faţă nu i-o spun, că şi eu îi sînt lui nepot.) Dar mă-ntorc şi zic şi eu ca el, că dacă n-ar fi defel, dar defel, defel n-ar fi, nu s-ar povesti.

Feciorul ce! viteaz şi lebăda

SE POVESTEŞTE CA o femeie sărmană avea un singur fecior, dar acesta era foarte îndrăzneţ şi puternic.

Într-o bună zi, flăcăul se hotărî să plece în lume şi să-şi caute norocul, să i-1 aducă şi măicuţei sale. După ce făcu pregătirile trebuitoare, porni la drum. Merse ce merse, pînă ce poposi pe moşia unui mare boier. Acolo se tocmi pe vreme de un an. Odată, cam prin vremea strînsului bucatelor de pe cîmp, tocmai cînd anul de slujbă se împlinise, băiatul zări o pasăre mare, albă şi de o frumuseţe neînchipuită, coborîndu-se într-un lan de grîu. Uimit de frumuseţea şi albeaţa ei, flăcăul o luă la fugă spre locul unde se coborîse pasărea, cu gîndul s-o prindă. Dar pasărea se ridică, uşor, în văzduh, şi se îndre^'î, în zbor, către o pădure învecinată. Flăcăul îşi continuă goana către pădure, căutîndro prin toate părţile ; însă, oricît se osteni, de urmele păsării nu mai izbuti să dea.

De altminteri, începuse să se şi însereze. Se rătăcise şi nu mai ştia încotro s-o apuce, cînd văzu, în de-, părtare, o luminiţă. Porni, grăbit, într-acolo şi, nu în multă vreme, ajunse în faţa unui castel. Castelanul .era un bătrîn singuratic, care tocmai îşi pregătea cina. Băiatul i se înfăţişă, îi povesti cine era şi ce căuta, şi, fiind nespus de ostenit, se rugă de castelan să-1 adăpostească pentru o noapte. Bătrînul primi să-i dea flăcăului adăpost şi apoi îi grăi : •

Dacă te-ai învoi să mă slujeşti, *un* an întreg, cu credinţă, eu te-aş putea ajuta, în schimb, să afli pasărea pe care ţi-o doreşti şi despre care ţi-aş putea spune, încă de pe acuma, că este o lebădă. Flăcăului atîta îi trebui.

— Primesc să-ţi fiu slujitor, îi răspunse el, numai să pot dobîndi lebăda cea atît de albă şi minunată ! In dimineaţa următoare, bătrînul îl chemă pe flăcău şi-i spuse :

— Eu trebuie să plec. Am o mulţime de treburi şi nu mă voi mai putea înapoia acasă decît deseară, foarte tîrziu. în lipsa mea, să ai grijă de casă. îţi încredinţez cheile tuturor încăperilor. Poţi să deschizi oricare dintre uşi. Numai în încăperea din fund să te fereşti să intri...

Flăcăul luă cheile şi, dînd ascultare poruncilor bă-trînului, după plecarea acestuia, îndeplini toate

muncile pe care le avea de făcut. Descuie, în acest scop, fiecare cameră, la rînd ; dar se feri, ca de foc, să pătrundă în încăperea din fundul castelului, după cum îi atrăsese atenţia, la plecare, bătrînul, în mod deosebit.

Castelanul, într-adevăr, nu se întoarse decît foarte tirziu, în toiul nopţii. îşi cercetă castelul în amănunţime şi îl lăudă pe băiat, pentru că îi dăduse, în totul, ascultare.

La fel se petrecură lucrurile şi în ziua cealaltă, ca şi în toate zilele care urmară.

Bătrînul pleca în zori şi, înainte de plecare, îi da, mereu, aceleaşi porunci.

Multă vreme, flăcăul nici nu se gîndi la încăperea în care-i era oprit să intre.

Trecuse aproape şi anul acesta de slujbă. Nu mal avea de stat decît o săptămînă, cîncl începu să-1 macine curiozitatea.

,.Ai stat atîtea luni in slujba bătrînului castelan. îşi spunea el. Curînd vei pleca. Şi n-ai avut şi tu parte să-ţi arunci măcar o privire asupra comorilor, care, desigur, se găsesc ascunse'acolo, în încăpere..." Gândurile acestea, odată iscate, nu-i mai dădură pace, ■i'rămîntîndu-1 necontenit.

In sfîrşit, sosi şi ultima zi dinainte de plecare. Băiatul nu se mai putea stăpîni. Se duse pînă lîngă uşa pe care n-avea voie s-o deschidă. Pe de o parte ar fi vrut să intre, pe de alta, nu.

H)8

Se zbuciumă îndelung, pînă ce simţi că nu se mai poate stăpîni. Se hotărî să intre fie ce-o li. Vîrî cheia în broască şi deschise.

în faţa ochilor săi uluiţi se ivi o sală largă, în mijlocul căreia se afla un lac cu o limpezime de cristal. Deasupra lacului, se vedea cerul albastru şi senin. Iar în apă se scăldau trei fete, una mai frumoasă decît cealaltă.

Cum îl zăriră pe flăcău, fetele se prefăcură în trei lebede albe ca neaua, şi, bătînd din aripi, se ridicară în văzduh, pierind, curînd, în depărtări. Abia de astă dată flăcăul îşi dete seama că a făptuit o mare greşeală şi, cuprins de nelinişte, ieşi din încăpere, încuind-o la loc.

Seara, de cum se înapoie bătrînuî, flăcăul. îi căzu la picioare şi-i mărturisi :

— Stăpîne, ţi-am călcat porunca. Ai tot dreptul să mă pedepseşti.

Bătrînul însă, mulţumit că băiatul îi destăinuise cu atîta sinceritate greşeala săvîrşită, în loc să se supere, îi glăsui prietenos :

— Pentru că te căleşti, am să te iert. Nu-ţi voi mai da pedeapsa pe care-o meriţi. Dar, dacă totuşi iii mai doreşti lebăda minunată, va trebui să mai îmi slujeşti încă un an întreg, cu eredinţă.

Ascu!tîndu-i cuvintele, băiatul simţi că i se ia o piatră de pe inimă. Ştia că era vinovat. Aşteptase o

pedeapsă grea. Şi-n loc de asta, bătrînul îi da şi mai
departe prilejul să-şi dobîndească pasărea minunată,
pe care şi noaptea şi-o visa.
Primi, deci, să rămînă în slujbă încă un an. Şi de
atunci înainte, ispita de a deschide uşa nu mai avu
nici o putere asupra lui.
Anul trecu destul de greu; cu toate astea trecu, şi,
într-o dimineaţă, bătrînul castelan îl chemă. Luă
cheile cu sine şi îl pofti pe băiat să-1 urmeze pînă-n
încăperea, în care, pînă atunci, îi fusese oprit să
pătrundă.
Acolo sclipea lacul. Cerul se vedea la fel de senin.
Şi, în apa cu limpezime de cristal, se scăldau cele
trei fete, una mai frumoasă decît cealaltă.
Fetele, de cum deschise bătrînul aşa, se prefăcură
în lebede şi zburară. Bătrînul însă zîmbi şi-1 întrebă
pe flăcău :
— Care dintre cele trei fete, prefăcute în lebede, ţi-a plăcut cel mai mult ?
— Mai mult şi mai mult, răspunse sfios băiatul, mi-a plăcut cea mai mică dintre ele. Am şi recunoscut-o. Ea a fost lebăda care s-a eoborît, cu doi ani în urmă, în lanul de grîu.
— Dacă ea ţi-a plăcut, grăi bătrînul, şi pentru că ai recunoscut-o, ascultă-mă bine şi fă întocmai ce te-nvăţ.
— Voi face întocmai ce mă-nveţi, îi răspunse băiatul.

no

■— La coborîrea serii, întoarce-te în sala aceasta, a cărei uşă voi lăsa-o deschisă. Caută sub patul de colo. Vei găsi trei cutiuţe. Tu s-o iei pe cea care se află-n colţ şi să mi-o aduci mie.

Nici nu se poate povesti cu cîtă nerăbdare aşteptă băiatul să vină seara. Şi, de cum începu să se înăl-bästreascä văzduhul, se repezi, înapoi, în sala cea largă, căută sub pat, găsi eutiuţele, o luă pe cea din colţ şi i-o duse bătrînului.

— Acum, rosti castelanul, ia cutiuţa cu tine şi porneşte spre casă. Fecioara pe care ai îndrăgit-o va veni după tine. Numai un lucru să bagi bine de seamă. In tot timpul cît vei călători şi pînă vei ajunge acasă, să nu-ntorci capul, orice-ar fi să se-ntîmple. Pe urmă, după ce vei ajunge acasă, o vei putea ruga pe mama ta să-ţi pregătească nunta, cu fata pe care o iubeşti. Dar îţi atrag luarea-aminte... păzeşte cutiuţa ca pe ochii din cap. Nu te-nvoi, pentru nimic în lume, s-o-ncredinţezi miresei tale, chiar dacă ea te-ar ruga-n genunchi şi cu lacrimi în ochi, altminteri o vei pierde şi pentru totdeauna !

Plutind în al nouălea cer, flăcăul îi făgădui castelanului că nu-i va ieşi din cuvînt. îşi luă înapoi cutiuţa şi plecă la drum.

Cea dintîi poruncă o împlini cu destulă uşurinţă. Deşi îl chinuia curiozitatea, nu se întoarse, nici măcar o singură dată, s-o privească pe fată. Ştia doar

in:

foarte bine ce păţise pentru neascultarea iui şi se învăţase minte.
Abia eînd calcă pragul casei părinteşti, îşi întoarse,
repede, capul şi o văzu pe fata cea frumoasă venind
spre el.
Ea îi căzu la piept şi el o îmbrăţişa.
Fecioara purta un veşmînt alb şi era mai frKmoasă
derît o zi senină. Iar băiatul nu se mai sătura s-o privească.
Se făcu apoi logodna. Băiatul era cum nu se poate mai fericit ; dar fata, curînd după logodnă, începu
-să se întristeze. Umbla mereu abătută. Mîhnirea ei
întuneca flăcăului toată bucuria.
Atunci, el începu să se frămînte, gîndindu-se în ce chip ar putea s-o înveselească pe iubita sa din nou.
Născoci, în scopul acesta, felurite jocuri. Se strădui
s-o facă să rîdă. Insă totul fu în zadar. Nici un zîmbet nu mai înflorea pe buzele ei.
— O ! Aş da orice pe lume, numai să te văd iarăşi xîmbind, îi spuse el într-o zi.
— Dacă-i adevărat că eşti gata să-mi dăruieşti orice pe lume, glâsui fata, iată, îţi cer un singur lucru, care-i,chiar în stăpînirea ta şi deci îţi este foarte. uşor să mi-1 dai.
— Rosteşte numai un cuvînt. ce anume-tj doreşti. şi dacă este-n stăpînirea mea, sînt gata să ţl-1 dau numaidecît, se pripi el.

— Ei bine, rosti fata. In cutiuţa pe care ţi-a dat-o bătrînul castelan se găsesc nişte rochii de-o rara frumuseţe. Te rog să mi-o dăruieşti. Flăcăul, auzind rugămintea logodnicii sale, se făcu alb ia faţă, de mîhnire, în sinea lui se întreba : cura de fusese atît de prost, încît să-i facă bătrînului o asemenea nechibzuită făgăduială ? Cyvîntul pe care şi-1 dăduse îl lega de mîini şi *da* pieioare, alunga de pe chipul dragei sale zîmbetui şi avea să-i aducă numai nenorocire. Multă vreme şovăi flăcăul, nehotărît, între a-i împlini sau a nu-i împlini iubitei sale rugămintea.. Foarte multă vreme...

Pînă la urmă birui dragostea cea mare pe care *1-6* purta fetei. Deşi avea amare mustrări de cuget, sa hotărî să deschidă cutiuţa.

Incercînd să se încredinţeze că nu se va petrece, după aceea, nimica rău, îşi spuse : „Ce se poate-n-tîmpia ? Să mor ? Să piară cutiuţa din mîinile mele ? Nu cred că poate fi cu putinţă nici una, nici cealaltă. Deci, s-o deschid."

Cu toate astea, prevăzător, înainte de a lua în mîini cutiuţa, închise, cu grijă, toate uşile şi ferestrele. Pe urmă, luă cutiuţa şi, cu inima bătîndu-i, o deschise. Înăuntru se găseau o mulţime de rochii frumoase, foarte mici, care, însă, dacă erau luate iu mîini. căpătau mărimea obişnuită a unui trup de fată.

Logodnica lui alese cea mai frumoasă dintre rochii. Cîntînd, cu glasul ei dulce, fata îmbrăcă rochia. Cînd, iată, într-o clipă, ea se preschimbă în lebădă, se zbătu puţin, speriată, prin încăpere, şi, zărind căminul, se avîntă în el, se înălţă prin horn, se ridică în văzduh şi se depărta spre zări. Băiatul, cuprins de o disperare fără margini, se repezi la fereastră. Dar pasărea nu se mai vedea decît ca un mic punct negru, gata şi el să piară, în cerul fără nori.

Cu inima oprită, de spaimă şi durere, alergă, într-un suflet, pînă în pădurea unde se găsea castelul. " Bătu la porţi, intră şi se prăbuşi la picioarele bazinului, povestindu-i cîte se petrecuseră. Bătrînul îl ascultă, în tăcere, cu trăsăturile felii asprite, dar, pînă la urmă, grăi :

— Logodnica ta nu este aici !

■— Dar unde e ? Dacă ştii, spune-mi, rogute, unde e ? Mă voi duce s-o găsesc, chiar dacă-ar fi nevoie să merg pînă la capătul lumii. Fără ea nu mai pot trăi. îmi este mai dragă decît lumina ochilor. înduioşat, bătrînul îi răspunse :

— Fata pe care-o iubeşti atît de mult se găseşte,
într-adevăr, foarte, foarte departe, peste rîi*ri şi
munţi, într-o insulă întinsă, plină de lumină şi co
mori, din mijlocul unei mări, în paza unui balaur
cu şapte capete. Pînă la insulă, nici nu este, în chip

firesc, cu putinţa, sâ ajungi. Şi chiar dacă, printr-o minune, ai reuşi s-ajungi la insulă, pe fată nu vei izbuti s-o salvezi, pentru că balaurul este înfiorător de puternic, şi el te va ucide ! Toate aceste pericole şi greutăţi de care-i vorbea bă-trînul nu izbutiră să-1 descurajeze pe băiat. El îi mulţumi bătrînului pentru lămuriri. Se înapoie acasă, îşi luă, într-un sac, toate veşmintele şi încălţările pe care le avea. Şi plecă în căutarea copilei iubite.

Drumul prin lume, peste rîuri şi peste munţi, dură şapte ani. •

Toate hainele şi încălţările i se rupseră, în cursul acestei nespus de grele călătorii. învinse sute şi mii de piedici. Şi, istovit peste măsură, abia mai putea să se tîrască pe cale. Iar drumul se arăta încă lung, şi marea cea largă încă nu se vedea în zare. Continuă, cu toate astea, să meargă pînă ce-şi slei şi ultimul strop de putere. Şi, numai cînd simţi că picioarele nu-1 mai ajutau să facă nici un pas, se opri la poalele unei coline, gîndindu-se că va închide ochii acolo.

Ştia că va muri, cînd, pe neaşteptate, auzi o mare gălăgie. Glasurile, care făceau gălăgia aceea îngrozitoare, se apropiau de locul unde sta el trîntit într-o *rînă,* gata să-şi dea sufletul. Băiatul se încorda, deschise ochii şi văzu, înaintea lui, trei,uriaşi care

trăgeau de un cufăr, smucindu-1 de la unul la celălalt. Flăcăul se încorda şi mai mult şi izbuti să-i întrebe pe cei trei uriaşi care era pricina vrajbei dintre ei.

— Eh ! strigară uriaşii. Ne certăm pe trei lucruri,
aflate aici în cufăr. Sînt lucrurile cele mai de preţ
de pe lume. O mantie, cu ajutorul căreia, îmbră-
cînd-o, te poţi face nevăzut ; o pălărie, care, pusă
pe cap, este-n stare să te poarte, în cîteva clipe,
unde-ţi pofteşte inima ; şi o spadă. Cu spada poţi în
vinge, dacă, bineînţeles, o mînuieşti cu curaj, orice
dihanie sau monstru de pe faţa pămîntului. Şi cine
va stăpîni aceste trei lucruri fermecate, va putea
s-o scape pe fata cea frumoasă, ţinută-n robie de un
balaur înfricoşător, pe o insulă, din mijlocul unei
mări întinse. Şi, o dată cu ea, va dobîndi cea mai
bogată dintre împărăţii.

Cînd auzi băiatul cuvintele uriaşilor, uită de orice oboseală, se învioră şi îşi recapătă nădejdea că va izbuti s-o scape pe draga lui.

— Dacă vă-nvoiţi, le spuse uriaşilor, vă pot eu îm
păca. Aduceţi cufărul lingă mine. începeţi tustrei
lupta şi eu am să hotărăsc cine dintre voi este cel
mai puternic şi curajos, sau, într-un cuvint, cine
merită să capete lucrurile din cufăr.

Uriaşii, puternici, dar destul de mărginiţi la minte, începură să sară in sus de bucurie. Fiecare dintre

.-;' 9 : ■ 'jotea cel mai puternic şi mai curajos. Ii aduseră băiatului cufărul, şi, cu o şi mai mare îndîc-jire, reîncepură păruiala dintre ei. In timp ce uriaşii se băteau, nemaivazînd nimic în jur, flăcăul nostru deschise cufărul, îşi îmbrăcă pe ei mantia, luă în mînă spada, îşi puse pe cap pălăria si porunci :

— Să ajung numaideeît pe insulă !... Se auzi un vîjîit, şi, cu iuţeala gîndului, porni în zbor, prin văzduh.

Uriaşii, auzind vîjîitul. îşi opriră lupta, dar nemaifiind nici un mijloc *să-1* poată opri, nu le rămase altceva decît să privească, lung, cu gurile căscate, în urma flăcăului ; şi, pe urmă, să înceapă să-1 blesteme. Numai eă blestemele nu au nici o putere împotriva celor viteji şi îndrăgostiţi. Flăcăul şi ajunsese pe insulă.

Acolo îşi scoase mantia şi pălăria, păstrînd doar, în niîiai, spada. Aşa, înarmat, porni,' cu îndrăzneală, către palatul ce se vedea, pe o colină, de pe coastă, în locui cel mai îmbietor al insulei. Balaurul stătea lungit la soare, în faţa palatului. Poate dormea ; dar nările lui simţiră, dendată, mirosul cărnii de om.

Se ridică, aidoma flăcărilor dintr-un vulcan, clocotind de mînie, îşi răsuci trupul, de cîteva ori, bătînd cumplit cu coada, fâcînd să se clatine şi marea şi

pămîntul, şi zvîcni spre băiat, gata să-1 înghită. Numai că nici flăcăul nu-1 aştepta nepăsător. Mînu-indu-şi, cu măiestrie, spada, rotind-o fulgerător prin aer, îi reteză balaurului toate cele şapte capete, îşi puse apoi mantia, pătrunse în palat, luă cutiuţa în care se găseau rochiile cele frumoase — cutiuţă pe care lebăda o luase cu ea, cînd zburase — şi o aruncă pe fereastră, în valurile mării. După ce săvîrşi şi lucrul acesta, îşi scoase mantia şi o căută pe mireasa lui. O regăsi şi ea, recunos-cîndu-1 de îndată, i se anină de gît, plîngînd de fericire.

Cu ajutorul pălăriei, feciorul se înapoie acasă. O luă şi pe'măicuţa sa, aducînd-o, din căsuţa ei veche şi dărăpănată, în palatul balaurului, din insula fermecată.

Se făcu o nuntă mare. Băiatul se încorona drept împărat al insulei şi fata împăraţiţă. Au avut mulţi copii şi unii povestesc că ar mai trăi şi astăzi, la fel de îndrăgostiţi unul de celălalt, ca-n prima zi, şi fericiţi, nespus de fericiţi.

In româneşte de
ALEXANDRU MITRU

Ca!u! năzdrăvan

A FOST ODATĂ un flăcău care era orfan de mamă şi de tată. De pe urma tătîne-său nu-i rămăsese altă moştenire în afară de o spadă voinicească.

Neavînd altceva mai bun de făcut, flăcăul şi-a în-chingat, la şold, spada şi a plecat să cerceteze lumea, s-o vadă, s-o cunoască.

Mergînd aşa, a întîlnit un moşneag căruia îi lipsea" un ochi — dar nici măcar cu ochiul pe care-1 avea nu vedea deloc bine. Moşneagul 1-a întrebat :

— Unde te duci, măi flăcău ?

— Ia, să-mi caut şi eu vreo slujbă ! a răspuns bă' iatul.

— Eu aş avea nevoie de-un slujitor, a grăit moşneagul. Am o turmă de oi şi, pentru că nu văd, nu are cine să mi le pască. N-ai vrea să te tocmeşti, la mine, păstor ?

Băiatului îi plăcea munca, aşa că s-a învoit; iar moş-< neagul 1-a luat cu el acasă.

După ce i-a încredinţat turma, moşneagul i-a spus :
— Du-te pe unde vrei cu turma, numai de pădurea aceea care se vede-n zare să nu te-apropii... De-acolo, cîţi au intrat, nici unul nu s-a mai întors ! Incepînd din dimineaţa următoare, flăcăul începu să ducă turma la păscut şi multă vreme nici nu se apropie de pădure ; dar mai apoi, într-o bună zi, îşi spuse în sine :
„Trebuie să-ţi iei curajul şi să pătrunzi în pădure! Să vezi ce se ascunde acolo... Ce ţi se poate întîm-pla ?... Ai doar o spadă destul de bună la şold I* Aşa-şi zise şi-aşa făcu. îşi luă cu el turma şi pătrunse în pădure.
De cum intră în pădure, rămase uimit de măreţia ei ; dar dintr-o dată se ivi, în faţa lui, un balaur cu trei capete şi acesta-i strigă :
— Hei, pui de om ! Cum de-ai cutezat să pătrunzi în pădurea mea ?... Nici o păsărică nu are voie s-o atingă, şi tu gîndeşti că mi-o vei putea murdări cu oile tale ?... Pentru această mare vină, va trebui să lupţi cu mine !... Spune-mi cum vrei !... Cu pumnii să ne lovim sau în luptă dreaptă să ne trîntim ?...
— în luptă dreaptă să ne trîntim ! răspunse flăcăul.
Şi unde mi-1 apucă balaurul pe flăcău şi, izbindu-1, îl vîrî pînă la genunchi în pămînt.

Flăcăul prinse atunci, în mînă, spada lui voinicească şi, dintr-o singură lovitură, îi tăie balaurului cele trei capete. Luă capetele cu sine, le aduse acasă şi le înfipse pe toate în parii de la gard.

— Ce-ai adus acolo ? îl întrebă moşneagul, fiindcă nu putea să desluşească deloc ce înfipsese băiatul în pari.

— Trei capete ale unui ţap fermecat, pe care l-am vînat în pădure !...

— Ei flăcăule, flăcăule, mormăi moşneagul, treaba asta poate să-ţi aducă multe necazuri... Nu te mai duce-n pădure, ascultă-mă pe mine !

Flăcăul ascultă ce spunea moşneagul, dar în ziua următoare nu se putu stăpîni şi pătrunse şi mai adînc în pădure. Pe sub bolţile verzi era linişte adîncă şi pădurea avea o frumuseţe fără seamăn. Pe negîndite, îi ieşi înainte un alt balaur, însă acesta cu şase capete. Balaurul îi strigă :

— Hei, pui de om !... Nici o păsărică nu zboară printre ramurile copacilor mei şi tu cutezi să-mi tulburi liniştea şi să-1 răpui pe fratele meu ? Această vină vei ispăşi-o luptînd cu mine. Spune-mi doar cum vrei !... Cu pumnii să ne lovim sau în luptă dreaptă să ne trîntim ?...

— In luptă dreaptă să ne trîntim!

Şi unde mi-1 apucă balaurul pe flăcău şi-1 trînti, de-1 vîrî pînă la brîu în pămînt...

Flăcăul prinse, în clipita aceea, repede, în mină, spada lui voinicească şi dintr-o singură lovitură îi tăie balaurului cele şase capete. Luă capetele cu sine acasă şi le înfipse pe toate în parii de la gard.

— Ce-ai mai adus tu acolo ? îl întrebă moş-neag'ul.

— Şase capete ale unui ţap fermecat, pe care l-am vînat în pădure !...

— Treaba asta teamă mi-e că-ţi va aduce multe necazuri... glăsui moşneagul. Nu te mai duce-n pădure, ascultă-mă pe mine !

In ziua următoare, flăcăului îi veni însă cheful să intre şi mai adine în pădure.

Era o linişte şi mai adîncă decît rîndul trecut şi pădurea era uimitor de frumoasă prin locurile acelea.

Pe neaşteptate, îi sări în cale un alt balaur, de astă dată cu nouă capete, care-i strigă : ..— Hei, pui de om !.., Nici o păsărică nu ajunge pînă-n pădurea aceasta şi tu ai cutezat s-o calci şi pe fraţii mei să-i răpui ? De aceea trebuie să lupţi cu mine. Spune-mi cum vrei !... Cu pumnii să ne lovim sau în luptă dreaptă să ne trîntim ?...

— în luptă dreaptă să ne trîntim !

Şi unde mi-1 apucă balaurul pe flăcău, şi-1 trînti, de-1 vîrî în pămînt, pînă la subsioara.

Aşa cum se găsea, flăcăul tot mai putea să-şi rotească spada voinicească, aşa că, izbind curajos cu

ea, dintr-o singură lovitură îi tăie balaurului ceîe nouă capete. Luă capetele cu sine, le aduse şi le înfipse în parii de la gard, alături de celelalte.

— Ce-ai adus iarăşi acolo ? îl întrebă moşneagul.

— Nouă capete ale unui ţap fermecat, pe care l-am vînat în pădure !... răspunse el rîzînd.

— Treaba asta poate să-ţi aducă foarte multe necazuri... Nu te mai duce-n pădure, ascultă-mă pe mine ! glăsui, mîhnit, moşneagul.

Flăcăul îl ascultă, dar în ziua următoare intră şi mai adînc în pădure. Şi era înlăuntrul pădurii o linişte atît de deplină, încît nici nu mai socoteai că te găseşti pe pămînt, iar bolţile efl erau de-o măreţie neînchipuită.

Pe cînd flăcăul se minuna de frumuseţea pădurii, înainte îi sări un balaur cum încă nu mai văzuse, căci balaurul acesta avea douăsprezece capete ; şi balaurul îi strigă :

— Hei, pui de om !... Nici o păsărică nu tulbură văzduhul pădurii mele şi tu ai îndrăznit să înaintezi pînă aici şi pe fraţii mei să-i răpui ? Vina ţi-o vei ispăşi luptîndu-te cu mine. Cum vrei ?... Cu pumnii să ne lovim sau în luptă dreaptă să ne trmtim ?...

— Cu pumnii să ne lovim ! răspunse flăcăul, şi asta, deoarece se temea că balaurul îl va vîrî pînă la .frunte, în pămînt, şi nu va mai putea să-şi rotească spada sa voinicească. ■

Alunei, unde rni-1 lovi balaurul, pe băiat, cu coada, atît de tare, de-1 azvîrli la doisprezece stânjeni depărtare de-acolo.

Flăcăul nu se lăsă ; veni înapoi în fugă şi, învie-iindu-şi, curajos, spada, îi tăie balaurului, dintr-o dată, unsprezece capete. Numai că pînă să-i taie şî pe cel de-al doisprezecelea, îi crescură balaurului la ioc cele unsprezece dinainte. Şi după ce le tăie iară pe cele unsprezece. îi crescu la loc cel de-al doisprezecelea. Şi tot aşa se petrecu, într-o luptă neîncetată, pînă spre seară.

Cînd soarele apuse şi răcoarea începu să-nvăluîe pădurea, balaurul îşi pierdu puterile. In schimb, băiatului începură să-i crească.

Flăcăul se porni să-şî rotească sabia cu tot mai mult curaj şi, curînd, izbuti să-i taie balaurului toate cele douăsprezece capete, dintr-o singură lovitura. Cînd se-ntoarse acasă, băiatul le înfipse şi pe aceste douăsprezece capete, în parii gardului, alături de celelalte. Moşneagul întrebă :

— Iar ai adus ceva acolo ?

— Sînt douăsprezece capete ale unui ţap fermecat, pe care l-am vînat în pădure ! glumi el.

— Treaba asta poate să-ţi aducă multe necazuri ?... Nu te mai duce-n pădure, ascultă-mă pe mine!... se amărî şi mai rău moşneagul. ----—

Numai că băiatului abia i se deschisese pofta de
luptă §j era mort de curiozitate să vadă ce soi E&
balauri va mai afla în calea lui, prin pădure.
„Ce rni se mai poate întîmpla ? se gîndea el. Măi
rău decît a fost ultima oară nu poate să fie !"
Şi, în ziua următoare, pătrunse şi mai adînc în
pădure.
Aci era, cum nu fusese încă niciodată, o linişte şî
o măreţie fără pereche în lume.
Deodată zări, în depărtare, o căsuţă, în faţa care: a
se afla o femeie bătrînă. Aceasta nu era alta decît
Muma-Pădurii. Flăcăul se îndreptă către ea şl —I dete
cuviincios ziua bună.
— Vino-năuntru, flăcăule ! îl îmbie bătrînă.
Băiatul o ascultă şi baba îl duse într-o încăpere, în care zăcea un mort.
— Iacătă-1 pe fiul meu cel mai mic, pe care l-ai răpus tu, întîia oară cînd ai intrat în pădure ! îi spuse ea, privindu-1 cu ură.
Pe urmă intrară în altă încăpere.
— Aici zace fratele său mai mare, pe care l-ai răpus tu a doua oară, cînd ai intrat în pădure !
Merseră mai departe, în altă încăpere.
— Ui te-l pe fratele şi mai mare ai celorlalţi, pe care tu i-ai răpus a treia oară cînd ai intrat în pădure ! Sosiră şi~n altă încăpere.

— Vezi-1 şi pe fiul meu cel mai mare, pe care tu l-ai răpus ultima oară cînd ai intrat în pădure ! Bătrîna deschise apoi o ultimă uşă şi ţipă :

— Iar aici ai să zaci tu !... Şi vru să-1 înhaţe.

Flăcăul însă ridică spada sa voinicească şi, cînd izbi, Muma-Pădurii căzu la pămînt.

Dar oricît o lovise de tare, văzu că, deşi căzuse la pămînt — nici măcar nu era rănită, necum răpusă. Ba încă băbătia mai şi rîdea şi îşi bătea joc de el. Cînd vru flăcăul să mai ridice încă 0 dată mîna dreaptă, văzu că i-a înţepenit. Baborniţa i-o înţepenise prin vrajă. Nu-şi pierdu totuşi firea şi îşi luă spada în mîna stîngă, pe care Muma-Pădurii uitase să i-o înţepenească.

— Vai de mine şi de mine ! ţipă baborniţa. Nu mai da cu spada, şi-ţi voi destăinui ceva care-ţi va fi de folos !

— Spune iute, dacă mai ai ceva de spus ! rosti băiatul, ţinîndu-şi spada ridicată deasupra capului ba-borniţei.

Vrăjitoarea glăsui trernurînd :

— în dosul casei se află un copac. La rădăcina co
pacului se găseşte o piatră mare. Deasupra ei ai să
găseşti o broască rîioasă. Ia broasca şi atinge cu ea,
de trei ori, ochii moşneagului. Apoi izbeşte-1 cu
broasca-n frunte, aşa de tare, ca ea să crape, şi moş
neagul va vedea cu amîndoi ochii.

— Asta-i tot ? întrebă flăcăul.
— Tot ! răspunse vrăjitoarea.
Cum rosti cuvîntul acesta, flăcăul lăsă să-i cadă spada şi tăişul ei reteză, pe dată, capul baborniței. După aceea se duse în dosul casei. Sapă la rădăcina copacului, pînă cînd află broasca rîioasă, ce se găsea, într-adevăr, pe un pietroi mare. Luă broasca. Fugi cu ea acasă. îl atinse, de trei ori, pe moşuleţ cu ea, la ochi. Şi, pe urmă, ii izbi, în frunte, atît de tare, că broasca se sfărîmă în sute de bucăţi.
îndată ochii moşneagului se făcură luminoşi. Şi el începu să privească în jur, la fel de limpede ca soarele cînd se iveşte deasupra pămîntului. Din sfărîmăturile broaştei, se ivi, tot în clipa aceea, o arătare mică, care-ncepu să sară, în jurul băiatului, şi să strige :
— Iţi mulţumesc, flăcăule, că m-ai scăpat...
Bătrîna
"Vrăjitoare nu ţi-a spus totul. Eu m-am prefăcut, sub
blestemul ei, într-o broască urîcioasă. Muma-Pădurii
m-a osîndit să rămîn, pe veci, pe pietroiul acela
mare, ca să păzesc comorile balaurilor !
Apoi arătarea, care era un spiriduş, se vîrî, iute,
intr-o crăpătură a pămîntului, şi dispăru.
Băiatul nu-şi pierdu vremea. Se înapoie în pădure
şi, căutînd bine, găsi, sub piatra cea mare, o comoară
uriaşă.

— Lasă comoara unde se află ! îl învăţă moşneag;!
Orişicînd vei pofti ai să poţi s-o iei de-acolo. Şi-acuma vreau să te răsplătesc şi eu, pentru că tu
mi-ai redat lumina ochilor, răpită mie de vrăji toarea cea bătrînă. Ia calul pe care-1 am în grajd
şi porneşte cu el prin lume. Tu eşti tînăr şi vei putea să săvîrseşti, ajutat de el, o seamă întreagă
de isprăvi.
Calul moşneagului nu era însă ca oricare altul, cî era un cal năzdrăvan. Avea opt picioare şi era minunat de frumos. Mai mult încă, ştia să vorbească şt era dăruit cu o mare înţelepciune. Flăcăul mulţumi pentru darul primit ; se urcă îndată pe cal şi porni prin lume. Călători mult, trăi fel de fel de întîmplări, dar într-o zi se hotărî să se întoarcă acasă. în aceeaşi zi, pe cînd gonea călare, văzu lucind, pe o latură a drumului, o pană de aramă.
— Ridică, de jos, pana aceea de aramă ! îl sfătui
calul.
Băiatul îl ascultă.
Mai încolo zări o pană de argint ; apei, puţin mai departe, o pană de aur.
Flăcăul ridică, la îndemnul calului, toate cele trei pene, deşi nu ştia încă la ce i-ar putea folosi. Le f>use la brîu, si-şi continuară drumul, pînă ce ajunseră în cetatea cea mare, unde locuia regele,

Aici se opriră şi, aşa cum îl învăţă calul, flăcăul se duse de-a dreptul la palat, înfăţişîndu-se regelui şi întrebîndu-1 dacă nu are nevoie cumva de un slujitor Iară simbrie. Singura lui rugăminte era să-1 lase ca să slujească împreună cu calul. Şi regele şe-nvoi.

După un timp, regele făcu o mare vînătoare. Flăcăul nostru vînă, cu prilejul acesta, o mulţime de sălbăticiuni. Dar izbînda lui se datora, în mare măsură, calului, care-1 ajuta să ajungă din urmă şi să doboare orice - animal din pădure, chiar dacă acesta era o fiară cit de primejdioasă.

Regelui îi plăcu priceperea flăcăului la vînat, şi începu să-1 ţină mereu în preajma lui. Lucrul acesta făcu să se nască printre ceilalţi slujitori o invidie neagră. Ba, mai mult, slujitorii puseră la cale, din invidie, să-1 piardă pe flăcău. Mai ales că el dăruise regelui şi cele trei pene găsite pe drumul către cetate !

Intr-o seară, slujitorii cei pizmăreţi se înfăţişară stăpînului lor şi-i şoptiră :

■— Măria ta, slujitorul cel priceput la vînat s-a lăudat că pentru el ar fi o nimica toată să prindă păsările care şi-au pierdut cele trei pene de aramă, de argint şi de aur !

Regelui atîta-i trebui. Trimise să-1 cheme pe flăcău şi-i spuse :

— Dacă-n timp de trei zile nu-mi vei aduce pasările de aramă, argint şi aur, s-a sfîrşit cu viaţa ta ! Cînd îl văzu calul venind în grajd, copleşit de tristeţe, îl întrebă :

— De ce eşti atît de amărît, stăpîne ?

Flăcăul îi povesti ce se petrecuse şi calul îl sfătui :

— Du-te înapoi la rege şi cere-i să-ţi dea trei colivii : una de aramă, una de argint şi una de aur ! După ce băiatul primi coliviile, calul îi spuse :

— Acum urcă-te pe spinarea mea |i să pornim afara din cetate.

Ajungînd la marginea cetăţii, calul ii învăţă :

— Strigă în toate patru zările : „Păsări, păsărele,
veniţi degrabă la mine !"

Abia isprăvi de strigat, că, în jurul lor, se adunară, ciripind, o mulţime de păsărele. însuşi regele păsărelelor veni pe umărul băiatului, întrebîndu-1 ce poruncă doreşte să-i dea.

— Ai putea tu să-mi spui, îl întrebă băiatul pe regele păsărelelor, unde anume se găsesc cele trei păsări, care şi-au pierdut a'ceste pene : de aramă, de argint şi de aur ?

— Păsările care şi-au pierdut aceste pene nu se găsesc sub stăpînirea mea ! îi răspunse regele păsărelelor. Voi întreba însă, de îndată, pe păsărelele mele, dacă nu au auzit, totuşi, vreuna din ele ceva despre ceea ce vrei să afli tu !

Dar nici o pasăre nu putu să-i dea lămuriri regelui în această privinţă.

-— Lipseşte vreuna din păsărelele noastre ? întrebă regele.

Şi, cînd se numărară, văzură că dintre ele lipseau, într-adevăr, trei păsărele. Acestea tocmai veneau, în zbor, de departe, şi erau foarte obosite. — Noi am auzit cînd ne-ai chemat, ciripiră cele trei păsărele întîrziate ; dar n-am putut veni aşa de uşor, fiindcă ne găseam tocmai la capătul lumii ! Apoi ele povestiră ce lucruri minunate văzuseră în timpul zborului : una întîlnise un balaur de aramă şi o pasăre de aramă ; a doua un balaur de argint şi o pasăre de argint ; şi cea de-a treia un balaur de aur şi o pasăre de aur. Mai istorisiră cum balaurii stăteau lungiţi la soare, iar păsărelele le cîntau. Flăcăul îşi arătă dorinţa de a vedea şi el balaurii şi păsărelele de aramă, argint şi aur. Şi regele porunci celor trei păsărele să-1 însoţească şi să-i arate drumul pînă la capătul lumii.

Călare pe bidiviul său năzdrăvan şi călăuzit de cele trei păsărele, ajunse curînd pînă la capătul lumii. începu lupta cu balaurii. Le reteză, cu spada, capetele. Şi, după victorie, păsărelele de aramă, de argint şi de aur se lăsară uşor prinse.

Cînd flăcăul aduse la palat cele trei păsărele de aramă, de argint şi de aur. regele se bucură nespus ;

şi din acea zi îl ţinu pe băiat în şi mai multă cinste decît înainte.

Ceilalţi slujitori, de ciudă, deveniră însă şi mai pizmăreţi, şi mai prefăcuţi. Şi se înţeleseră între el să caute şi să afle cel mai potrivit mijloc prin care să-1 piardă pe nevinovatul băiat.

— Slujitorul cel nou, îi spuseră, într-o zi, ei regelui,
s-a lăudat că pentru el ar fi o nimica toată să-i
aducă stăpînului său pe sirena mărilor.

Regele, auzind aceste cuvinte, simţi, numaidecît, o dorinţă arzătoare s-o vadă. pe sirena cea frumoasă. Porunci să vină băiatul şi-t spuse : —• Dacă-n trei zile nu-mi aduci aici pe preafrumoasa sirenă, s-a sfîrşit cu viaţa ta ! Dacă însă mi-o vei aduce, îţi voi dărui jumătate din regatul meu şi pe sora mea-de soţie !

Flăcăul se bucură în ceea ce privea făgăduielile ; dar cînd se gîndi mai apoi la sarcina grea, care-i era încredinţată, se mîhni foarte mult. Calul său îl întrebă iarăşi de ce este atît de trist şi auzind despre ce este vorba, îl învăţă ;■

— Du-te la rege şi cere-i să-ţi dea o pîine albă şi
o sticlă cu vin din cel mai bun.

După ce flăcăul aduse pîinea şi vinul, calul îl sfătui :

— Urcă-te acuma pe spinarea mea şi eu voi alerga,
într-o întinsoare, pînă la mare !

Sosiră la mare şi calul îl învăţă mai departe :

— Pune plinea şi vinul pe ţărm. Şi, îndată ce marea va-ncepe să crească, se va ivi sirena mărilor. Va mînca pîinea şi va bea vinul. Cînd vei vedea că se va petrece lucrul acesta, tu să strigi, îndată, clin ascunzătoarea ta : „Te-am zărit ! Te-am prins ![a]. Dar să nu strigi înainte ca ea să fi mîncat toată pîînea şi să fi băut tot vinul, căci altfel osteneala ne va fj fost zadarnică. Sirena ar dispare, cît ai clipi, în valuri ! Dar nici să nu întîrzii, pînă ce ea îşi va muia, din nou, picioarele-n valuri. Dacă vei împlini întocmai cîte te-nvăţ, sirena va fi vrăjită de noi şi va trebui să ne urmeze la palat.

Aşa făcu băiatul, cum îl învăţase calul său năzdrăvan.

Sirena ieşi, din apă, încet ; privi mai întîi, prevăzătoare, de jur împrejur ; trase cu urechea ia fiece zgomot ; şi, după ce se încredinţa că nu era nici o primejdie pe aproape, înainta spre mal. Mîneă plinea, bău vinul, şi era gata să se-ntoarcă. în clipa aceea, răsună strigătul : —■ Te-am zărit ! Te-am prins !

Sirena se făcu palidă şi se simţi cu totul supusă vrăjii urzite de calul năzdrăvan... Flăcăul, călare pe cal, se ivi în faţa ei, o salută prietenos şi o rugă să-1 însoţească, deoarece urma să devină" soţia regelui său.

Sirena îl însoţi, pentru că nu avea alta ce face ; dar în sine era destul de supărată că-şi părăsea marea în care se născuse.

Cînd regele o văzu sosind, împreună cu băiatul, pe şaua lui, nu mai ştiu ce să facă de bucurie. O primi cu un alai bogat ; puse la cale cîntări şi jocuri, şi ar fi fost dornic să facă numaidecât nunta ; dar sirena mărilor avea ochii-ntunecaţi şi-i ceru regelui :

— Ca să primesc a fi mireasa ta, trebuie să-mi aduci, mai întîi, armăsarul, şi herghelia mea de iepe. Regele, grăbit să facă nunta, îl chemă iară pe băiat şi-i porunci :

— Tu mi-ai adus sirena mărilor, tot tu trebuie să-mi aduci şi armăsarul şi herghelia ei de iepe ; altminteri viaţa ta s-a sfîrşit ! Dacă însă îmi îndeplineşti, cu bine, porunca, nu-ţi voi mai cere nimic, şi vei primi răsplata pe care ţi-am făgăduit-o !

Băiatul se-ntristă din nou ; plecă spre grajd şi calul,
văzîndu-1 atît de supărat, îl întrebă ce s-a mai petrecut. El îi povesti despre ultima poruncă dată
de rege, şi calul îl sfătui;

*

— Du-te la rege şi cere-i să-ţi dea douăsprezece piei
de bivol şi douăsprezece măsuri de răşină. înve-*
leste răşina cu pieile şi pune-mi-le pe toate, ca o
saltea, pe spinare.

După ce flăcăul făcu tot ceea ce-1 învăţase calul năzdrăvan, acesta urmă 3

— Acum urcă-te pe mine şi să pornim împreună
spre mare !
Cînd sosiră pe ţărmul mării, îl învăţă iarăşi calul pe băiat :
— la-mi, de pe cap, căpăstrul şi ascunde-te cu el, undeva. Eu voi ademeni încoace armăsarul mărilor
şi mă voi lupta cu el. Cînd vei vedea că a căzut la pămînt, vino şi prinde-i căpăstrul de grumaz.
Abia se ascunsese flăcăul, şi calul năzdrăvan începu
să bată cu copitele în pămînt şi să necheze. Deodată
se auzi venind, în galop, armăsarul mărilor, care sfo
răia şi sufla foc pe nări.
Lupta începu.
Armăsarul, încercînd să-1 muşte pe calul năzdrăvan,
nu făcea alta decît să-i sfîşie pieile de bivol, puse pe
spinare, una după alta. Iar cînd ajunse să străbată cu colţii şi cea de-a douăsprezecea piele, căzu 305,
sfîrşit de oboseală.
Băiatul alergă atunci într-acolo şi puse căpăstrul
calului său pe grumazul armăsarului mărilor.
— E foarte bine ! Ridică-te, încalecă-mă şi să por
nim ! îi şopti calul năzdrăvan.
Fără să mai aştepte să fie îmbiat a doua oară, flă căul încalecă şi trase de căpăstru. Armăsarul tre bui să-1 urmeze.
îl urmă ; dar începu să bată din picioare atît de nă prasnic şi să necheze cu atîta furie, încît pe flăcău îl străbătu un fior de teamă pînă în oase.

După o vreme calul năzdrăvan îl întrebă pe băiat s
— Nu se vede nimic ? Priveşte-napoi !...
— Zăresc nişte nori, care cresc mereu î îi răspunse băiatul, după ce privi înapoi.
— Morii de care vorbeşti nu sînt altceva decît herghelia de iepe a mărilor şi dacă ne ajunge din urmă sîntem pierduţi. Ne vor zdrobi sub copitele lor !... Parcă pentru a le îndemna pe iepe să gonească mai tare, armăsarul bătu încă o dată din picioare şi nechează, mai straşnic şi mai cu furie decît întîia oară.
—• Priveşte-napoi ! şopti calul.
—• Se văd înapoia noastră o mulţime de capete de
cai ! îi răspunse, tot în şoaptă, băiatul.
Porniră atunci la goană cu şi mai multă iuţeală, cu
toate puterile pe care le avea calul năzdrăvan. Cînd
sosiră la porţile palatului, armăsarul mai bătu pentru
a treia oară din picioare şi nechează. In momentul
aceia îi ajunse din urmă şi herghelia de iepe, şi aşa,
cu toţii intrară în curtea palatului.
Flăcăul îşi vîrî calul în grajd şi se dtfîe, degrabă,
să-1 vestească pe rege că i-a împlinit porunca.
Regele se bucură ; dar sirena mărilor, nemulţumită
că i se răpise libertatea, îi grăi :
— Dacă nu ai să mulgi toate iepele şi nu ai să te
scalzi în lapte clocotit, nu am să fiu nevasta ta !
Regele, neţinîndu-şi cuvîntul dat, îl cliemă pe băiat
şi, eu glas aspru. îi porunci :

— Mulge de-ndată toate iepele acestea sălbatice într-o căldare mare şi dacă nu izbuteşti s-a isprăvit cu viaţa ta !
— Bine, măria ta, îl întrebă flăcăul, aşa-ţi ţii făgă-duiala pe care mi-ai făcut-o ?
Şi,. întristat mai mult ca niciodată, băiatul se duse-n grajd, iar calul îl întrebă :
— Ce s-a mai întîmplat, de te văd atît de întristat,
cum nu te-am văzut încă. niciodată ?
Băiatul ii povesti. Calul năzdrăvan îl ascultă - în tăcere şi pe urmă îl învăţă :
— Du-mă pe mine în ogradă şi apucă-te îndată de
muls iepele mării.
Cum ajunse în ogradă, calul năzdrăvan începu să sufle pe nara lui stîngă. Din nară se stîrni un vînt rece ca gheaţa. Picioarele iepelor mării îngheţară şi rămaseră nemişcate. Băiatul se apropie de ele fără teamă şi le mulse cu uşurinţă, căci iepele statură blînde ca mieluşeii:
După ce umplu căldarea, aprinse focul. Puse căldarea deasupra, pe pirostrii, şi laptele începu să clocotească. Regele, văzînd laptele cum clocoteşte, se înfricoşa, deoarece îşi da seama că. într-o asemenea baie, viaţa nu mai făcea nici uri ban Sirena mărilor spuse :
-— Doresc ca slujitorul să se scalde cel clintii, pentru că el m-a adus aici, pe mine, armăsarul şi herghelia mea ele iepe !

— Da ! Foarte bine te-ai gîndit, glăsui regele. Şi, dacă lui nu i se-ntîmplă nimic, nu mi se va-ntîmpîa nici mie. Hai, ticălosule, tu nu eşti decît un slujitor şi, dacă pieri, nu-i nici o pagubă. Sări înăuntru, ca să nu păţeşti şi mai rău !

Flăcăul se gîndi :

,,S-a isprăvit cu mine. Pînă aici mi-a fost !" şi se amărî atît de rău, cum nici nu se poate-nchipui.

Şi, fiind atît de amărît, se rugă de rege :

— Lasă-mă cel puţin, 'măria ta, să mai îmi mîngîi, pentru ultima oară, calul !

Dorinţa îi fu-ngăduită. Băiatul se apropie de cal şi acesta-1 sfătui, în şoaptă :

•— Trage-mă de căpăstru pînă alăturea de căldare şi nu te mai teme de nimic !

Aşa făcu băiatul şi, cînd se vîrî în căldarea aceea mare, plină cu lapte, calul năzdrăvan suflă pe nara dreaptă, un vînticel, care răcori laptele şi acesta se făcu numai bun pentru baie.

Era chiar plăcut de tot acolo-n baie şi flăcăul strigă :

— Phiii, da' bine mai este, aici, în căldarea cu lapte ! Regele, văzînd că slujitorului său nu i se-ntîmplase nimica rău, prinse curaj şi porunci-:

— Acuma vreau să mă scald eu !... Băiatul ieşi afară şi regele sări el în căldare.

La început, baia i se păru cum nu se poate mai bună ; dar calul începu să sufle, cu amândouă nările,

atîta fierbinţeală, încît laptele dete, pe loc, din nou, în clocot şi regele cel rău şi fără cuvînt pieri opărit.

Sirena mărilor începu să rîdă. Mărturisi că i-ar fi plăcut să-l aibă pe flăcău de soţ ; numai că el se îndrăgostise de sora regelui. Totuşi, înţelegînd-o cit suferise, fiindcă i se răpise libertatea, băiatul nu o pedepsi pe sirenă, ci o lăsă să se-ntoarcă în mările ei.

în sfîrşit. băiatul ajunse rege şi stăpîn peste locurile acelea ; iar calul îi spuse :

— Numai o dată mal pot, stăpîne, să te slujesc!...-încalecă pe mine, ia armăsarul şi toate iepele cu tine,

şi hai s-aducem aici comoara !

Flăcăul ascultă, plecară cu toţii şi aduseră pe spinările cailor, în saci mari, comoara aceea uriaşă, lăsată anume, după sfatul moşneagului, în pădurea balaurilor, la rădăcina copacului.

După ce termină şi lucrul acesta, calul năzdrăvan grăi pentru ultima oară :

— De acum înainte, stăpîne, nu vei mai avea nevoie

de mine ! şi pieri din ochii flăcăului.

Pesemne că s-a întors la moşneagul care-l stăpînise mai-nainte. îl căută băiatul, îl căută şi pe moşneag, dar nu-i mai găsi. Numai armăsarul sirenei mărilor şi herghelia ei de iepe îi rămaseră pentru totdeauna.

Şi bogat, puternic şi drept, noul rege trăi mulţi, foarte mulţi ani, purtîndu-se bine eu supuşii, atît do bine cum nu s-a mai purtat nici un alt rege, nici înainte de el, nici în timpul său şi nici după moar~ tea lui.

fu româneşte *de ALEXANDRU MITRU*

Regele penelor

SE SPUNE CA TRĂIAU, odată, într-o ţară al cărei nume s-a uitat, doi oameni sărmani — un bărbat şi o femeie — care munceau întreaga zi la cîmp, luîn-du-şi cu ei şi copilul, pentru că acasă nu aveau cu cine-1 lăsa. Copilul, un băieţel, îl culcau într-un leagăn, sprijinit pe patru ţăruşi.

Dar, într-o seară, se ivi, din pădure, o pisică sălbatică. Pisica se furişă pînă îa leagănul copilului, îl înhaţă şi-1 duse în scorbura unde sălăşluia. In scorbură, pisica nu-i făcu vreun rău, ba, dimpotrivă, îl îngriji şi-1 hrăni, adunîndu-i mure, fragi şi alte poame ele pădure, aşa ca băieţelul să nu ducă nici o lipsă.

După ce crescu mare, pisica îi spuse : ■— A venit vremea să te-nsori cu fata regelui !

— Dar eu sînt gol puşcă ! îi răspunse băiatul. Cum să mă-nfăţişez astfel la palat ?

— Nu-ţi face griji în privinţa asta ! îl linişti pisica. Am să-ţi fac, îndată, rost de veşminte.

Şi pisica fugi în pădure. Ea avea un fluieraş de argint. Începu să sufle în el, scoţînd felurite sunete, îndată se adunară o mulţime de păsări şi animale sălbatice.

Pisica luă de la fiecare pasăre cîle-o pană şi făcu din penele acelea un veşmînt deosebit de frumos, pe care-1 dărui băiatului.

Băiatul îl îmbrăcă şi, oglindindu-se în apa unui lac, văzu că-i stătea foarte bine. Apoi pisica adună animalele în faţa lui şi, arătîndu-i-le, grăi : ■— Acum, du-te la rege şi animalele acestea îmblîn-zite de mine te vor urma. Cînd vei intra în palat, să rosteşti : „Domnule rege, stăpînul meu, regele penelor, îii trimite darul acesta !"

Băiatul plecă spre palat, se înfăţişă regelui şi-i spuse ceea ce-1 învăţase pisica.

Regele, văzînd atîtea animale sălbatice îmblînzite, se bucură şi, mulţumindu-i băiatului pentru dar, glăsui :

— Bogat rege trebuie să fie stăpînul tău !

în ziua următoare pisica trimise iarăşi pe flăcău la palat, cu o mulţime de animale sălbatice îmblînzite. înainte de plecare, îl învăţă :

— Vezi, dacă regele, primind acest nou dar, îţi va spune : „Mi-ar place ca un rege atît de bogat cum e stăpînul tău să ia pe fiica mea de nevastă !" tu să-i

răspunzi numaidecît : „Regele penelor va fi bucuros să-ţi devină ginere şi, peste trei zile, va veni la palat, să facă nunta !"
Aşa se şi întîmplă.
Regele se înveseli primind noul dar şi mărturisi că s-ar bucura dacă un rege atît de bogat, ca stăpînul băiatului, ar dori-o pe copila lui de nevastă.

l
Băiatul îi răspunse, aşa precum îl învăţase pisica :
— Regele penelor se va bucura să-ţi devină ginere şi, peste trei zile, va veni la palat, să facă nunta.
Cînd se împlini sorocul, pisica fugi iarăşi în pădure.
Suflă în fluieraş, de trei ori, apoi scoase şi alte felurite sunete, cum numai ea ştia cu meşteşugul său pisicesc.
Pe dată, începură să se adune puzderie de păsări şi animale sălbatice.
Pisica alese penele cele mai frumos colorate ale păsărilor şi făcu din ele o mantie, care scînteia şi strălucea, ca stelele de pe cer. Şi mantia o dădu băiatului.
De data aceasta, pisica îl însoţi şi ea pe băiat. Ajungînd aproape de palat, ea-i spuse :
— Rămîi puţin locului şi aşteaptă-mă liniştit ! Iţi voi aduce, îndată, nişte straie frumoase ; pentru că mantia de pene, pe care ţi-am făcut-o, va trebui s-o porţi, peste ele, numai ca podoabă. Ea îţi va da o altă înfăţişare şi regele nu te va mai recu noaşte...

O luă apoi la goană strigînd :
— Repede !... Daţi-mi cele mai frumoase haine re
geşti !... Soseşte bogatul rege al penelor ; însă, pe
drum, a căzut într-o mlaştină, s-a murdărit şi are
nevoie de haine noi !...
In graba mare, regele îi dădu pisicii straiele lui cele mai bune. Pisica o luă înapoi la fugă, duse hainele băiatului şi el le îmbrăcă.
Astfel, cum nu se poate mai frumos gătit, urmat de pisică şi de toate celelalte animale, băiatul ajunse la palat.
înainte de a intra, îşi puse, peste hainele regeşti, mantia de pene, care scînteia şi strălucea ca stelele de pe cer, dîndu-i o cu totul altă înfăţişare declt avusese înainte.
Regele şi fata lui făcuseră toate pregătirile şi nunta începu. Nunta dură trei zile. In sf îrşit, regele grăi :
— Doresc acum, dragă ginere, să-ţi văd ţara şi pala
tul. De aceea vă voi însoţi şi eu pe drumul către
<;asă.
Se urcară, cu toţii, într-o caleaşca. Dar regele penelor, în loc să se uite numai la mireasă, îşi tot privea mantia, a cărei strălucire îi lua oricui ochii. Pisica, văzînd lucrul acesta, îi sări pe ceafă, şi haţ !... îl zgîrie.
— Uită-te la nevasta ta ! îi şopti. Şi dacă, totuşi,
te vor întreba de ce-ţi priveşti atîta mantia, tu să

le răspunzi că ai acasă mantii şi veşminte mult *mal* frumoase.

După ce rosti cuvintele acestea, pisica sări dm caleaşca şi o luă la goană, mtrecîndu-i, cu mult, pe cai, în iuţeală.

Nu după mult timp, băiatul, uitînd, pentru o clipă, ce-1 sfătuise pisica, îşi aruncă iar ochii la mantie. Şi tînăra soţie îl întrebă :

— De ce tot te uiţi la mantia şi la hainele tale ? Şi el îi răspunse :

— Mă gîndesc că aveam acasă mantii şi haine mult mai frumoase şi aş fi putut să rnă-mbrae cu ele. în vremea asta, pisica ajunsese în dreptul unei pajişti pe care păştea o turmă de oi: Ea se repezi la cioban, pe ceafă, şi haţ !... îl zgîrie de-î dete sîngele, după care-i grăi :

— Dacă te-ntreabă cineva a eui e turma, să răspunzi : ,,A regelui penelor !" — altminteri mă-ntore şi te voi zgîria şi mai rău.

Cînd regele şi tînăra pereche ajunseră, eu caleaşca, in dreptul turmei, regele porunci să fie opriţi caiî şi-1 întrebă pe cioban :

— A cui este turma, păstorule ?

Ciobanul, temîndu-se de zgîrieturile pisicii, răspunse : ~ Este a regelui penelor !

— Da. Este, într-adevăr, turma mea ! adăugă băia
tul, dîndu-şi seama că pisica pusese lucrul acesta
la cale.
Curînd ajunseră într-un alt loc, unde păştea o cireada de bivoli. Pisica trecuse mai înainte pe-acolo şi, zgîriindu-1 pe păzitorul cirezii, îi poruncise să spună că şi bivolii erau ai regelui penelor. Aşa că atunci cînd regele, poruncind să fie oprită caleaşca, îl întrebă pe păzitor :
— A cui e cireada aceasta ? Păzitorul
răspunse :
— Este a regelui penelor !
— Da. Şi cireada este a mea ! întări flăcăul, din caleaşca.
Regele se minună :
— N-aş fi crezut niciodată că eşti chiar atît de bogat!
într-acestea ajunseră la marginea unei păduri, unde păştea o herghelie de cai. Pisica trecuse, mai înainte, şi -pe-aici şi, zgîriindu-l pe păzitor, îl învăţase ce trebuia să răspundă regelui, dacă l-ar fi întrebat. Şi, cînd regele, oprind caleaşca, îl întrebă :
— A cui este herghelia asta mare de
cai ?
Păzitorul răspunse :
— A regelui penelor !
<— Da. Este a mea, rosti şi tînărui din caleaşca.

— Dragă ginere, se minună şi mai mult regele, după cîte am văzut şi am auzit astăzi, m-am încredinţat că tu eşti cu mult mai bogat decît mi-am putut închipui.

In cele din urmă, ajunseră la palatul unui vrăjitor, renumit pentru răutatea lui. Aci toate lucrurile erau făcute numai din aur, argint, cristal şi pietre preţioase. Masa era pusă şi aştepta doar oaspeţi. Regele, prinţesa şi băiatul se aşezară la masă şi începură să mănînce.

Numai pisica rămase afară, la uşă, de strajă. Peste cîtva timp, iacătă sosi şi vrăjitorul cel rău. El simţi că-n palat erau oameni străini şi se porni să strige :

■— Tîlharii !... Au intrat tîlharii-n palatul meu şi s-au aşezat la masa mea !... Aha !... Dar va fi vai de ei !...

*

Pisica însă stătea la intrare şi na-î da voie să treacă. Ea-1 întrebă : ''

— Spune-mi, mai întîi ! Tu eşti cu adevărat cel mal mare vrăjitor din lume, aşa cum am auzit ?... Oa- ' menii povestesc despre tine că ai putea să te prefaci, oricînd, în tot felul de animale, mari sau mici...

— Este adevărat. Sînt cel mai mare vrăjitor, zise el, şi, pentru mine, e o nimica toată să mă preschimb în orice fel de animal.

Şi se prefăcu, pe dată, într-un leu.

Pisica se sperie şi sari, agăţîndu-se de grinda tava-, ij.aiui, dar de acolo, de sus, îl îndemnă :

— Asta am văzut-o !,., Acum aş vrea să mă-ncredînţez că ai putea să te prefaci şi într-un animal mic, într-Un şoricel bunăoară !... Treaba asta trebuie

să fie, cu siguranţă, mult mai grea. Şi eu cred că ţie-ţi va fi, de fapt, cu neputinţă să te preschimbi într-un şoricel,,

îndată vrăjitorul, ambiţios, se prefăcu într-un şoricei. Pisica sări de pe grindă, cît ai clipi, şi sîîşie şoricelul,

îi chernâ apoi pe flăcău să vină puţin afară, şi—i spuse ;:

—■ De astăzi înainte nu mai ai nevoie de ajutorul meu î Palatul şi ca tot ce se află înlăuntru sînt ale taie.. L-am răpus pe vrăjitorul care le stăpînea. Şi-acum îţi. cer, în schimb, să-mi faci o slujbă : ia spada-n mină şi taie-mi capul ! Flăcăul nu vroia să facă lucrul acesta, zicînd :

— Cum aş putea, oare, să-ţi arăt atîta nerecunoş tinţa ?

— Dacă n-ai sa faci lucrul acesta imediat, îl ame ninţă pisica, sar la tine şi-ţi scot ochii! Ai să rămii orb şî mireasa te va părăsi..,

Atunci băiatul, silit, dar cu durere în suflet, ridică spada şi-î tăie capui pisicii

însă ce să vezi ? în faţa iui se ivi o Eemeie nespus de frumoasă. Flăcăul o luă de braţ şl o aduse la masă, înfăţişînd-o regelui şi miresei şale, şi glăsai ;

— lat-o pe aceea care :u-a crescut şi căruia-l dato

rez totul î

Numai că femeia-i plăcu mult regelui, căruia-i murise de mult soţia. El ii luă mina şi-o întrebă :

— N-ai vrea să fii regina mea ?

Femela primi şi, în felul acesta, petrecerea mai dăinui încă nouă zile.

Pe urmă regele cel bătrîn şi noua lui soţia se-ntoarseră la palatul lor.

Iar flăcăul rămase cu fata regelui, in palatul vrăjitorului.. Aici îi aduseră şi pe părinţii lui buni, de care, băiatul trăise despărţit, din fragedă pruncie. Ei se bucurară, văzîndu-1 atît de bogat, fiindcă avuţia vrăjitorului făcea cit bogăţiile a şapte regi luaţi laolaltă. Această mulţumire a lor răscumpără toată mihnirea, pe care *o* avuseseră erezînd că şi-au pierdut, pe totdeauna, copilul. Şi trăiră mulţi, foarte mulţi ani, fiecare zi fiind, plină de alte şi alte bucurii.

In româneşte de ALEXANDRU MITRV

Copacu! fermeca!

INTRO- ZI, pe cînd îşi păştea oile, un ciobănaş zări, în pădure, un copac, ce era atît de mare şi frumos, încît el rămase multă vreme locului, pri-vindu-1 uluit.

Deodată îi veni poftă să se caţere pe copacul acela. Gîndul îi venise, mai ales, fiindcă văzuse că ramurile crescuseră pe copac în aşa fel, încît păreau treptele unei scări. Ciobănaşul îşi scoase din picioare încălţările pe care le purta. Le vîrî în traistă. Îşi puse traista pe umăr şi începu să se urce. Se urcă, se urcă, fără oprire, vreme de nouă zile. Şi ce să vezi !... Ajunse pe o cîmpie întinsă, unde se vedeau mai multe palate clădite numai din aramă. In spatele acelor palate se găsea o pădure mare cu copacii de aramă. Şi, în vîrful celui mai înalt copac, stătea un cocoş de aramă. La poalele copacilor, era un izvor din aramă topită, care bolborosea într-una. Şi acesta era singurul zgomot ; încolo totul părea mort. Nimeni nu se vedea şi nimic nu se mişca de la locul său.

Cînd văzu băiatul una ca asta, rupse dintr-un copac o rămurieă şi pentru că picioarele sale erau foarte obosite, după un urcuş atît de lung, vru să şi le împrospăteze la izvor.
îşi muie deci picioarele în apa de aramă a izvorului şi, cînd le scoase iarăşi afară, ele erau acoperite cu un strat curat de aramă strălucitoare. Se întoarse repede la copacul cel mare ; dar acesta se înălţase, pină sus, în nori, şi capătul nici nu i se mai vedea.
„Acolo sus trebuie să fie mult mai frumos !" se gîndi el.
Şi începu să se caţere din nou. Se urcă iarăşi, timp de nouă zile, fără să simtă nici o oboseală, pînă ce ajunse la o altă cîmpie întinsă.
Aci erau, de asemenea, o mulţime de palate, dar toate erau făcute numai din argint. în spatele lor se găsea o pădure mare cu copacii din argint. Şi, în **cel** mai înalt copac, era un cocoş de argint. La poalele copacilor era un izvor din argint topit, care bolborosea într-una. Şi acesta era singurul zgomot ; încolo totul părea mort. Nimeni nu se vedea şi nimic nu se mişca de la locul său. Cînd văzu băiatul una ca asta, rupse dintr-un copac o rămurieă şi vru să-şi spele mîinile în izvor. Dar cînd îşi scoase mîinile afară, văzu că el§ erau acoperite numai cu argint sclipitor.

Se întoarse la copacul cei mare ; însă acesta se înălţase şi mai sus, între nori, şi nici vorbă să i se vadă capătul.
„Acolo sus trebuie sa fie şi mai frumos !" se gîndi băiatul.
Şi începu din nou să urce. Se urcă timp de noul zile. Şi, iaeată, ajunse în creştetul copacului. Aci se deschidea o altă cîmpie întinsă, pe care se înălţau numai palate de aur. în spatele palatelor era o pădure mare cu copacii de aur, Şi, în cel mai înalţ copac, stătea un cocoş de aur.
La poalele copacilor era un izvor de aur topit, care bolborosea necontenit. Acesta era singurul zgomot : încolo totul părea mort. Nimeni nu se vedea şi nimic nu se mişca de la locul său.
Cînd văzu băiatul una ca asta, îşi rupse o rămurică dintr-un copac,. îşi dete jos pălăria de pe cap. se aplecă deasupra izvorului şi îşi lăsă pârul să i se moaie în undele de aur. iar cînd şl-1 scoase afară din apă, părul era aurit. îşi puse la ioc pălăria pe cap, şi, după ce privi bine toate cîte se aflau acolo, se întoarse iarăşi la copacul cei mare, începu să se coboare, fără să se simtă cîtuşi de puţin obosit.
După ce ajunse jos, îşi scoase încălţările din traista. Se îneăUă şi vru să-şî găsească oile, pe care le lăsase pe cîrnp Dar de urma lor nu mai izbuti să dea.

In zare se vedea un oraş mare. Şi abia acum băgă el de seamă că se coborîse în altă ţară. Ce era de făcut ?

Se hotărî să meargă înainte, sperînd di va reuşi să-şi afle vreun rost şi în ţara aceea. Păstorul purta o mantie lungă, care-1 apăra, pe cîmp, cînd îşi păzea oile, de vînt şi de ploaie. Din poalele Riantiei îşi croise nişte mănuşi cu care să-şi acopere mîinile, ce-i erau acum de argint. Vîrî cele trei crenguţe, de aramă, de argint şi de aur, în sînui cămăşii, sub mantie, şi porni la drum. Tocmai la vremea aceea, cînd el intra în oraş. căuta şi bucătarul regelui un ajutor la bucătărie, şi nu putea găsi. Tot căutînd aşa, ajunsese la marginea oraşului, îl văzu pe păstor şi-1 întrebă, aşa cum îi întrebase şi pe alţii, dacă nu i-ar place să aibă o slujbă bine plătită.

Băiatul primi să fie ajutor de bucătar, dar numai dacă i se va îngădui să nu-şi scoată niciodată încălţările din picioare, pălăria de pe cap, mantia cjjn spinare şi mănuşile din mîini.

Zicea că el are nişte urme de răni şi se ruşinează să i se vadă.

Bucătarului nu prea-i venea bine la socoteală lucrul acesta ; dar trebui să se învoiască, deoarece nu izbutise să găsească pe nimenj altul, care să-i *île* ele ajutor la bucătărie.

In sinea lui se gîndea :
„Am să-1 folosesc pe băiatul acesta ciudat numai în bucătărie, unde nimeni n-o să-1 mai vadă ! N-o să se ştie, şi totul o să fie bine !"
într-adevăr, lucrurile merseră aşa, o bucată de vreme, fără nici o supărare. FlăcăuJ era foarte harnic, îşi îndeplinea cum nu se poate mai conştiincios toate treburile la care era pus. încît bucătarului, cu timpul, începu să-i fie drag băiatul. Dar, într-o zi se întîmplă ca, în oraşul aceia, să se adune o mulţime de. nobili, baroni şi cavaleri, din suita regelui, care voiau să se urce pe un munte de sticlă, ce se găsea nu prea departe de-acoîo. Pînă atunci, pe munte, nu reuşise să se urce decît preafrumoasa fiică a regelui. Ea rămăsese pe munte, într-o căsuţă de cleştar. Şi cine ar fi urcat pînă la ea avea dreptul s-o ceară de soţie. Ce-i drept, mai încercaseră şi înainte unii cavaleri să se caţere pe muntele de sticlă. Dar toţi alunecaseră şi căzuseră, unii dintre ei frîngîndu-şi gîtul. Ajutorul de bucătar, aflînd despre această încercare, îl rugă pe mai marele său să-i îngăduie ca să vadă şi el, de departe, cum se vor desfăşura lucrurile. Bucătarul îl lăsă să se ducă să vadă ce se petrecea pe muntele de sticlă, tocmai pentru că ftisese tot timpul atît de harnic şi săritor ; dar, la plecare, îl sfătui :

i— Trebuie să te fereşti, să nu te vadă cineva ! Re-* gele s-ar supăra foarte rău, aflînd că te-ai **dus** tu, un simplu ajutor de bucătar, ca să-i priveşti pe cavaleri.

Băiatul îl făgădui că nu se va lăsa văzut şi porni, în grabă, spre muntele de sticlă.

La ^poalele muntelui se şi adunaseră baronii şi cavalerii, bine pregătiţi, cu cizme de fier şi, în curînd, începură să se urce, unul după celălalt. Atîta că nici unul dintre cei care încercară să se urce nu izbuti să ajungă nici măcar la mijlocul muntelui. Se prăbuşiră unul după celălalt; ba, unii dintre ei rămaseră morţi pe loc. Băiatului îi trecu prin gînd : „Ce-ar fi să-ncerci şi tu ?"

Deodată îşi dădu jos pălăria şi mantia, îşi scoase mănuşile şi încălţările ; luă, în mină, crenguţa de aramă ; şi, înainte ca vreunul dintre cei de faţă să bage ceva de seamă, trecu prin mulţime şi ajunse la poalele muntelui de sticlă.

|

Conţii şi cavalerii se dădură înapoi. Priveau şi se minunau. Flăcăul începu să urce pe munte, fără teamă. Sticla se muia, sub paşii săi, parcă era de ceară, şi el nu mai putea să alunece. Cînd ajunse sus, întinse prinţesei, smerit, rămurica de aramă ; şi se întoarse cu grabă, călcînd apăsat şi sigur de el, pînă jos.

Şi, înainte ca oarecine din cei de faţă să înţeleagă ce s-a petrecut, pieri printre oameni. Se grăbi pînă în locul unde-şi lăsase lucrurile, se îmbrăcă, se încălţă, îşi puse pe cap pălăria, în mîini mănuşile, şi se duse repede la bucătărie. Curînd după aceea veni şi bucătarul. Acesta-i povesti ajutorului său un lucru de care se mira foarte mult. Şi anume că un tinerel frumos, cu picioare de aramă, mîini de argint şi păr de aur, se urcase pe muntele de sticlă şi-i dăruise prinţesei o rămurică de aramă, după care se reîntorsese şi pierise-n mulţime.

Apoi ii întrebă pe ajutorul său dacă nu 1-a văzut şi el pe tinerelul cu pricina şi dacă n-a fost de faţă cînd s-au petrecut aceste întîmpiări, de care vuia tot oraşul.

Flăcăul îi răspunse :

— Am fost de faţă, dar n-am putut să văd nimic, pentru că tinerelul cu pricina sînt chiar eu !... Bucătarul rîse cu poftă de cuvintele ajutorului său şi-i grăi, în glumă :

— Dacă tu eşti tînărul acela, atunci şi eu voi ajunge un domn mare !

In ziua următoare se adunară de două ori mai mulţi conţi şi cavaleri, decît în prima zi. Şi toţi vroiau sa încerce să se suie pe muntele de sticlă.

Băiatul îl rugă, încă o dată, pe bucătar, să-i îngăduie să privească şi el din depărtare la cîte urmau să se petreacă.

Bucătarul nu se îndură să-1 oprească ; dar îl sfătui : — Trebuie să te fereşti, ca de foc, să nu te vadă careva ! Regele s-ar mînia rău...

Băiatul îi făgădui şi porni spre locul unde stătuse ascuns şi cu o zi în urmă.

Cavalerii începură să urce. în zadar... Alunecară unul după altul şi mulţi dintre ei rămaseră morţi pe loc. Băiatul nu şovăi multă vreme şi încercă, pentru a doua oară, să se urce pe munte.

Îşi scoase mantia din spinare, pălăria de pe cap, încălţările din picioare şi mănuşile din mîlni. Luă crenguţa- de argint în mînă şi porni, sigur de el şi liniştit, în sus, pe munte.

Sticla se muia sub paşii lui, parcă era de ceară, şi, unde călca el, rămîneau urme. Curînd ajunse sus, întinse prinţesei, smerit, crenguţa de argint. Şi ea i-ar fi prins cu dragă inimă mîna. dacă băiatul i-ar fi dat-o ; dar el se întoarse, cît ai clipi, înapoi, şi pieri în mulţime.

îşi' puse mantia, pălăria, încălţările şi mănuşile şi plecă, iute, către bucătăria unde slujea. La cîteva minute, după el, veni şi bucătarul, care povesti cum tinerelul acela frumos, cu picioare de aramă, mâini de argint şi părul de aur, se urcase

iarăşi pe munte, întinzîndu-i prinţesei o rămurică de argini. Iar după ce săvîrşise lucrul acesta, se eoborîse şi pierise în mulţime. Şi bucătarul îl întrebă pe ajutorul său dacă n-a văzut şi el toate acestea. Flăcăul îi răspunse :

— Nu puteam să le văd, deşi am fost de faţă, fiindcă tînărul care s-a urcat pe munte sînt chiar eu. Bucătarul rîse din toată inima, şi rosti în glumă ! ■— Ei, dacă tu ai fost tînărul acela, cu siguranţă că voi ajunge şi eu un domn mare !

In cea de a treia zi, baronii şi cavalerii vrură să-şî mai încerce pentru ultima dată puterile şi se adunară în faţa muntelui de sticlă.

Flăcăul îl rugă, din nou, pe bucătar, să-î îngăduie ca să privească şi el totul din depărtare. Bucătarul nu se îndură să-1 oprească, dar îl învăţă : -— Trebuie să te fereşti, mai bine decît orieînd, să nu te vadă careva ! Pentru că tare s-ar mai mînia regele !...

Băiatul îi făgădui şi se duse repede în locul v. id stătuse ascuns şi în cele două zile dinainte. Baronii şi cavalerii încercară cu deznădejde sa urce pe munte. Dar, în zadar. Se prăbuşiră unul după altul şi mulţi rămaseră morţi pe loc. Flăcăul se ghidi : „Hai să mai încerc şi eu încă o dată !"

îşi azvîrli straiele de pe el, luă crenguţa de aur şl porni în grabă, prin mulţime, către muntele de sticlă, înainte de a se băga de seamă dincotro venea. Toţi se dădură înapoi dinaintea lui şi el păşi, sigur şi apăsat, în sus, pe munte. Sticla se muia parcă era de ceară şi paşii săi lăsau urme.

Cînd ajunse sus,' îi dărui fetei de rege rămurica de aur,, întinzîndu-i mîna dreaptă. Ea-i prinse, bucuroasă, mina şi ar îi fost fericită să poată coborî muntele împreună cu flăcăul. Dar el îşi trase înapoi mîna şi coborî singur ; apoi pieri, repede, în mulţime.

îşi puse hainele pe el şi se grăbi spre bucătărie. Reîntorcîndu-se acasă, bucătarul povesti cum tinerelul acela frumos, cu picioare de aramă, mîini de argint şi păr de aur, urcase muntele de sticlă pentru a treia oară, îi dăruise fetii de rege o rămurica de aur, îi întinsese şi mîna, dar apoi se coborîse singur şi pierise în mulţime.

II întrebă dacă nu a văzut şi el lucrul acesta. Băiatul îi răspunse cinstit :

— Cum puteam să le văd, cînd tînarul care s-a urcat pe munte am fost chiar eu ?

Bucătarul rîse din nou, auzind cuvintele băiatului, cuvinte ce i se păreau doar nişte glume pline de haz şi glăsui :

— Ei, dacă tu ai fost tînărul acela, fără-ndoială că şi eu voi ajunge curînd un domn mare !

Regele şi fiica sa erau însă foarte mîlmiţi, pentru că tinerelul cel frumos nu voia să se arate şi să le spună cine era în realitate.
Şi-atunci, regele, sfătuit de curteni, dădu următoarea poruncă : toţi băieţii din ţară, cu capul gol, desculţi şi fără mănuşi, vor trebui să treacă prin faţa lui şi a copilei sale. Aceştia se înfăţişară şi trecură prin faţa lui şi a copilei sale ; dar cel pe care-1 căutau nu fu văzut printre ei.
Regele dădu din nou sfoară-n ţară să se cerceteze dacă nu se mai află cumva vreun băiat, care încă nu s-a înfăţişat înaintea lui şi a copilei sale. Bucătarul, auzind porunca, se duse la rege şi-i destăinui :
— Stăpîne, eu am un ajutor de bucătar care mă serveşte cu cinste şi credinţă. Numai că el nu poate fi, cu nici un preţ, acela pe care-1 cauţi... Şi asta pentru că ajutorul meu are pe el nişte urme de răni şi s-a tocmit la bucătărie numai fiindcă i-am îngăduit să poarte întruna mantia, pălăria, încălţările şi mănuşile !...
Regele vru să se încredinţeze ; iar fata regelui, bucu-rîndu-se în taina inimei sale, se gîndea : „Nu poate să fie altul decît el !*
Bucătarul fu silit să rămînă în faţa. regelui. Un slujitor se duse şi-1 chemă pe tînărul ajutor de la bucătărie. Acesta sosi, şi regele-1 întrebă ; -

— Tu eşti acela care s-a urcat, de trei ori, pe muntele de sticlă ?
— Eu sînt ! îi răspunse flăcăul.
— Dezveleşte-ţi capul, mîinile şi picioarele ! îi porunci regele.
îndată flăcăul azvîrli cit colo pălăria, mantia, încălţările şi mănuşile, şi rămase, în faţa tuturor, în deplina sa frumuseţe. -Întinse prinţesei mîna şi ea i-o strînse, nespus de fericită.
Se făcu nunta şi, nu multă vreme după aceea, regele încredinţa ţara urmaşului său.
— Crezi acum că eu am urcat muntele de sticlă de trei ori ? îl întrebă noul rege pe bucătar.
— Dacă n-aş crede asta, ce-aş mai putea să ci*ed ? răspunse bucătarul şi se rugă pentru iertare.
— Bine. Pentru că te-ai încredinţat de adevărul celor ce ţi le-am spus, pe cînd eram ajutorul tău, am să te fac şi. pe tine un domn mare, aşa după cum nădăjduiai. Te voi face dregător. Vei veghea asupra tuturor bucătarilor din ţară.
Bucătarul îi mulţumi cu lacrimi în ochi. Trecu însă un timp, şi, într-o zi, regina îl rugă pe soţul ei să-i povestească felul cum îşi dobîndise părul de aur, mîinile de argint şi picioarele de aramă, ca şi cele trei crenguţe, de aramă, de argint şi de aur. —- Iţi voi povesti totul, pe îndelete, draga mea soţie, spuse regele. Ba chiar am să te duc să vezi şi tu acele minunăţii.

Noul rege voia ca, împreună cu soţia lui, să se urce încă o dată în copacul fermecat şi să-i arate palatele ce se aflau acolo.
Numai că atuncea cînd ajunseră în pădurea unde regele ştia că fusese copacul, acesta pierise cu totul şi nici un om din întreaga ţară nu văzuse şi nici nu auzise să fi fost vreodată pe lume aşa ceva...

In româneşte de ALEXANDRU MITRU

Fiul nerecunoscător

A FOST ŞI N-A FOST... A fost odată într-un oraş un negustor preacinstit, care avea legături de afaceri cu mai mulţi prieteni din acel oraş. Temîndu-se ca nu cumva tovarăşii săi să risipească banii pe care-i adusese în tovărăşie, el se despărţi de ei şi luă înţeleaptă hotărîre de a părăsi acel oraş, ducîndu-se să-şi facă treburile într-altuî. îşi luase, cu el, soţia şi băiatul.

In acel oraş, el deschise o prăvălie care, încetul cu încetul, propăşi, dîndu-i mijloace să trăiască cu "îmbelşugare. Trecură douăzeci de ani de cînd înjghebase treaba aceasta şi veni vremea să se lase de negoţ, să se mai odihnească.

Iată însă că, dinte-o dată, nevasta lui muri. Trăiseră aproape treizeci de ani în bună înţelegere. Nici unul dintre ei nu dăduse celuilalt cel mai mic prilej de supărare.

E uşor de înţeles cîtă durere a fost pentru negustorul nostru moartea-femeii. Totuşi, văzînd că fiul său era,.

de asemenea, foarte îndurerat, ei încercă să-şi potolească durerea, ca să-şi mîngîie băiatul.

— Maică-ta nu mai e, îi spuse el. E o pierdere care nu mai poate fi înlocuită. Tot ce putem face este să ne rugăm iui Dumnezeu pentru sufletul ei, întrucît lacrimile noastre nu i-ar putea da înapoi viaţa. Aici eu nu mai am pe nimeni, care să mă iubească în afara de tine, căci prietenii mei au rămas în oraşul unde am locuit la început. Dacă vrei să dai dovadă de înţelepciune, să te porţi cum trebuie.

Şi într-adevăr, bătrînul porni să caute o mireasă pentru fiul sau.

In vecinătatea lor locuiau trei fraţi, dintre care cel mai mare avea o fată. Fuseseră bogaţi odinioară, acum insă erau scăpătaţi şi trăiau într-o stare vecină cu sărăcia,

Bătrînul se gindise deseori la copila acelor vecini, într-o zi se hotărî, îmbrăcă haine noi şi se duse *s&* ceară pe fată pentru băiatul său.

Se gîndea că fiind săraci, ca trebuia să fie cinstită. întîia întrebare a celor trei fraţi a fost aceasta : —- Ce avere are băiatul tău ?

— Toată averea mea, răspunse bătrînul. Lucrurile din casă şi banii care s-ar putea ridica la o mie de lire. Eu le dau chiar de acum jumătate din avutul meu, iar restul, cealaltă jumătate, o să le rămînă tot lor, după moartea mea.

Se învoiră şi făcură nunta.

După cîtăva vreme, tinerii soţi aduseră pe lume tm băiat, care se arăta foarte deştept şi cu multe daruri sufleteşti.
Dar viaţa bătrinului a fost nefericită, nora-sa nu-] iubea. La început s-a purtat destul de bine cu el, dar curînd pierdu orice măsură şi începu să-1 nesocotească, să-i vorbească urît şi nu mai voia chiar să-i dea pîine să mănînce.
întristat, şi-ascundea durerea şi nu îndrăznea să se plîngă nimănui.
Intr-o zi, auzi pe noră-sa, care-i spunea bărbatului ei :
— Eu nu mai pot răbda să trăiesc sub acelaşi aco periş cu omul ăsta.
Şi, într-o bună zi, feciorul bătrinului îl pofti să-şi caute altă locuinţă, spunîndu-i că-1 va ajuta să trăiască.
Auzind aceste cuvinte, bietul om îngălbeni şi începu să tremure din tot trupul.
— Cum, fiule ? îi spuse'el. Tu vorbeşti aşa? Tot'ce ai de la cine ai primit ?.Nu mă goni ! Dă-mi un adăpost aici, pînă cînd mi-o veni moartea. Gmdeşte-te, dragul meu copil, cît am trudit eu, ca să te cresc ! Aceste cuvinte ale bătrinului au mers drept la inima băiatului, dar nora nu voia să-1 mai vadă.
— Unde vrei să mă duc ? mai zise bătrînul. Ce-aş putea aştepta eu de la străini, cînd însuşi fiul meu mă goneşte ?

Şi vorbind aşa, lacrimile îi curgeau pe obraz. Totuşi el sfîrşi prin a-şi lua toiagul şi se ridică rugîndu-se lui Dumnezeu să-1 ierte pe fiul nerecunoscător. Apoi îi spuse :

— Uite, vine iarna şl n-am nimic să m-acopăr. Dă-mi, rogu-te, ceva vechituri, ceva haine pe care tu nu le mai porţi.

Nora, care auzise această cerere, îi răspunse cu dîrzenie că ei n-aveau haine de prisos.

Atunci bătrînul se rugă să-i dea cel puţin o pătură de cal.

Fiul său făcu semn tînărului său copil, nepotul bătrînului, să-i aducă una.

Băiatul, care auzise toate cuvintele schimbate pînă atunci, se duse spre grajd, luă pătura cea mal bună, o tăie în două bucăţi şi aduse una bătrînului.

— Toată lumea vrea să mor. strigă . desnădăjduît. bătrînul, dacă pînă şi copilul acesta mă urăşte şi-mi dă numai o jumătate de pătură !

Fiul îşi certă băiatul că n-a împlinit întocmai porunca ce-i dăduse.

— Am greşit, tăticule, zise copilul. Dar aveam alt ceva în cap : cealaltă jumătate voiam s-o păstrez pentru tine, cînd vei fi şi tu bătrin, la rîndul tău.

Răspunsul acesta tulbură mult pe fiul nerecunoscă tor. Înţelese toată greutatea păcatului său înspăi-

mîntător. Cuprins de remuşearc, îşi certă nevasta şi căzînd la picioarele moşneagului, îl rugă să rămînă cu el.
Bătrînul rămase acasă şi nora se pocăi. Ei fură fericiţi cu toţii şi noi vom fi mai fericiţi decît ei văzînd că s-a făcut dreptate.

Traducere de VICTOR EPTIMIU

Cocoşul şi găina

A FOST ŞI N-A FOST... A fost odată un moşneag, care avea un cocoş, şi o babă, care avea o găină ; găina aceasta oua în fiecare zi un ou. De asemenea, în fiecare zi, moşneagul venea la babă şi îi cerea un ou. dar ea nu voia să-i dea, pînă cînd bătrînul îi spuse :

— Va veni vremea cînd îmi vei cere şi tu mie ceva. Apoi, adresîndu-se cocoşului :

— De ce nu faci ouă şi tu ?

Cocoşul se duse în grădina unui împărat şi începu sa strige :

— Cucmiguuuuu !...

Auzindu-1. împăratul porunci slugilor să pună mîna pe cocoş şi să-1 închidă în hasnaua cu galbeni. Acolo, cocoşul se puse pe înghiţit banii de aur pînâ se umflă. Apoi făcu pe mortul. Oamenii împăratului, crczîndu-1 într-adevăr mort, îl aruncară pe *o* movilită de gunoi din curte.

Cocoşul, rămînînd singur, privi în,jurul său şi vă- •
zînd că nu-1 observă nimeni o luă la goană spra
casa moşneagului.
Cînd ajunse în ograda acestuia îi spuse :

,
— Cucuriguuu !... Spînzură-mă de labe eu capul în
jos. Pe urmă, seutură-mă şi bate-mă cu bîta !
Bătrînui, la început nu înţelese de ce-i spusese co
coşul aceste cuvinte. Totuşi le făcu toate pe rînd.
întîi îl spînzură, apoi îi luă la bătaie.
Dar ce să vezi ?.Cocoşul vărsă prin ciocul lui o întreagă movilită de ţechini de aur şi astfel stăpînui lui se îmbogăţi. ȷ
Cînd află baba că cocoşul oua bănuţi de aur, alergă la moşneag şi îi ceru să-î dea şi ei un ţechin.
— Nu ! îi răspunse moşul. Cinci îţi ceream un ou de la găina ta, adu-ţi aminte, mă trimitea! la plimbare. Uite, te trimit şi eu acum la plimbare ! Baba, supărată, se întoarse posomorită la coliba eî. Voi'bî găineî :
— De ce p.u-mi faci şi tu ouă de aur ?
Găina se duse la cocoş şi-I întrebă cum a făcut el de ouă galbeni.
— Dacă vrei să faci şi tu bani de aur, mănîncă cîţîva
şerpi !
Găina alergă ia vînătoare de şerpi şi înghiţi cîţiva. Apoi se înapoie acasă şi îi spuse bătrînei s-o ţină de labe şi s-o bată cu băţul.

Batrîna atîta aşteptă.
Făcu întocmai cum îi spusese găina, dar n-apucă bine să-i tragă cîteva beţe, că şerpii înghiţiţi de găină începură să iasă prin cioc şi, aruncîndu-s> toţii asupra babei, o mîncară.

Mraducere de VICTOR EFTIMIU

Mireasa soarelui

A FOST ŞI N-A FOST. A fost odată o regină care n-avea odrasle şi se ruga toată ziua soarelui să-i dea un copil, fie măcar o fată. Cînd această copilă va împlini doisprezece ani, soarele n-avea decît să şi-o ia înapoi. Nu trecu mult şi regina născu o fată, care, crescînd mare, începu să se ducă la şcoală în fiecare zi. Odată, pe cînd se ducea la şcoală, soarele îi spuse:

— Adu aminte mamei, tale să-mi dea ce mî-a făgă
duit i

Fetiţa se duse să-i povestească maică-si ce-i spusese soarele.

— Răspunde-i că eşti încă prea
tînără !

Şi fetiţa repetă soarelui aceste
cuvinte.

In ziua cînd împlini doisprezece ani, pe cînd se ducea ca de obicei la şcoală, soarele o răpi şi o duse la casa lui-.

Mama îşi aştepta fiica acasă, dar, văzînd că nu se mai înapoiază, înţelese că o răpise soarele, aşa după cum le fusese învoiala.

Regina îşi zugrăvi toată locuinţa în negru, puse lacăt la poartă şi nu o mai deschise niciodată, stînd toată ziua să ofteze şi să se bocească. Soarele avea la el acasă, între alte jivine, o iamie (un fel de ferneie-balaur). Această iamie, simţind în apropiere de ea copila, zise :

— îmi miroase a carne regească !

— E fata mea, ii răspunse soarele, aşa că să nu te atingi de ea.

Intr-o zi, el trimise fata în. grădină să ia o varză şi, în. vreme ce copila tăia varza, spunea :

— Aşa cum trozneşte varza asta, inima mea se rupe
îa gîndul mamei !

Şi izbucni în plîns.

Văzînd-o înlăcrimată, soarele o întrebă :

— De ce plîng'i ? Tînjeşti după maică-tâ ?

— îmi vine să mor ele dor, ii răspunse ea.

— Dacă vrei să te duci la tine acasă, cheamă vreun dobitoc să te poarte pîn-acolo !

Fetiţa căută cîteva dobitoace s-o dueă-n spinare, *în* vreme ce soarele chemă lamia şi îi spuse :

— Dacă tu porţi pe fata asta spre casa ei şi flămîn-zeşti pe drum, ce ai să mănînei ?

— O mănînc pe ea.

— Şi dacă ţi-e sete, ce ai să bei ?

— Am să beau sîngele ei.

Văzînd că nu-i de făcut nimic cu foalaura, soarele îi spuse fetei să caute alt animal..

Ea chemă pe cerb. Soarele îl întreba :
— Vrei să duci pe fata asta acasă la ea ?
— Bucuros !
— Şi dacă ţi-e foame, pe drum. ce ai să mănînci ? —- Iarbă verde.
— Şi dacă ţi-e sete, ce ai să bei ?
— Apă proaspătă de la izvoare. Atîla numai că atunci cînd voi ajunge acasă, maică-sa să-mi dea trei ocale de fîn.
— Bine ! Aşa să fie î
Cerbul luă copila şi o puse pe ramurile coarnelor lui. Pe drum îl apucă foamea şi spuse fetei :
— Urcă-te în copacul acesta. Dacă trece cineva ca-
re-ţi spune să te cobori, tu să nu te dai jos pînă
cînd nu mă voi întoarce eu.
Şi fetiţa se urcă în copac.
Iată că o altă lamie, care se tot uita de jur împrejur, zări copila şi o pofti să se dea jos, să mai stea de vorbă amîndouă.
— Nu mă dau jos, spuse fetiţa, că mi-e frică să nu mă mănînci.
— N-am să te mănînc.
— Atunci du-te la tine acasă şi treci mai
tîrziu. Lamia se depărta. Cînd văzu pe cerb sosind, fata îi spuse :
— Grăbeşte-te că vine o balaură să mă mănînce !

Fetiţa se urcă din nou între coarnele cerbului, care o luă la fugă. Ea spunea fiecărui om cu care se întâlnea pe drum. :

— Dacă întâlneşti o femeie-balaur, să-i spui că cer

bul şi cu fata au luat o altă cale.

Ajungînd la palatul reginei, ei începură să zgîliîle poarta. Dar degeaba. Poarta tot închisă rămînea. Atunci, bătând cu pumnul în uşă, fata strigă :

— Mamă, deschide ! Eu sînt, fata ta, şi m-am întors ! Mama îi deschise şi, văzîndu-şi copila şi presimţind o nenorocire, nu prea se bucură. Fetele din palat, aflînd că domniţa se reîntorsese, se duseră la regină şi îi spuseră :

— Las-o să vină cu noi, să ne plimbăm şi să ne jucăm !

Şi regina îşi lăsă fata să se plimbe cu prietenele ei. Şi toate împreună se îndreptară spre o grădină, care avea o poartă mare, ce nu voia să se deschidă. Dar cînd o atinse fata reginei, poarta se deschise şi cum intră domniţa se închise în urma ei. Tovarăşele de joacă rămaseră acolo să aştepte, dar văzînd că domniţa nu se întoarce, şi că poarta tot închisă rămîne, se duseră foarte întristate sa povestească reginei ce se întâmplase. Şi regina căzu iar în tristeţea ei veche. Tot rătăcind prin grădină, copila văzu oameni şi dobitoace, care fuseseră schimbaţi în piatră.

Printre aceste făpturi împietrite era şi un rege, care ţinea în mînă o hîrtie pe care scria aceste cuvinte : „Femeia care va fi în stare să stea trei zile, trei nopţi şi trei săptămîni fără sa doarmă, mă va face să înviez şi am s-o iau de nevastă." Prinţesa înţelese şi stătu trează, petrecîndu-şi vremea citind cărţi.

După ce trecură trei nopţi, trei zile şi trei săptămîni, se abătu pe acolo un om. care vindea roabe. Domniţa scoase capul pe fereastră şi întrebă pe drumeţ :

— Cit ceri pentru o slujnică ?

— Cit vrei să-mi dai.

Şi aruncând negustorului un pumn de gologani, ea lăsă în jos o funie de care se agăţă roaba. Fata reginei o trase pînă la ea.

■— Trebuie să veghezi, îi spuse, două sau trei nopţi, să pot dormi puţin, fiindcă n-am mai dormit de mult din pricina făgăduielii cuprinse în hîrtia pe care o ţine regele. Şi cînd regele va învia, îţi poruncesc să mă trezeşti !

Şi după ce povesti ce scria în acea hîrtie, se culcă şi adormi.

Dar servitoarea se grăbi sa-i scoată hainele şi se îmbrăcă ea însăşi cu ele, ca s-o ia de nevastă regele cînd s-o trezi.

După trei săptămîni, Măria Sa învie şi o întrebă *pa* sclavă :

— Cine eşti ? .
— Sînt femeia care veghează', fără să doarmă, trei zile, trei nopţi, trei săptămîni.
Şi regele o luă de nevastă.
In acelaşi timp o întrebă cine era femeia care dormea.
— O sclavă pe care am cumpărat-o, pentru că mi-era
frică să stau singură.
Cînd fata reginei se trezi, regele ii spuse soţiei sale :
— Ce să facem cu sclava asta ?
■— Puneţi-mă să vă păzesc gîştele, spuse prinţesa, care auzise.
Şi îi făcură o colibă, ca să locuiască în ea. în colibă sărmana fată plîngea toată ziua gîndindu-se la fiecare nenorocire prin care trecuse. Regele, auzind de două sau de trei ori cum se boceşte, se apropie de ea si o întrebă :
— De ce plîngi ?
Şi fata reginei îi povesti tot ce se întîmpiase.
Atunci regele se căsători cu ea, iar pe roaba mincinoasă a tăiat-o într-o mie de bucăţi.

Traducere de VICTOR BFTIMIU

Diavolii pâcâîiti

UN OM îşi trimisese băiatul la diavoli, ca să înveţe drăcovenii.

După un an învăţase atîtea, încît îşi întrecuse dascălii. Taică-su se duse să-i caute şi să-1 aducă acasă. Acolo, băiatul îi spuse :

•— Mîine am să mă prefac în cal, dar într-un cal cum nu s-a pomenit mai frumos. Dumneata o să mă vinzi, după cît preţuiesc, dar să nu dai, o dată cu mine, cureaua care mă ţine legat de grajd ! A doua zi, într-adevăr, se prefăcu în cal. Tatăl său îl duse la tîrg şi-1 vîndu pe nu ştiu cita mii de piaştri, avînd grijă să păstreze cureaua. Bă-iatul-eal fugi de la cumpărător şî se întoarse acasă.

A doua zi, altă schimbare, de rîndul acesta într-un catîr şi tatăl se duse-n tîrg să-i scoată la vînzare. Sosiră diavolii la care învăţase flăcăul şi-1 întrebară pe negustor cît cere pe catîr. Se înţeleseră de preţ şi începură să-i numere banii.

— Dar să ştiţi că nu vă dau cureaua 1 zise tatăl, după' ce puse mîna pe bani.

— Ba trebuie să ne-o dai !

Şi se luară la ceartă : catîrul o luă la fugă şi dracii se luară în goană după el.

Văzînd că nu poate scăpa, catîrul se preschimbă[1] în iepure, iar diavolii în clini şi se luară după el. Iepurele era cît p-aci să fie prins şi se prefăcu în măr, care căzu în şorţul unei regine. Cîinii luară chipul a doi dervişi[1] şi spuseră reginei :

— In numele lui Alah, dă'-ne mărul care ţi-a căzut în şorţ, că umblăm după el de dteva zile de ne-au trecut năduşelile.

— N-o să vă fac ruşinea să vă trimit la plimbare pentru atîta lucru ! le răspunse regina. Pentru un biet măr vă căzniţi atîta ? Poftim, luaţi-1 şi lăsaţi-mă-n pace !

Şi le aruncă mărul.

Mărul se prefăcu în bobi de mei, care se risipiră pe pămînt. Cît ai clipi din ochi, dervişii se preschimbară în găini şi începură să ciugulească meiul. Meiul atunci se schimbă în vulpe, care mîncă găinile. Atît de bine învăţase flăcăul notru diavoleasca meserie, încît le veni de hac chiar celor care îl dăscăliseră.

Traducere de VICTOR EFTIMIV

[1] Dervişul este un fel de câlugăr-cerşetor musulman, care se învîrteşte pe loc, pînă cînd cade ameţit, (N.T.).

Frumoasa pâmîntuluî

A FOST ŞI N-A FOST. A fost odată' un rege care avea trei feciori. El mai avea, de asemenea, o grădină în care se afla un măr cu roadele de aur şi un puţ. Şi-n acest puţ locuia o lamie — o femeie-balaur ■— care în fiecare zi ieşea de acolo şi lua un măr de aur.

într-o zi, băiatul cel mare veni în fata tatălui său şi-i spuse :

— Tată, însoară-mă !

— Cu dragă inimă, îi răspunse regele, dacă eşti în. stare să ucizi lamia, te însor !

Flăcăul se duse îndată să cumpere un arc, se puse la pîndă şi-n clipa cînd balaura ieşea din pui,, o săgeta cu arcul, dar fără s-o poată răpune. Al doilea băiat ceru tatălui său acelaşi lucru şi primind acelaşi răspuns încercă, dar fără să izbutească', să omoare lamia.

La rîndul său, fiul cel mic se duse la taică-." ;, care îi răspunse ca şi celorlalţi doi băieţi. Fiul cel mic cumpără un buzdugan, o măciucă numită de

turc; *topaz,* şi care avea vîrful mai gros, un fel de bită plină ele cate, se setilă de cu noapte şi se puse la pîndă în grădină . Lamia, după cum îi era obiceiul, ieşi d"m puţ. ca să ia un măr. Cum o văzu, băiatul o lovi în cap cu buzduganul şi-o ameţi, dar lighioana, tîrindu-se eu greu ajunse la marginea puţului şi se cufundă în el.

Mare fu necazul flăcăului, care, după ce se gîndi ce să facă, îşi chemă slujitorii şi le spuse : — Am să mă leg de frînghia asta şi-am să cobor în fîntînă, iar veri, cînd voi trage de frînghie, o să mă scoateţi afară. Şi. într-adevăr, după ce se legă şi coborî In fundul puţului, dădu peste lamie şi peste .Frumoasa pămîntului, pe care acel balaur o răpise şi-o ţinea acolo.

El legă lamia, apoi pe frumoasa pămîntului ; apoi se legă pe el însuşi şî scutură frînghia. iar servitorii traseră ele ea şi după ce scoaseră lamia şi pe frumoasa pămîntului tătară legătura şi feciorul cel mic ai regelui căzu în fundul puţului. Acolo găsi o des-chizătură, sub pămînt, şi porni prin ea şi tot um-blînd, dădu peste un munte şi se culcă la umbra unui copac. Iată ca pe cînd dormea, veni un şarpe, care se urcă în copac, să rnănînce nişte pui de pasăre, care se aflau într-un cuib.

Zgomotul făcut de şarpe trezi, pe flăcău, care, văzînd tîrîtoarea, o ucise,.

Şi-atunci iată că veni vulturul, care locuia în acel cuib împreună cu micuţii lui şi văzînd şarpele ucis, se întrebă :

— Cine l-o fi omorît ? Fără îndoială omul care doarme la poalele acestui copac !

Şi, întinzîndu-şi aripile. îl adăposti la umbra lor.

— Ce dulce somn am mai dormit ! strigă tînărul, trezindu-se.

— Tu ai omorît şarpele ? îl întrebă vulturul.

— Eu, da !

— Şi ce răsplată vrei pentru binele ce mi l-ai făcut ?

— Nici una ! Afară numai, de rugămintea să mă-duci la mine-acasă !

— Să mergem, răspunse vulturul. Dar cînd voi striga eu „ga !" să-mi dai o bucată de carne !

Vulturul se lăsă încălecat de feciorul regelui şi clupă ce zburară ei ce zburară, pararea strigă ..ga !" şi călăreţul îi dădu o bucată de carne şi, după o vreme, îi mai dădu una. Cînd se apropiată mai strigă o dată „ga !" .şi cum flăcăul nu mai avea carne, îşi tăie o bucată din pulpă şi-o vîrî în ciocul zburătoarei. Dar vulturul n-o înghiţi, ci o păstră în cioc. Cînd coborîră pe pămînt zburătoarea îi întrebă ; ■— Da' de ce şchiopătezi ?

— Cînd ai strigat a treia oară „ga !", eu nu mai aveam carne şi mi-arn tăiat o bucată din pulpă, ''a să ţi-o dau !

Atunci vulturul îi dădu carnea omenească pe care o ţinea în cioc, şi-o lipi la loc în pulpă, apoi îi zise :
— la aceste trei pene, una roşie, una albă, a treia neagră. Cînd vei trece pe buze pana roşie, ai să vezi ivindu-se un cal înaripat. Dacă vei trece pe cea albă, o să vezi ieşind din pămînt un palat de toată frumuseţea. Cînd vei trece pe buze pana cea neagră, o să te pomeneşti cu sclavi şi cu bani cîţi or să-ţi fie voia !
In vremea aceasta, regele, care nu mai trăgea nădejde să-şi vadă al treilea fecior, înecat în puţul lamiei, închise pe frumoasa pămîntului într-un turn, înconjurase acel turn cu un şanţ de apă şi trimisese crainicii să strige pe toate uliţele că cei dintîi flăcău care va sări dintr-un singur salt şanţul ce înconjura turnul va lua de soţie pe frumoasa pămîntului. Mulţime de oameni veniseră să-şi încerce norocul, dar nici unul nu ieşi biruitor. Iată că sosi şi băiatul regelui. El îşi trecu pe gură pana roşie şi pana roşie se prefăcu într-un cal înaripat. încălecîndu-1, flăcăul sări şanţul şi mare fu bucuria stăpînitorului acelor ţinuturi cînd văzu că îndrăzneţul era însuşi copilul său.
îi dete de soţie pe frumoasa pămîntului. Tînărul soţ îşi trecu pe buze pana cea albă şi iată că un palat de-o nemaiasemuită frumuseţe, mai strălucitor

decît însuşi palatul regelui, se ivi din pămînt. Iar cînd mirele-şi mai trecu şi pana neagră peste gură, mulţime de slujitori şi cufere pline de aur, pietre scumpe şi arginţi umplură odăile palatului, iar regele porunci mari petreceri şi ospeţe pentru supuşii săi, iar pe slujitorii necredincioşi, -care tăiaseră frînghia, ca să-1 înece-n puţ pe-al treilea şi cel mai vrednic băiat al său, puse să-i taie gîzii în bucăţi şi-n bucăţi îi tăiară.

Traducere de VICTOR EFTIMIU

Leul dâruitor de aur

A FOST Şl N-A TOST, a fost odată un muncitor care avea o nevastă şi un băiat. Ei trăiau într-o sărăcie cumplită, trăiau clin ce cî.ştiga bărbatul, cărîncl pietre cu cîţiva măgari pe care îi avea. Se crucea să caute acele pietre la un ceas depărtare de oraş şi nu se ducea niciodată mai departe, într-o, zi. văzu în cale un leu, care se încălzea la soare, întins pe o lespede. Văzînd că acel leu se ridică, omul se înspăimântă foarte, rămase îngheţat de .frică. Dar leul. dîndu-şi seama că acel muncitor nu-i voia răul, ba, dimpotrivă. îi era frică, se culcă din nou pe lespedea caldă. La rîodul său, muncitorul văzînd că leul.se culcase iar, se apropie de el şi leul iar se ridică şi iar se •culcă. Iar omul îşi zice : „Ia să m-apr.opii de el, să vedem ce-o să-mi facă. Dacă era vorba să mă mă-nîîice, mă mînca de la început. Dar îmi trece prin cap că ar putea să-mi facă vreun bine." într-adevăr, văzînd că acel om are gînduri paşnice ci; el, leul se ridică şi căscă o gură mare, lăsînd

să cadă din.ea un ban de aur, care făcea o mie de piaştri. Pe urmă se culcă iar. Omul. beat de bucurie, luă galbenul. îşi încarcă măgarii cta pietre şi se întoarse "acasă vesel, strălucind de fericire. îşi descarcă pietrele şi povesti nevesle-si de ce era atît de bucuros.

— Ia te uită ce mi-a dat un leu. pe care l-am în
tâlnit în cale ! Dacă mi-ar da cîte unul în fiecare
zi, am ajunge bogaţi, nevastă !

A doua zi, se duse iar, împreună cu măgarii, la locui unde se odihnea leul şi iar se alese cu un ban de aur. Cîteva zile ţinu povestea asta, pînă cînd femeia spuse cărăuşului :

— Ştii ce-ar trebui să faci ? Să închizi cu nişte gratii de fier locul de odihnă ai leului, ca să nu poată
nimeni să pătrundă pînă la el, să-1 lase lumea-n
pace. Şi fiindcă ne face-n fiecare zi darul ăsta de
preţ, se cuvine să-1 răsplătim şi noi, dueîndu-i patru
ocale de carne şi trei ocale de lapte.

Omul îndeplini tot ce-1 sfătuise soţia. In fiecare zi ducea de mîncare leului, de la care primea, tot în fiecare zi, acelaşi dar. In doi-trei ani îşi ridică o casă mare. Avea o mulţime de slujitori.

Oamenii care vedeau pe acest biet muncitor ajuns atît de avut, nu mai ştiau ce să-spună de uimire.

— Oricîţi bani ar fi cîştigat el, cu zece sau chiar
douăzeci de măgari, nu se poate să fi strîns atîta

avuţie, să-şi fi ridicat o asemenea casă. Trebuie să fi găsit vreo comoară !
Pînă la urmă, aflară povestea cu leul.
într-o bună zi, băiatul muncitorului pricopsit, yu clu-se cu tovarăşii lui, aceştia îi spuseră :
— Nătărăule, fricosule, să nu mai vii în mijlocul nostru ! Taicâ-tău a găsit undeva un leu, care-i dă aur în fie.are zi, dar ţie părinţii nu ţi-au spus ni mic, fiindcă ştiu că eşti un dobitoc.
înfuriat pe lui de joacă şi supărat pe părinţii săi, care nu-i spuseseră nimic de comoara lor, neluîndu-1 în seamă, ca pe un prost, se duse la maică-sa şi-i spuse :
— Mamă, prietenii mei mi-au spus că noi eram să
raci înainte, că tata era un biet truditor, care trăia de pe urma cîtorva măgari, cu ajutorul cărora căra pietre. Astăzi văd că e bogat, are o casă mare cit un palat şi eu însumi sînt slujit de mai mulţi ser vitori. De unde are avuţia asta ? N-aţi închis cumva,
între nişte gratii de fier, un leu pe care-1 hrăneşte şi care 1-a pus *pe* urmele unei comori ? De ce mi-aţi
ascuns lucrai acesta. ? Au nu sînt eu fiul vostru ?
■— E drept, îi răspunse maică-sa, că am închis între ziduri un loc în rare se află un leu, care ne dă în fiecare zi cîte un galben, dar tu nu trebuie să te apropii de el, fiindcă nu te cunoaşte şi te-ar face bucăţele !

— Aşa ! Atunci am să iau o sabie şi am să-1 omor, dacă s-o repezi la mine ! Te rog, numai, să-mi dai o slugă şi un cal şi fii fără' grijă, că n-are să-mi vie de hac !

Mama se porni pe plîns şi pe bocete, încredinţată că leul abia îi va vedea băiatul şi se va repezi la el şi-1 va sfîşia. Biata femeie blestema pe tovarăşii flăcăului, care-i vorbiseră aşa.

Pînă la urmă îi spuse :

■— Mă duc să-i spun lui taică-tu şi ce va hotărî el, va trebui să i te supui !

Aflînd gîndurile fiului său, îl chemă şi-i spuse :

— Ce-ţi trecu prin minte să te duci la leu ? Nu ştii că abia te va zări şi se va arunca asupra ta şi te va înghiţi ? De ce vrei să ne lipseşti de acel ban de aur pe care ni-1 dă în fiecare zi ?

—- Orice mi-ai spune dumneata, răspunse fiul, n-am să mă clintesc din hotarîrea mea şi-am să mă duc să văd ce este acolo, fiindcă mi se pare că vă bateţi joc de mine ! Daţi-mi cheia de bună voie, altminteri am s-o iau cu sila. Şi-şi ameninţă mama că o va ucide. Sărmana n-avu încotro şi-i dădu cheia de la cuşca leului. El luă un cal şi un slujitor şi plecă. Ajoaglod acolo, leul, cinci se deschise uşa, recunoscu' pe feciorul omului care primea de la el un ban de aur în fiecare zi şi se culcă iar. Dar. cînd îl văzu venind spre e! cu sabia întinsă, se ridică iar în picioare.

Flăcăul se repezi la el şi-1 răni uşor la coadă. Dar hu i-a fost de-a bună, căci fiara-1 prînse-n gheare şi-1 făcu bucăţi-bucăţi.

Servitorul îşi aştepta stăpînul, dar degeaba-1 aştepta, căci tînărul său stăpîn era pe lumea cealaltă... El luă calul şi se întoarse acasă. Mama băiatului îl întrebă unde-i este odrasla, de ce-a rămas acolo ? •— Iată ce s-a întîmplat. L-a tăiat pe leu cu sabia şi leul l~a sfîşiat 1

Auzind aceste vorbe, sărmana femeie izbucni în lacrimi şi văicăreli. Bărbatul ei, de asemenea, auzind de moartea feciorului său se puse şi el pe plîn-sete.

După două săptămîni, el ridică un mormînt chiar pe locul unde acesta murise şi se duse la leu, să-i ceară obişnuitul ban de aur, dar leul nu voi s-audă aşa ceva, crezînd că însuşi părintele îşi pusese fiul la cale.

A doua zi se duse iar şi începu să se roage de leu.

■— Indură-te ! îi spuse el, plîngînd, dă-mj ca şi pîn-a-cum galbenul, că am sărăcit şi nu mai am nici pîine să mănînc. Mi-ai omorît copilul, dar nu mai sînt supărat pe tine ! Leul îi răspunse :

•— Am să-ţi dau banul de aur, iar tu ai să-mi aduci obişnuitul tain, dar prieteni de azi încolo n-o să mai fim, căci văzînd mormîntul fiului tău ai să mă

blestemi. Ura şi spaima o să-ţi umple inima, iar eu. la rîndul meu, gîndindu-mă la sîngele care mi-a curs din coadă, nu vreau să te mai văd în ochii mei ! Dar dacă mi-aduci tainul de mîncare, am să-ţi dau banul de aur.
Şi amîndoi, omul şi leul, îmbătrîniră în bună pace şi fură mulţumiţi.

Traducere de *VICTOR EFTIMIV*

Balta fermecată

ÎNCEPUTUL POVEŞTII : bună seara, boieri dumneavoastră !

A fost odată într-o vreme un împărat şi avea trei băieţi ; şi s-au făcut mari, de au ajuns să fie burii de însurat. Atunci bătrînul împărat a luat trei săgeţi si trei arcuri. A dat fiecărui băiat cîte un arc şi cîte. o săgeată ; şi *le-a* spus să meargă la locul cel mai înalt din curţile sale şi fiecare să-şi arunce săgeata ; şi îa ce casă va cădea săgeata, fata din acea casă să o ia de nevastă. S-a urcat ia locul cel mai înalt din curţile împărăteşti feciorul cel mai mare ; dă cu săgeata şi cade în ograda unei curţi. Acolo trăia o fată frumoasă ele împărat şi o ia de nevastă. S-a suit şi cel de al doilea ; dă cu săgeata. şi cade într-o casă frumoasă, în care era o fată frumoasă ; şi o ia şi el de nevastă. Acum a mai rămas cel mai mic. Am uitat să vă spun că împăratul încă înainte de a le da săgeţile a făcut deosebit de curţile sale trei palate şi le-a spus :

— Dragii mei, să vă însuraţi şi să vă aşezaţi cu ne
vestele voastre în palatele voastre, iar cînd voi muri,
acela din voi care va avea să fie împărat, să se mute
în curţile mele !

Feciorii de împărat s-au bucurat de vorbele acestea. S-a însurat, aşadar, cel mai mare, s-a însurat şi cel mijlociu şi a rămas cel mai mic. Dar cel mai mic tot tărăgăna mereu. Ba azi are sa dea cu săgeata, ba mîine şi vremea trecea. Feciorii de împărat făceau deseori masă mare şi pofteau şi pe tatăl lor şi stăteau şi se veseleau. Şi cum stăteau într-o zi la masă, la feciorul cel mai mare, împăratul zice către cel mai mic :

— Dragul meu, ai face bine să-mi împlineşti dorinţa şi să dai şi tu cu. săgeata, să te însori, să-ţi văd nevasta şi să mor cu inima împăcată.

, , Atunci feciorul de împărat i-a spus :

— Tată, nu vreau să-ţi stric inima ! Mîne voi arunca şi eu cu săgeata şi unde va cădea, de acolo îmi voi lua şi eu nevastă !

A dat Dumnezeu de s-a făcut ziuă. Se suie la locul cel mai înalt din curţile împărăteşti, îşi aruncă săgeata şi pu o lasă din ochi; şi merge ea departe, departe şi. în sfîrşit, a căzut.

Feciorul de împărat coboară, se uită încoace, se uită încolo ; unde i-a căzut săgeata nu e nimic. Se uită să-şi afle săgeata unde e — şi ce să vadă ? O baltă mare şi în ea, în mijlocul bălţii, o broască, în gură

cu o săgeată, înoată sa meargă la cuibul ei. Feciorul de împărat nu pierde vreme, se repede înăuntru în baltă şi apucă broasca, cu săgeata cu tot. O ia şi merge acasă şi o aruncă într-o cameră. Dar e nenorocit şi necăjit, ce să spună tatălui său ? ! Alungă toate slugile, ca să nu afle nimic, cumnatele lui şi să-şi bată joc de el. Ce-i vine în cap ? Să meargă la vînat ! într-o zi aduce un vînat frumos, îl anina înaintea porţii şi-şi zice : „Să merg la tatăl meu să-i spun numai să nu spună fraţilor mei". Merge la tatăl său şi-i spune ce i s-a întîmplat. Tatăl său s-a supărat mult pentru că 1-a nenorocit pe băietul său cel mai bun. Vezi, că pe cel mai mic îl avea cel mai drag, mai mult decît pe ceilalţi doi. Şi-i spune :

— Vai, dragul meu, aşa a fost să fie voia lui Dumnezeu, să rămîi neînsurat !

Cît a stat feciorul de împărat la tatăl său, broasca a dereticat prin casă. A ieşit din pielea de broască, de nu-ţi venea să-ţi crezi ochilor, şi s-a făcut o fată frumoasă de împărat. A aprins focul, a gătit vînatul, a întins masa, a pus bucatele deasupra şi s-a vîrît înapoi în pielea ei de broască şi s-a aşezat în colţ. Feciorul de împărat vine, intră în casă şi ce să vadă ? ! Dereticat, gătit, masa întinsă ! „Hm, zice, oare cine le face toate acestea ? !" Se uită încolo, se uită încoace ; nu vede pe nimeni ! Se aşază la masa, se ospătează, pune într-o farfurie

o bucăţică mai bună pentru broască şi se duce. Cînd vine înapoi, a găsit casa măturată, blidele spălate, dar om nu vede nici urmă.

,,Aa, stai, îşi zice, e ceva la mijloc ce mi se întîmplă aici în casa ; mîine am să merg la vînat să aduc ceva sălbătăciune şi am să o atîrn iarăşi la poartă ; şi apoi am să mă ascund."

A doua zi s-a sculat şi a mers la vînat; a ucis un iepure, 1-a aninat de poartă, s-a schimbat, a coborît scările şi a încuiat poarta pe dinafară. Mai tîrziu ceva, s-a întors iarăşi printr-o portiţă! din grădină şi merge în casă şi se ascunde. Dar aceea, cum a văzut că feciorul de împărat s-a dus şi 1-a auzit încuind poarta pe dinafară, iese frumuşel din pielea ei de broască şi se face fată frumoasă de împărat. Feciorul de împărat o vede şi cît pe ce sa' se prăpădească, de frumoasă ce era. Ea însă nu 1-a zărit, aleargă la fereastră şi bate din palme. Atunci feciorul de împărat vede o broscuţă mică, hup ! hup ! pe scări în sus. Şi cum a ajuns în faţa broaştei îşi arunca pielea şi începe să-i ajute, căci şi ea s-a făcut o fată slujnică. Jupoaie iepurele, aprinde focul, găteşte mîncarea ; şi fata de împărat îi ajută la pus masa. După ce broscuţa îşi isprăveşte lucrul, se vîră în piele şi se duce. Şi atunci se duce şi cealaltă broască mai mare în pielea ei şi se aşaza în colţ. Atunci, feciorul de împărat, încet, încetişor, cum a

venit, se duce prin portiţa cea mică şi se întoarce prin poarta cea mare, o deschide şi se suie în sus pe scări. Intră înăuntru în casă, vede masa gata, se aşază, mănîncă, apoi începe să se plimbe în sus şi în jos prin casa. La urmă merge lingă broasca, o dezmiardă şi-i spune :

— Aa, tu ai fost să iii partea mea ! Orice ai fi tu,
eu nu mai iau pe alta, o dată ce ai apucat săgeata 1
Nu mai vreau să-mi caut altă nevastă. Dar tu să-nu
grăieşti şi să-mi spui cine vine de-mi găteşte masa
şi-mi deretica prin casă ?

■Broasca se uită cu drag la el, dar nu-i spune nimic. De unde pînă unde, nu ştiu cum s-a auzit că săgeata lui a căzut într-o baltă şi că în palatul lui ţine o broască. într-o zi, cumnatele lui i-au spus :

— Nu-ţi aduci la noi şi nevasta, s-o vedem şî

■QOi ?

— Eu doar nu sînt însurat, le spune feciorul de îm
părat, cum să-mi aduc nevasta să o vedeţi ? 1
ţ\ʳecâjit de această întrebare, a plecat. Vine acasă,
găseşte iarăşi masa gata, se aşază la masă şi mă
rimea. Altă dată, se ascunde iarăşi, şi, cum merge
ea, ca să bată din palme, sa vină broscuţa cea mică,
feciorul de împărat se repede, apucă pielea de
broască şi o aruncă în foc. Bar broasca aleargă

Upî?lJ 5

— Ard, vai ard ! Repede apucă feciorul de împărat pielea ei din foc şi o aruncă într-un lighean de aur cu apă. Apoi cade la picioarele ei şi o roagă să nu mai intre în pielea ei de broască şi să nu-1 mai chinuiască.

■— Nu vezi cit sufăr, îi spune, că nu mă pot arăta in lume ca să nu-şi bată joc de mine fraţii mei,. în vreme ce tu eşti mai frumoasă decît cuinnatele mele ? !

Atunci, aceea i-a răspuns :

■— Sînt de neam împărătesc, dar Dumnezeu ne-a blestemat neamul şi ne-a scufundat împărăţia, şi ca să putem trăi acolo în mijlocul bălţii, Dumnezeu ne-a dat piele de broască. rVcolo în baltă e şi toată averea mea, şi un vrăjitor ne-a spus că îndată ce se va găsi cineva să mă aibă dragă şi să nu blesteme ceasul în care m-a găsit, mă voi face iarăşi om. Şi acuma, deci, cînd te-am văzut că. într-adevăr mă iubeşti, ani să te fac fericit şi cumnatele tale or să rămînă de rîsiul lor.

Acela era să înnebunească de bucurie. Iar ea i-a spus să arunce pielea ei într-un izvor, ca sa se prefacă în rouă. A făcut precum i-a spus. Şi s-au grăit să rămînă aşa o bucată de vreme şi să nu spună nimănui nimic.

într-o zi era ziua împăratului celui bătrîn. Fratele cel mai mare face masă mare şi cheamă pe toţi la aiasă. Şi-şi bat joc de cel mai mic şi-i spun:

•— Nu vii şi tu eu nevastă-ta, s-o vedem, să stăm de vorbă, ca să ne inai treacă vremea ? ! Şi acela pleacă şi merge acasă foarte amărît. Nevasta îl întreabă :

i— Ce ai, de eşti amărît ?

■— Ce să am ! ? Fratele meu mai mare dă o masă, pentru că e ziua tatălui meu, şi, ca să-şi bată **joc** de mine, mi-au spus şi mie sa vin cu nevasta mea.

— Bine, spune ea, dacă vrei, mergem ! Şi în loc să-şî bată joc de noi, ne vom bate noi joc de ei! Haide, du-te ia balta ceea, de unde m-ai luat, şi să strigi : „Oaac, oaac !" Şi după aceea ai să auzi ; „Pi-chi-chi, pi-chi-chi !" Iar tu să spui că te-a tri mis Florica, fata voastră, ca să-mi daţi vergeaua cea de" aur, ce-o ţineţi în colţişor, şi una de argint, şi să-mi mai daţi un ou de gîscă şi două de găină. ŞJ să le iei pe toate şi să vii înapoi.

M

Acela, bietul de el, a făcut ce i-a spus. A mers îa baltă, a strigat, precum i-a spus nevasta, i-au dat cele două vergele şi trei ouă şi a venit acasă. Atuncea ea 1-a întrebat cînd are să fie masa la fratele **Jui** şi el repede i-a spus.

A doua zi, cînd avea să fie masa, dă o dată cu vergeaua cea de aur şi deodată vin trei slujnice, dă de "două ori, şi a ieşit iarăşi o slujnică cu un coş mare plin de straie de aur, femeieşti şi bărbăteşti, bătute cu diamante si mărgăritare. S-a îmbrăcat şi s-a îm-

podobit ea şi s-a îmbrăcat şi el, cu mantii de aur, cu podoabe şi blănuri scumpe şi tot cu straie totului tot de aur. Apoi a dat unor argaţi vergeaua cea de argint şi au mers, de au dat cu ea de caldarîmul drumului şi de îndată s-a ivit un rădvan frumos de aur cu patru cai albi, şi s-au oprit la scară. Cînd loveau cu copitele de caldarîm, scăpărau numai scîntei.

Cumnatele ei intrau, ieşeau, rîdeau : „Ha ! ha ! oare cînd are să vină broasca ? !" Şi cum rîdeau ha-ha-ba, zăresc un rădvan frumos cu vizitei îmbrăcaţi în aur, cu patru cai oprindu-se la poartă. Se uită curioase cine se va da jos din rădvan. Se uită şi văd cum viziteii se dau jos şi iau de mînă o cucoană frumoasă, de-i ajută să se dea jos din rădvan. Se dă jos de dinapoi şi feciorul de împărat. Aleargă ceilalţi doi feciori de împărat şi-şi aduc în sus cumnata. Aceea vine, sărută mîna socrului ; socrul o îmbrăţişează şi o săruta. Ea îi dă oul cel de gîscă, dă mîna cu un cumnat şi-i dă un ou de găină, dă mîna cu celălalt cumnat şi-i dă celălalt ou. Şi ei încep să rîdă :

— Halal, ce bucurie de daruri ne-a adus ! Ouă[1] de găină !

Dar ea nu spune nimic, ci numai se face a zîmbi. Apoi a spus socrului să spargă oul. Cînd colo, ce să vadă ? ! Înăuntru o coroană împărătească frumoasă, cu totului tot de diamant. Ea singură cu mîna

ei *0* ia şi i-o pune sacrului ei pe cap. Sparg şi celelalte două ouă şi iau dinăuntru două ceasornice cu lanţuri scumpe de diamant. Atunci ea şi el spun : — Ziua de azi să ne fie şi nouă de nuntă ! Şi s-au îăcut cîntări şi veselie mare. Chiar în ziua ceea s-a făcut nunta, şi au scos din baltă toată zestrea Floricăi şi au trăit bine şi noi şi mai bine.

în româneşte de VAHJLE GRBClt

Soldatul roman

AU FOST ODATĂ trei soldaţi. Intr-e bună zi s-au hotărît să pornească toţi la drum. Unul era din Roma, unul din Marino şi altul din Ariccia. Tot umblînd aşa pe cîmp, iată că se făcu noapte. Primul spuse :

— Băieţi, hai să căutăm un adăpost!

Şi ceilalţi doi : „Să căutăm !"

Şi mergi, şi mergi pînă ce dădură de un grajd gel.

— Tot e mai bine decît pe iarba umedă, spuse ro manul.

Şi cel din Marino :

■— Să ne oprim aici, dar nu~i chibzuit să dom'...■'■■ toţi trei odată. Şi cel din Ariccia :

■— Să facem de garda, fiecare din oră în eră. încep eu.

Hotărîte astfel lucrurile, cel din- Ariccia rămase de pază şi ceilalţi doi adormiră.

Nici nu trecuse o jumătate de eră şi apăru *va* uriaş.

— Ce faci aici ? îi întrebă pe soldatul din Ariccia.

Acesta, fără să se mai uite măcar la chipul Iul:

— Ceea ce cred eu şi ceea ce-mi place.

Uriaşul se repezi asupra lui, dar soldatul, mai iute decît el, scoase sabia şi-i tăie capul. Luă şi capul şi trupul uriaşului şi se duse să le arunce într-o groapă. Apoi, fiindcă trecuse ora de gardă, îl chemă pe cel din. Marino. El se deşteaptă şi întreabă :

— A fost cineva ?

— Oh, spuse soldatul din Ariccia, chiar un uriaş, dar acum nu mai suflă — şi se aşează şi el să doarmă liniştit.

Nici nu trecuse o jumătate de oră şi un alt uriaş i se înfăţişă şi soldatului din Marino ; era fratele geamăn al primului uriaş şi—1 întrebă :

— Ce faci aici ? Şi soldatul :

— Nu ţie trebuie să-ţi dau socoteală de ce fac eu.

Uriaşul se năpusti asupra lui, dar soldatul, mai iute decît el. cu o lovitură de spadă îi tăie capul. îi adună apoi şi cap şi trup şi le aruncă într-o groapă. Cînd se întoarse, începu să se gîndească : „Mai bine să nu-i spun nimic fricosului acela de roman. Dacă simte miros de hoituri de uriaşi pe aici, fuge de rupe pămînful. Se sculă si romanul.

— Ţi s-a întâmplat ceva ? Şi soldatul din Marino :

— Nu, nimic, poţi fi liniştit.

în timpul gărzii romanului, iată' şi al treilea uriaş :

— Ce faci aici ? Şi romanul :

— Ce-ţi pasă ?

Aprig ca fulgerul, nici nu 1-a lăsat bine pe uriaş să se azvirle împotriva lui, că şi scoase spada şi-i tăie capul. Luă apoi capul şi trupul şi se duse să arunce totul într-o groapă.

„Gîndindu-mă mai bine — îşi spuse ei — de ce să nu văd eu de unde a venit uriaşul acesta ?" Şi-i lăsă pe tovarăşii săi adormiţi, şi-o porni la drum. Şi mergi, şi mergi pînă ce dădu de o căsuţă, cu una din ferestre luminată. Se apropie, se uită pe geam şi văzu trei bătrîne, care vorbeau în jurul unui foc.

— A sunat de miezul nopţii, spunea una, şi bărbaţii noştri încă nu s-au întors.

— Eu încep să-mi fac. gînduri negre, spunea alta.

Şi a treia :

— Să mergem în întîmpinarea lor.

Spuse prima :

— Este o idee foarte bună. Eu iau cu mine felinarul fermecat, ce te face să vezi pînă la o sută de mile depărtare.

•— Eu, spuse a doua, iau spada care dintr-o singură învîrtitură ucide o armată întreagă'. A treia spuse :

-— Iar eu iau puşca în stare să omoare şi lupoaica ce face de gardă la palatul regelui. Şi începură să coboare scara.

Romanul se aşează în spatele porţii, cu spada gata de atac. Cum ieşi prima bătrînă cu felinarul în mînă, poc ! o lovitură neaşteptat! şi o lăsă fără viaţă, ne-dîhdu-i răgaz măcar să mai spună „Doamne !". Ieşi şi a doua bătrînă şi poc ! la fel cum făcuse cu prima. Ieşi şi a treia şi poc ! şi cu a treia. Cînd soldatul se convinse că cele trei babe o porniseră pe lumea cealaltă, luă' felinarul, spada şi puşca. „Of, spuse el, să vedem acum dacă-i adevărat ce spuneau ele."

Ridică felinarul, şi iată că la o depărtare de o sută de mile îi apăru o armată în faţa palatului regelui, iar la poartă, în lanţ, o lupoaică cu o limbă de foc.

■— Aş vrea să-mi împlinesc o curiozitate, spuse soldatul şi ridică spada în aer, rotind-o cu putere. Apoi privi în lumina felinarului miraculos *şt* văzu că toţf

soldaţii erau morţi. Atunci ochi lupoaica cu paisca şi poc ! lupoaica se prăbuşi moartă la pămînt..

— Ei, acum să merg să văd...

Şi mergi, şi tot mergi pînă ce ajunse la palatul r<*» gelui. Făcu un salt peste soldaţii morţi şi peste *h**-poaica moartă, bătu în poatra palatului, strigă, dar nu apăra nici urmă de suflet omenesc Se sui pe o scară, trecu prin saloane şi camere fără să dea de nici un slujitor măcar. Pînă cînd, în cea mai frumoasă cameră, pe un fotoliu văzu o preafrumoasă fată adormită.

Ii scăpase un papuc dintr-un picior. Soldatul 1-a luai: şi şi 1-a pus în buzunar. Pe deget îi strălucea ua inel şi i-1 luă. Avea un văl pe obraz, şi i-1 luă şi pe acela : dar era atît de frumoasă că înainte de a pleca cu papucul, inelul şi vălul, îi dădu un sărut. Nici nu ieşi bine soldatul, că frumoasa adormită, unica fiică a regelui, se trezi şi-şi chemă doamnele de onoare, de la care voi să afle cine fusese în camera ei. Dar ele ştiau şi mai puţin decît ea. Atunci spuse :

— Duceţi-vă la ferestre şi priviţi la cel ce iese acum
pe poarta cea mare a palatului.

Doamnele de onoare făcură ochii mari cînd desluşiră bine că armata din faţa palatului era distrusă, iar îa pragul porţii zăcea lupoaica moartă. Şi principesa :

— Alergaţi iute la rege şi spuneţi-i că un erou m-a
eliberat de armata care mă ţinea prizonieră şi de lu
poaica rea, care mă împiedica să ies !
închipuiţi-vă bucuria regelui la asemenea veste ! Chemă de îndată pe vestitorul palatului, ca să anunţe că salvatorul fiicei lui, chiar dacă ar fi vreun zdrenţăros, se putea înfăţişa la Curte, fiindcă regele, avea să-i dea mîna fiicei lui.
între timp, soldatul roman se întoarse alături de camarazii săi, care abia se treziseră din somn. Spuse soldatul din Ariccia ;. ■— De ce nu ne-ai trezit mai devreme ? Şi cel din Marino : ■— Era rîndul nostru să facem din nou de gardă,
— Nu mi-era deloc somn, spuse romanul, nevoind să
le istorisească toate cîte se petrecuseră, şi atunci dis
cuţia se sfîrşi acolo.
Trecură multe zile, şi în ţinutul unde domnea tatăl
fetei dezlegate de vrajă nu se înfăţişase nimeni să-i
ceară mîna.
—- Cum se explică toate astea ? întrebă un
oarecare.
— Şi totuşi prinţesa e tare frumoasă, spuse un altul.
— Şi e şi foarte virtuoasă, adăugă cineva.
— Şi e foarte bogată, mai spuse un altul.

Atunci prinţesa avu o idee. Cu învoirea tatălui ei,
ea deschise un han în plină cîmpie şi puse să se
atîrne următoarea firmă : „Aici se mănîncă, se bea
şi se doarme gratis trei zile".
într-o seară trecură prin faţa hanului şi cei trei
soldaţi.
„Aici se mănîncă... începu să citească soldatul din
Ariccia, el fiind cel mai instruit dintre toţi trei.
Şi cel din Marino :
— Cine are bani să plătească ?
„...se bea şi se mănîncă pe gratis", continuă cel din.
Ariccia.
Şi romanul :
— Gratis ? Ai citit bine '?
— Foarte bine.
— Atunci este întocmai ceea ce ne trebuie !
Cei trei soldaţi intrară, comandară şi fură serviţi Chiar de prinţesă. Ajunşi la fructe, prinţesa întrebă :
— Voi care colindaţi prin lume, ce noutăţi adu
ceţi ?
Cel din Marino, fiind cel mai guraliv, povesti isprava' sa cu uriaşul şi cel din Ariccia, ca să nu fie mai prejos, povesti şi el întîmplarea sa„
— Şi dumitale, se adresă prinţesa soldatului roman,
nu ţi s-a întîmplat nimic ?

— Ce vreţi să i se fi întîmplat ? întrebară într-un glas tovarăşii săi. Este atît de sperios, că dacă zboară noaptea vreo muscă mai tare, el o ia drept un monstru zburător.
— Ei bine, spuse romanul, atins în mîndria lui de soldat, dacă vreţi într-adevăr să ştiţi ce-a fost, aflaţi că am omorît şi eu un uriaş. Ba chiar am făcut şi mai mult —• şi istorisi din fir-a-păr toate păţaniile lui.
înehipuiţi-vă mulţumirea fiicei regelui 1
— Şi vălul, inelul şi papucul pe care i le-ai luat fetei le mai păstrezi ?
— Cum să nu ? răspunse romanul — şi puse pe masă toate trei lucrurile. Iată papucul, iată inelul, iată şi vălul !
Fiindcă băuse un pahar mai mult, romanul căzu într-un somn a-dînc de îndată ce termină ultimul cu-vînt. Şi prinţesa îi spuse băiatului de la han :
— Du-1, te rog, în camera pe care am pregătit-o şi execută întocmai poruncile mele.
A doua zi de dimineaţă, romanul se trezi într-o cameră princiară. Se dădu jos din pat sa se îmbrace şi găsi un costum de prinţ adevărat. Uimit, sună clopoţelul şi trei valeţi i se prezentară în livrea de mare ţinută, întrecîndu-se care mai ele care în reverenţe.

Şi al doilea :
— V-aţi odihnit bine ?
— Alteţă, spuse primul, este o zi minunată !
Şi al treilea :
— Ce comandaţi pentru micul dejun ?
Romanul se uită bine la ei apoi spuse :
— Ce Alteţă şi iar Alteţă ! Redaţi-mi uniforma mea şi să isprăvim cu gluma !
Şi ei :
■— Baia este gata. Eu vă rad. Eu vă pieptăn şi vă
parfumez.
■— Vreau uniforma mea, insistă romanul. Vreau
să-mi revăd tovarăşii !
— Tovarăşii dumneavoastră vor veni imediat. Al
teţe, îi spuneau valeţii, şi unul îl tîra spre cada de
baie, altul spinteca aerul cu briciul, şi altul destupa
tot felul de sticle de parfum.
Romanul se lăsă în voia lor, şi ei începură să-1 săpunească, să-1 rada, să-1 pieptene, să-1 parfumeze. Apoi îl îmbrăcară cu costumul de prinţ şi-i introduseră în cameră pe,, cei doi soldaţi, prietenii lui.
Cei doi. văzîndu-1 atît de schimbat, rămaseră cu ochii holbaţi, şi începură să-1 întrebe :
— Cum de araţi astfel ?
— Poate ştiţi voi ? le răspunse romanul. Eu nu !
— Vă voi spune eu adevărul, spuse regele, care intra chiar atunci în cameră, urmat de prinţesă. Fiica

mea era vrăjită de o strigoaica şi acest tînăr viteaz a salvat-o. De aceea îi ofer mîna fiicei mele. Iar pe voi doi, fiindcă i-aţi ucis pe cei doi uriaşi, ajutînd la salvarea fiicei mele, vă numesc duci. Şi totul se sfîrşi cu veselie de nuntă[1] şi cu o masa" ca la nuntă.

Traducere din limba italiană de GEORGB LĂZĂRESCV

Ciucuraş, te-nvîrte acuş !

A FOST ODATĂ un tată care avea trei fete. Fiindcă o dată cu anii îmbătrînise şi el, şi nu mai putea aduce bani în casă, fetele lui începură să-i spună că devenise o greutate pentru ele şi nu se mai vedeau în stare să-1 întreţină şi pe ei. Intr-o bună zi, fără nici o milă, îi dădură un ghiont, şi-i tfîntiră uşa în nas.

Cînd se pomeni în stradă, bietul băirîn, descurajat şi cu inima zdrobită de durere, o porni la drum.

Şi merse, şi merse pînă ce apărură primele umbre ale nopţii. Bătrînul, speriat de întuneric, se opri în mijlocul drumului fără să ştie ce sfîht să mai invoce.

Mort de oboseală, se aşeză pe un pietroi şi în, timp ce se cufundase în gîndurile lui, iată că-i apare în faţă o bătrînică şi cu o voce piţigăiată îl întreabă :

— Ce te aduce prin părţile astea, om' buri, la asemenea oră ?

Şî bătrînul :
— Fetele mele m-au dat afară din casă, şi în noaptea asta chiar că nici nu ştiu unde să trag.
— Vreau să te ajut, spuse băbuţa. Ia acest şerveţel, ţi—1 dăruiesc din toată inima. Cînd vei spune : „Şerveţele fermecat, pune masa imediat !" te va servi îndată. Vezi luminiţa aceea acolo în vale ? Este casa paznicului de la castel. Bate la poartă. El este un om cu o inimă de aur şi nu-ţi va refuza un blid de mîncare şi o înghiţitură de pîine.
într-adevar, abia bătu bătrînul în poarta paznicului, că acesta îi şi deschise şi-1 pofti înăuntru, invitîn-du-1 să cineze împreună cu ei. Mai înainte de culcare îl întrebă dacă are vreo dorinţă.
— Da, răspunse bătrînelul. Aş vrea să-mi păstraţi
acest şerveţel de masă. Dar feriţi-vă să rostiţi : „Şer
veţele fermecat, pune masa imediat!"
Şi paznicul :
— Fii liniştit, nimeni nu va spune nimic şerveţelului
dumitale. îl împăturesc în patru, apoi în opt, şi-l
pun în sertarul acesta. Noapte bună !
Bătrînul se duce la culcare liniştit. De cum paznicul îl auzi că sforăie, îşi chemă soţia şi cei patru copii, două fete şî doi băieţi, şi se aşezară cu toţii în jurul mescioarei, unde despăturise şerveţelul fermecat.
— Mie mi se pare un şerveţel la fel cu ale noastre,
spuse soţia.
Şi fata cea mai mare :

— Ba mai are şi cîteva rupturi.
— Aşteptaţi, spuse tatăl lor. x\poi se uita spre şerveţel şi spuse : „Şerveţele fermecat, pune masa imediat !"'
într-o clipă, întocmai ca florile ce răsar în iarba cîmpului, una albă şi alta galbenă sau albastră... pe faţa de masă apărură : o porţie imensă de macaroane, apoi o pulpă de miel la tavă[1] cu cartofi prăjiţi, fructe, prăjituri, vin, cafele... O masă bogată, din care se înfruptară cu toţii.
A doua zi de dimineaţă, cînd bătrînul se trezi, îşi ceru şerveţelul. Dar vicleanul de paznic, în loc să i-1 dea pe cel fermecat, îi dădu unul din şerveţelele din casă.
Bietul bătrîn, cu inima plina de bucurie, luă calea întoarsă spre fetele lui. Bătu la uşă şi veni să-i deschidă fata lui mai mare. —- Aha, spuse ea, te-ai întors ?
■— Fata mea, n-o să vă mai fiu o povară de acum încolo. Am un şerveţel fermecat.
— Frumoasă scuză, spuse fata, şi chemîndu-le şi pe celelalte două spuseră toate în cor : „Te-ai întors ca să mănînci pe spinarea noastră şi la prînz şi seara !" Tatăl lor se apropie de mesuţă, întinse şerveţelul şi le lămuri :
— Este de ajuns ca una din voi să spună „Şerveţele fermecat, pune masa imediat !" şi şerveţelul ascultă.

încercă prima fată : „Şerveţele fermecat, pune masa imediat !" Încercă a doua şi încercă a treia ; dar nu se întîmplă nimic. Atunci fetele se înfuriară, îl az-vîrliră în stradă a doua oară.

Bătrînul o porni iar la drum şi, pe înnoptat, se pomeni că se aşază pe aceeaşi piatră, în marginea drumului. Şi aceeaşi băbuţă, cu vocea piţigăiată, îl întreabă :

— Tot aici te găsesc ? Şi bătrînul :

— Mi-au furat şerveţelul şi cînd m-am întors acasă, fetele m-au azvîrlit iarăşi în stradă.

—. Ia măgăruşul acesta, îi spuse băbuţa înduioşată, ţi-1 dăruiesc. Este fermecat. Cînd îi vei spune : „Rage !", el va rage şi în. loc de i-ha 1 i-ha ! din bot îi vor cădea o mulţime de galbeni. Bătrînul nu mai ştiu cum să-i mulţumească şi se întoarse la casa paznicului de la castel. Paznicul, împreună cu soţia şi copiii, cînd îl recunoscură, n-au ştiut cum să-1 primească mai bine. Apoi îşi dădură seama că avea cu el un măgăruş.

— Unchiaşule. dă-ni-i nouă, spuse unul din bă
ieţi.

—• Ţi-1 ducem în
grajd. Şi iar
celălalt :

— li dăm o grămăjoară frumoasă
de Hn.

Şi iar celălalt :

*-

— ...şi o găleată de apă.
— Vă mulţumesc, spuse bătrînul, dar nu cumva sâ-i spuneţi : „Rage !•'.
■— N-ai teamă, că fiii mei sînt băieţi cu judecată. Nu vor face nimic ce să nu-ţi fie .dumitale pe plac.
Bătrînul luă masa cu ei şi apoi se duse liniştit să se culce. De cum îl auziră sforăind, tată, mamă şi copii dădură buzna în grajd şi începură să ţipe cu disperare : „Rage ! Rage ! Rage !" Inchipuiţi-vă acum feţele lor încremenite, cînd în loc de obişnuitele răgete i-ha ! i-ha 'auziră sunetul galbenilor şi văzură cum se,luminează ca ziua grajdul de atîta strălucire.
Tatăl îi dădu imediat ordin fiului sau mai mare :
— Aleargă în goana mare la vecinul nostru şi spu~ ne-i să-ţi împrumute un măgar la fel cu ăsta cu părul cenuşiu şi cu pata asta albă în frunte. Bătrînul, cînd să plece, a doua zi, luă măgarul pe care i-1 dăduse paznicul, şi se îndreptă fericit spre casă. Fetele, văzîndu-1 că iar se întoarce începură să ţipe :
— Aha ! Iar te-ai întors. Şi crezi că tu nu erai de-a — juns, a trebuit să mai aduci şi un măgar cu tine !
■— Ei, da, dar este un măgăruş fermecat, spuse bătrînul.

— Lasă că ştim noi, altă înşelătorie !

■— Nu, nu, luaţi un cearceaf şi veniţi să vedeţi. Fetele se lăsară convinse şi veniră cu un cearceaf cît două, mare cit toată camera. Atunci tatăl îl îm pinse pe măgar, care era cam îndărătnic, şi începu să-i strige : „Rage ! Rage !" o dată, de două ori, de trei ori... ,

Măgarul tăcea ca un peşte. Pînă cînd Ielele, văzîncl că murdărise cu copitele de noroi cearceaful alb ca zăpada, luară un ciomag. Şi dă-i, şi dâ-i, cînd în măgar, cînd în bătrîn, pînă ce se treziră amândoi în stradă.

Şi iar merse pribeagă! şi merse, şi noaptea se po-meni pe aceeaşi piatră, mort de oboseală şi disperat ele cele întîmplate, cînd aceeaşi voce piţigăiată îl întrebă din nou :

— Iar te-ai lăsat înşelat ?

— Da, da. mărturisesc că aşa este. îmi pare rău din suflet.

Şi băbuţa :

— Ia acum biciuşca cu ciucura.şul ăsta frumos în vîrf. Te va ajuta să-ţi recapeţi şi şerveţelul şi măgă ruşul. Cînd vei spune „Ciucuraş. te-nvîrte acuş |ᵘ biciuşca va începe să pornească şi să pleznească în

jur orbeşte şi nu se va opri dccît cînd vei spune tu ,,Ciucuraş, te-oprcşte acuş !"

Bătrînui luă biciuşca şi se duse direct la casa paz-nicului. Bătu, paznicul îi deschise şi o chemă iroe-

diat pe soţia lui şi pe copii. îl întrebară foii ce-a mai adus cu el de astă dată. Şi bătrîn ui :

— Ţineţi-mi voi biciuşca asta. Puteţi să vă jucaţi eu ea şi să plezniţi cit vreţi, dar vă rog frumos să nu spuneţi cumva : ,,Ciucuraş, te-nvîrte acuş !" Am
avea necazuri.

Paznicul, soţia, copiii, de îndată ce fură convinşi ca bătrînul se cufundase într-un somn adînc, luară biciuşca şi începură să pleznească cu ea. „Ciucuraş, te-nvîrte-acuş !" începu tatăl. Şi mama strigă mai cu putere : „Ciucuraş, te-nvîrte acuş !"

Iar copiii, cit îi ţinea gura : „Ciucuraş, te-nvîrte acuş !" se auzi de patru ori, fiindcă erau patru .copii.

Nu vă pot spune cîte lovituri de bici începură să plouă peste întreaga familie. Nişte plezniturі de le ridica pielea de pe ei. Tată, mamă şi copii începură să se tînguie şi să ţipe de usturimi ; clar biciuşca chemată de şase ori, părea mînuită de şase mîini diferite.

Atunci alergară la bătrîn să-1 scoale din somn şi sâ-J roage să-i ajute :

— Unchiaşule, iubite unchiaş, bunule unchiaş, aju-
tă-ne tu !

Bătrînul le spuse;

v

— îmi daţi înapoi şerveţelul fermecat ?
— Da, spuse îndată tatăl, urmat de alţi „da", la fel de grăbit rostiţi de cinci glastiri odată,
— îmi daţi înapoi măgăruşul meu ?
Şi ele astă dată primi un „da", fulgerător de iute.
Abia atunci bătrînul spuse biciuştei, în şoapta, încît să nu-1 audă cei ai casei : „Ciucuraş, te-opreşte acuş !" şi plezniturile de bici încetară. A doua zi de dimineaţă, bătrînul se sui pe măgăruş şi cu şerveţelul şi biciuşca în buzunar o porni triumfător spre fiicele lui.
Dar ele nici nu mai voiau să audă de născocirile tatălui lor; dar cînd el întinse şerveţelul pe măsuţă şi-i spuse :, „Şerveţele fermecat, pune masa imediat !" apărură o sumedenie de bunătăţi. Apoi tatăl spuse măgăruşului: „Rage! Rage !" şi începu să plouă cu galbeni, mai mulţi decît frunzele uscate căzute toamna din copaci.
Atunci fetele începură să se linguşească pe lîngă tatăl lor. Una îl îmbrăţişa, alta îl săruta, alta îl prindea de mîini, să se rotească în horă cu ea. Cînd tatăl socoti că venise timpul să scoată şi biciuşca, se gîndi să le trezească puţin pe fete.
— Mai am o noutate pentru voi, fetele mele. O bi
ciuşca de toată frumuseţea. E de-ajuns să-i spui :
„Ciucuraş, te-nvîrte acuş !" şi...

Fetele nu-i mai dădură răgaz să-şi termine vorba şi pline de veselie începură să sară şi să strige : „Ciueuraş,, te-nvîrte acuş !" şi una încerca să ţipe mai tare decît cealaltă.

Degeaba să vă mai spun ce lovituri de biciuşca se auzeau pleznind în. dreapta şi în stînga, încît ţipetele de fericire se schimbară brusc în ţipete de durere,

— Opreşte-1, tată ! -— Iartă-ne, tată !

— Indurare, tată !

Tatăl, văzînd că le era sinceră căinţa, spuse : „Ciueuraş, te-opreşte acuş !" şi muzica încetă. Din ziua aceea înainte cele trei fete ale moşneagului se făcură fete bune şi-1 ţinură pînă la adinei bă-trîneţe pe tatăl lor eu ele, înconjurîndu-1 cu dragoste şi respect pînă la sfîrşitul vieţii lui.

Traducere din limba italiană de GEORQg. LĂZĂRESCV

Cefe două verişoare şi cei şase pustnici

CU ANI IN URMA, într-un orăşel din apropierea Ragusei, trăiau două surori. Fiecare din ele avea cîte o copilă. Una din surori era foarte bogată, în schimb cealaltă era săracă lipită pământului. Cea bogată locuia eu fiica ei, într-un palat de marmură, avea servitori şi o frumoasă caleaşca de aur, trasă de patru armăsari. Sora cea săracă locuia, în schimb, într-o beznă de nedescris, într-o odăiţă fără ferestre, pe care i-o închiriase un vechii din Noto. Sora cea bogată avea o fată foc de urîtă. Se uita cruciş, de rîdea lumea de ea, zicînd că se uita cu unul la mare şi cu celălalt la munte.. Şi dinţii îi ieşeau afară din gură, iar pe bărbie avea atîta păr, că nu lipsea mult să i se transforme într-o barbă. Sora cea sărmană avea în schimb o fată nespus de frumoasă şi cu o inimă atît de bună şi un suflet atît de nobil, de-i ceteai totul în strălucirea ochilor. Erau, după cum vă spun, sărace, tare sărace şi coseau de dimineaţă pînă seara metri întregi de broderie, ca să-şi poată duce zilele. Şi nici lucrînd astfel

nu reuşeau să stringă atît cît le trebuia, ca să-şi plătească chiria casei. Aşa că într-o zi blestemată se pomeniră cu vechilul că le dă afară din casă, tre-zindu-se în mijlocul străzii.
Chiar în seara aceleiaşi zile însă, se intîmplă să treacă pe acolo unul din slujitorii surorii bogate. El, care avea o inimă miloasă, se duse iute la palat să-t povestească cele întîmplate stăpînei lui. Şi cum era, cu adevărat, un om bun la suflet, atîtea îndrugă şi atîta se rugă de stăpîna lui, încît ea încuviinţă să le găzduiască pe sora ei şi pe nepoată într-o cămăruţă aflată lingă grajduri. Şi-i spuse slujitorului :
— Le voi da odaia aceea, dar să mi-o plătească.
Cămăruţa avea o ferăstruică ce dădea în stradă, aşa că noaptea era luminată de un felinar cu ulei. La lumina acelui felinar, fata cea săracă nu înceta să lucreze şi noaptea, căci nu voia ca şi mătuşa el să le azvîrle afară din casă.
Mătuşa, văzîndde la balconul ei lumină ca de sărbătoare, şi că nepoata ei cosea şi noaptea, la lumina felinarului, în loc să fie înduioşată, dădu poruncă aspră ca seara să nu se mai aprindă felinarul aceia.
Cînd s-a lăsat seara, copila 1-a întrebat pe slujitor :
— De ce nu aprinzi felinarul ?
— Mătuşa ta nu vrea. Spune că *nu* poate irosi -uleiul pentru tine.

Copila se îmbujora de ruşine, dar nu mai adăugă nici o vorbă. Aşteptă să răsară luna şi cînd luna păru că-i luminează mai îndeaproape fereastra, îşi luă ghergheful şi începu să brodeze în raza lunii. Acum, după cum ştiţi, luna nu stă locului ; dimpotrivă, încet, încet, ea se îndepărtează de punctul în care răsare, dispărînd mereu mai sus, în înaltul cerului, spre creştetul munţilor. De aceea, copila, care avea nevoie să muncească şi noaptea, începu s-o urmărească cu ghergheful în mină. Şi merse şi merse, fără să-şi dea seama ce mult se îndepărtase de palat. Deodată cerul se înnora şi începu să scuture pe pămînt o ploaie furioasă cu tunete şi fulgere. Biata fată eăuiă să se adăpostească undeva, dar în împrejurimi nu zări nici o casă. Nu văzu decît o peşteră, deschisă într-o stîncă, de unde se zărea o licărire slabă. Fata se caţără pe stîncă şi pătrunse în peşteră. In jurul unui foc ce pîlpîia fără putere stăteau şase pustnici bătrîni. De cum o văzu, cel bătrîn o întrebă :

— Cine eşti tu ? Şi de ce umbli singură prin aceste meleaguri, noaptea ?

Copila îi spuse toată povestea ei tristă.

Pustnicii se priviră toţi în ochi. Apoi cel mai bătrîn se adresă tovarăşilor lui :

— Fraţilor, nu vi se pare ca această copilă, care a trebuit să urmărească crugul lunii, ca să-şî poată continua lucrul, merită o răsplată ?

— Da, desigur, răspunseră cu toţii în cor. Atunci cel rnai bătrîn îi vorbi fetei :

— Fie ca atunci cînd te vei pieptăna, din părul tău să cadă numai tipări şi perle.

Şi al doilea spuse :

— Fie ca atunci cînd te vei spăla, picăturile de apă ce vor cădea din mîinile tale să se transforme în aur şi diamante !

Şi al treilea spuse :

—- Fie ca atunci cînd vei vorbi, vorbele tale să fie parfumate ca trandafirii şi ca iasomia !

Şi al patrulea spuse :

— Fie ca ochii tăi să răspândească atîta lumină, în
cît şi noaptea să se transforme în zi !

Şi al cincilea spuse : •

~ Fie ca de cîte ori te vei privi în oglindă, să fii mereu mai frumoasă !

Şi al şaselea spuse :

— Fie ca dantela ta să fie gata în clipa în care în cepi să o lucrezi !

Apoi cel mai bătrîn o îndemnă, în timp ce o acoperi eu
mantia sa :

■— Şi acum, întoarce-te acasă. Biata ta mamă o fi îngrijorată pentru tine.

Copila luă drumul înapoi spre casă. Pe drum, dim cauza ploii se formaseră băltoace şi fata, ca să se ferească de ele, fără să vrea, se oglindea în fiecare

băltoacă. Şi de fiecare dată ochii ei străluceau ca sorii, iar ea se făcea tot mai frumoasă. Ajunse acasă o dată cu zorii zilei.

Mătuşa, care stătea la balcon, mai, mai să n-o recunoască, atît de frumoasă se făcuse. Trimise de îndată s-o cheme şi o întrebă ce făcuse ca să devină atît de frumoasă. Nepoata îi povesti tot ceea ce se întimplase şi mătuşa se gindi ca în aceeaşi seară chiar s-o îndemne şi pe fiica ei pe urmele lunii, să vadă dacă nu cumva s-o întoarce măcar ceva mai puţin urîtă decît era.

Nimeri şi această copilă în peştera pustnicilor. Ei, de cum o văzură, o recunoscură drept fiica mătuşii celei rele, mătuşa fetei care plecase de la ei cu o noapte în urmă. Şi, de aceea, cel mai bătrîn îi spuse :

— Fie ca atunci cînd te vei pieptăna, din părul <f.ău
să cadă şerpi !

Şi al doilea :

—■ Fie ca atunci cînd vei vorbi, din gura ta să iasă o duhoare de iad.

Şi al treilea spuse :

— Fie ca de cîte ori te-oi spăla, din miini să-ţi cadă
broaşte !

Şi al patrulea :

— Fie ca ochii tăi să-i îngrozească pe cei ce te privesc !

Şi al cincilea :

— Fie ca atunci cînd te vei privi în oglindă, tu în
săţi să te sperii de faţa ta î
Şi al şaselea :
— Fie ca orice vei voi să faci, să nu izbuteşti !
Apoi cu toţii în cor îi spuseră s
— Şi acum du-te de aici şi întoarce-te la mama ta cea rea şi fără inimă !
Cînd o văzu maică-sa că se întoarce şi mai urîtă de cum plecase, ţipă la ea :
— Dar, unde ai fost, prostănaeo ?
— Am fost acolo unde mi-ai spus dumneata, răspunse ea. Dar rostind aceste cuvinte din gura ei ieşi o asemenea duhoare, încît mama ei, îngrozită, se ţinu de nas.
— Vino să te speli cel puţin, că te-ai murdărit toată ! Dar de îndată lighenaşul se umplu de broaşte scîrboase. care le încremeniră de spaimă pe amândouă femeile. Dar a fost şi mai rău cînd maică-sa începu s-0 pieptene. In aceeaşi clipă clin părul ei se desprindeau fire şi din pieptăn apăreau numai şerpi, care se tîrau peste tot, silind pe cele două femei să fugă şi să sară de la un capăt la altul al odăii, în timp ce slujitorii, cu furci şi ciomege, trebuiau să omoare şerpii.
In camera sărăcăcioasă a verişoarei, în schimb, lucrurile se petreceau cu totul altfel. De cum a început copila să se spele, din picăturile de apă prelinse de

pe obraz şi de pe miini apăreau numai bani de aur şi diamante preţioase. Şi tind maică-sa. o pieptăna, din păr căpeau tipări proaspeţi, ba chiar vii, şi perle lucitoare. Dacă vorbea, un parfum de trandafiri şi iasomie se răspîndea în aer. Şi, minunea minunilor, de fiecare dată cînd se oglindea în ceva, faţa ei devenea mereu mai frumoasă şi obrajii ei mai trandafirii ca trandafirii.

Toate aceste minuni, totuşi, n-o făceau pe copilă să fie trufaşă, ci, dimpotrivă, ea continua să lucreze ca şi pînă atunci, chiar dacă broderia ei era gata de cum începea să brodeze. Şi continua să brodeze în faţa porţii.

într-o zi trecu pe acolo însuşi regele. De cum văzu pe fata aceea atit de frumoasă, se îndrăgosti de ea îndată şi o ceru de soţie. închipuiţi-vă ce necaz pe mătuşa, care ar fi dorit ca regele să se căsătorească eu fiica ei, ce-i drept, urîtă dar înzestrată cu atîtea bogăţii şi pe deasupra şi cu o caleaşca de aur. Regele voi ca fata să-1 urmeze la palat. Mătuşa, cu o sclipire de răutate în ochi, se oferi s-o însoţească ea pe nepoată cu caleaşca ei de aur. Mai înainte de a ajunge la curte, regele ceru îngăduinţa de a merge el înainte, ca să le pregătească primirea. Mătuşa profită de lipsa regelui şi-o dădu jos din caleaşca pe nepoată. în împrejurimi era o pădure, şi prefăcîndu-se că vrea să culeagă ceva ier-

buri tămăduitoare, ca să-i treacă durerea îngrozitoare de cap, care o chinuia, o rugă pe nepoată s-o însoţească prin desişul copacilor. Nici nu se îndepărtară prea mult de caleaşca, şi mătuşa o apucă brusc pe fată de umeri, o răsuci şi-i scoase ochii pe care-i ascunse în geantă. Apoi, tîrînd-o de mînă, o lăsă să cadă în fundul unei gropi adinei şi apoi în goana mare alergă la caleaşca, pornind iute, iute spre palatul regelui.

Cînd ajunseră la curte, regele avusese grijă ca în semn de mare sărbătoare, pe la balcoane să fie covoare, cuverturi şi goblenuri ţesute toate în fir de aur ; slujitorii înşiraţi de-a lungul scărilor, curtenii palatului, de asemenea, stăteau gata să primească pe cea mai frumoasă fată din regat.

De cum se opri caleaşca, el se repezi să deschidă uşa. Dar ce groază şi ce nedumerire 1-a cuprins cînd, în locul frumoasei lui iubite, s-a pomenit cu o fată urîtă foc, îmbrăcată în rochie de mireasă ! încremenit de spaimă şi gîndindu-se la cine ştie ce vrăjitorie, el îşi întoarse privirea în altă parte şi porunci ca înspăirnîntătoarea creatură, împreună cu însoţitoarea ei, să fie imediat ferecate în închisoarea palatului.

Toată ziua şi toată noaptea rămase pe gînduri, din cauza celor întîmplate, fără să poată reuşi să priceapă în ce chip frumoasa lui mireasă se trans-

formase pe neaşteptate într-o fiinţă atît de resplh-. ■âoare şi de înfiorătoare ca aceea, într-adevăr, el nu ştia că, întoreîndu-se în pădure, femeia îşi îmbrăcase propria-i fiică, ascunsă pînă atunci într-un cufăr mare, în rochia de mireasă a nepoatei.

Pînă una alta, în pădurea unde fusese părăsită nefericita copilă, trecu din întîmplare unul din cei şase pustnici, care-i făcuseră preţioasele daruri ce le ştiţi. In timp ce umbla prin desiş, în căutare de ierburi tămăduitoare, auzi un tînguit prelung, ce venea din adîncul unei gropi. Se apropie de marginea gropii şi se uită înăuntru. Dar era prea întuneric ca să poată desluşi ceva. Şi atunci întrebă :

— Cine plînge ?

— Sînt o biată copilă, răspunse un glăscior, căreia o mătuşă rea i-a scos ochii, fiindcă nu voia ca ea să devină soţia regelui.

Pustnicul pricepu de îndată despre cine era vorba şl-i spuse :

— Aha, iar femeia aceea demnă de chinurile iadu
lui ! Nu i-a fost de-ajuns lecţia pe care i-am dat-o,
lăsînd-o pe fiică-sa urîtă cum era ! Dar ţie nu-
ţi fie,
teamă, că am eu grijă de.tine. Aşteaptă-mă aici şi
nu mai plînge.

O porni iute ia drum. Ajungînd la palat află locul unde stăteau ferecate cele două vipere şi ceru să

stea de vorbă cu ele. Cînd se trezî în faţa mătuşii aceleia fără suflet, o întrebă :

— Unde sînt ochii nepoatei tale ?

— Nu ştiu, răspunse ea.

— Eu te sfătuiesc să-ţi aminteşti, deoarece dacă nu mi-i dai chiar acum, fac să-i apară fiicei tale două coarne mari în locul ochilor, transformînd-o apoi în ţap.

îngrozită de asemenea ameninţare, femeia scoase grăbită ochii din geantă şi-i dădu pustnicului. Fără a mai zice un cuvînt, el dispăru.

Mergînd cu paşi uriaşi, cît ai clipi, ajunse în pădure, puse din nou ochii în orbitele goale şi, întinzmdu-i o pînză roşie, îi spuse fetei :

— Brodează acum portretul tău aici.

De cum împunse copila cu acul, chipul său apăru în întregime brodat şi atît de bine făcut, că nu părea un portret, ci o făptură vie.

Cu broderia în mînă, pustnicul dădu tîrcoale palatului pînă îl văzu regele.

Regele, aflat în balcon, cum zări portretul acela, se simţi cuprins de o mare tulburare. Porunci să.îie chemat la el pustnicul şi îl întrebă unde o văzuse pe fata aceea şi ce era cu broderia din mîna lui. Pustnicul îi dezvălui toată taina. Atunci regele pregăti un alai de o sută de doamne de onoare şi o sută de cavaleri şi împreună cu ei se duse în pă-

. dure să-şi ia mireasa. Chiar în aceeaşi zi făcură f nunta. Mătuşa şi verişoara, pe care regele ar fi vrut I să le ştie f ierbînd într-un cazan cu păcură, dar pe I care rugăminţile bunei sale soţii le scăpaseră de la | o moarte atît de înfiorătoare, fură îmbarcate pe o
corabie, care porni spre un port necunoscut,
de unde
nu se mai întoarseră niciodată.

Traducere din limba italiană de GEORGE LĂZĂRESCU

Un ghiveci mic cu busuioc

A FOST ODATĂ un tată care avea trei fete, două erau rele şi capricioase, pe cînd a treia era numai unt şi miere.

Intr-o zi, avînd de făcut o călătorie mai îndepărtată ca de obicei, căci el era negustor şi prea puţin stătea pe acasă, îşi chemă cele trei copile şi le întrebă :

■— Fetele mele, ce doriţi voi să vă aduc la întoarcere ?

Cea mai mare îi spuse : — O rochie de mătase. Cea mijlocie :

— O pălărie cu pene mari.

~~ Şi tu ce-ţi doreşti? o întrebă tatăl pe cea maî mică, fiindcă ea nu deschisese gura să-şi spună 'dorinţa. Şi ea :

-~ Mie adu-mi, dacă vrei, un ghiveci mic cu bu« suioc.

— Şi nimic altceva ? întrebă tatăl. Şi fata cea mai mică :

— Nu.

Nici nu plecă bine tatăl, şi cele două surori mai mari începură s-o necăjească pe cea mică, spunîn-du-i că făcea pe modesta, ca să-i cîştige dragostea tatălui, şi atîtea îi spuseră şi atîtea-i făcură, încît mititica se văzu silită să se închidă în odăiţa ei şi să nu mai apară în faţa lor. ■

între timp, tatăl, termmîndu-şi treburile şi cumpâ-rînd rochia de mătase şi pălăria cu pene mari pentru cele două fete mai mari, o porni spre casă. La mijlocul drumului îşi aminti de ghiveciul cu busuioc, pe care i-1 făgăduise celei mici.

— Şi acum ce mă fac ? se întrebă el.

Şi du-te încoace şi încolo, nu dădu de nimeni care să-i vîndă busuioc. Pînă ce se ivi o grădină şi grădinarul se oferi să-i dea un ghiveci. . — Cit costă ? întrebă tatăl. Şi grădinarul :

— Nimic. Grădina aparţine regelui şi tot ce se vede aici nu e de vînzare. Luaţi ghiveciul şi duceţi-1 în grabă fetei dumneavoastră ; dar să-i atrageţi aten ţia să-1 stropească la vreme, ca să nu se usuce.

Fetele alergară iute să-1 întîmpine pe tatăl lor ; cele două de nerăbdare de a-şi vedea darurile ; doar ul tima se gîndi să-1 ajute să-şi scoată haina, să se schimbe şi să-i dea ceva de mîncat şi de băut.

— Aceasta este rochia de mătase pentru tine, spuse
tatăl fetei mai mari. Şi celei mijlocii s Aceasta este
pălăria cu pene. Şi celei mai mici : Uite şi ghiveciul
tău cu busuioc ; şi-i atrase atenţia **să-1** ude zilnic,
după cum îi spusese grădinarul regelui.

Intr-o seară, cînd surorile mai mari plecaseră la teatru, fata cea mică (să-i dăm un nume, s-o chemăm Mariettina) stătea în odăiţa ei, privind la busuiocul clin ghiveci. Fără să vrea rupse o frunzuliţă şî o apropie de flacăra luminării. Frunzuliţa arse şi ce văzu Mariettina ? Un tînăr neasemuit de frumos îi apăru înaintea ochilor, şi o întrebă :

— Ce doreşti ? De ce m-ai chemat ?

—■ Eu n-am chemat pe nimeni, spuse ea.

Cine eşti 1, Cum de-ai venit aici ? Iar el :

— Sînt fiul regelui, vrăjit în acest busuioc. Dacă ci
neva are nevoie de mine, arde o frunză şi eu vin
imediat. Dacă tu eşti pe cît de frumoasă pe atît de
bună, de îndată ce scap de vraja asta, te voi lua
de soţie.

Mariettinei nu i se păru aievea logodna ei cu fiul regelui, dar rămaseră înţeleşi să se vadă în fiecare seară, după ce surorile Mariettinei aveau sâ se ducă 3a culcare. Era de-ajuns ca ea să **ardă'** o singură frunzuliţă de busuioc şi el de îndată avea să fie iîngă ea.

— Totuşi, spuse prinţul. îţi atrag atenţia să nu arzi mai mult de o singură frunzuliţă, căci altfel cred că ţi s-ar întîmpia cine ştie ce nenorocire şi atunci alerg cu sufletul la gură şi, cum trebuie să urc şi să cobor atîtea scări de sticlă, mă pot răni, ba chiar muri. Fii atentă !

Sub patul Mariettinei era o deschizătură de unde se puteau vedea scările de sticlă ce duceau la palatul regelui şi prin deschizătura aceea, cînd sosi clipa despărţirii, se furişă prinţul.

Surorile mai mari, văzînd că Mariettina stătea cit era ziua de lungă numai cu ghiveciul cu busuioc sub nas, ca să-i facă în necaz, într-o seară cînd ieşise cu tatăl ei la plimbare, intrară în camera ei şi-i ar-seră tot busuiocul.

La întoarcere, Mariettina simţi un junghi de durere în inimă la vederea busuiocului ars pînă la rădăcină. Alergă să se uite sub pat şi cînd văzu scările de sticlă sparte toate, o cuprinse disperarea. Citeva seri la rînd prinţul nu mai apăru. Atunci ea se duse la tatăl ei şi-i spuse că se hotărîse să facă o scurtă călătorie, şi nimic n-o poate ţine în loc. îşi făcu va-lijoara şi pe aici ţi-e drumul.

Şi mergea şi iar mergea, iar din cînd în cînd se oprea să întrebe : „Ştiţi ceva despre fiul re-
relui ?" .'■ „
;.

Nimeni nu ştia nimic, Intr-o zi, oprindu-se la o fin-* tînă, să-şî potolească puţin setea, auzi două bătrînele vorbind între ele. Una din ele spunea :'. :

— Ai auzit vorba ? Fiul regelui e în pragul morţii şi nimeni nu reuşeşte să-i găsească leacul, spunea ea. Pesemne că acum e frămîntată de remuşcări ştrengărită aceea de fată, care 1-a făcut să alerge înnebunit pe scările de sticlă şi să se rănească în-tr-atît, ca să ajungă mai repede lîngă ea.

Şi cealaltă bătrînică :

— Eu aş fi în stare să-1 lecuiesc cu unsoarea asta de balaur — şi scoase din buzunar o cutiuţă pe care i-o arătă celeilalte bătrîne.. Unsoarea de balaur în tinsă pe o pătură de lînă, şi apoi înfăşurat prinţul bine, bine în această pătură de lînă, ar face ca toate bucăţelele de sticlă din carnea lui să iasă afară şi să scape. Dar decît să-1 vindec pentru fata aceea răutăcioasă, ptiu, uite mai bine arunc unsoarea de balaur *în* fîntînă !

Şi aşa făcu.

Mariettîna, care auzise tot, aşteptă ca cele două băbuţe să se îndepărteze, şi cu un băţ lung reuşi sâ tragă afară cutiuţa şi într-un suflet alergă înspre palatul regelui.

Regele dăduse sfoară în ţară că orice vraci care l-ar fi îngrijit pe fiul lui, dacă n-ar fi reuşit să-1 vin-duce în termen, de trei zile, avea să fie spîn-zurat.

Cînd Mariettina, îmbrăca tă bărbateşte, se prezentă la palat, regele, erezînd că este vorba de un alt vraci, îi spuse :
— Fiule, eşti atit de tînăr, de ce vrei să întâmpini primejdia de a fi spînzurat ?
Dar ea se încăpăţînă într-atât, încît primi îngăduinţa să-1 vadă pe prinţ.
Cînd ajunse Mariettina în camera prinţului, ceru să i se aducă trei pături de lină şi un lighean cu jăratic. Ferecă bine uşile, poruncind ca nimeni să nu îndrăznească să intre. încălzi păturile şi o unse pe prima cu unsoarea balaurului. După ce o unse bine, îl înfăşură pe prinţ şi, într-adevăr, cît ai clipi, fiecare bucăţică de sticlă începu să se lipească încet, încet de pătură. O dădu la o parte, făcînd acelaşi lucru cu a doua şi a treia pătură, încît ieşiră şi ţăn-dările cele mai mici.
După ce prinţul fu lecuit, Mariettina, plîngînd şi rî-zînd în acelaşi timp, îi povesti din fir-a-păr cum se petrecuse totul şi că vina nu o purtau decît cele două surori rele ale ei.
Dîndu-i crezare, prinţul chemă pe tatăl Mariettinei, care se arătă mai mult decît fericit să-şi dea consim-fămîntul pentru nunta fiicei lui eu fiul regelui.

Traducere din limba italiană de GEORGE LĂZĂRESCV

Diavolul păcălit

ÎN VREMURI ÎNDEPĂRTATE, cînd podu-x rile peste ape le construiau bieţi zidari, se întîmplă ea la Borgo a Muzzano, lingă oraşul Lucea, să trebuiască să fie construit un pod. A fost chemat un. zidar foarte priceput în arta sa, dar şi renumit pentru viclenia lui.

Acesta începu lucrul, dar cînd ajunse să construiască arcul, care-i punctul cel mai important al podului, se gîndi să cheme în ajutor diavolul, într-o noapte întunecoasă, cînd nici luna nu se maî vedea, ieşi în eîmp şi o luă înspre podul pe care-i construia el ; acolo strigă din toate puterile : — Diavole atotputernic, vino în ajutorul meu !

Deodată, în bezna nopţii, se înălţă din pămînt o flacără cumplită şi un miros puternic de pucioasă învălui pe zidar de-1 făcu să se înece. Tuşea atît de tare, de-i dădură lacrimile, iar de lacrimi i se îm-pînziră ochii, încît nu mai vedea nici la o jumătate de metru în faţa lui. Cînd s-a mai risipit puţin fu-

mul şi i-a trecut tuşea, desluşi în faţa lui O "umbră neagră ca tăciunele şi înaltă de nu se mai termina.
Un glas îl întrebă :
.— Tu m-ai chemat ? Ce vrei de la mine ?
Tremurînd şi bîlbîindu-se de spaimă, zidarul spuse :
— Eu... te-am che... che... mat... pentru că... vreau să... să... ma ajuţi... să construiesc podul.
— Şi dacă te ajut ? mai zise diavolul, ce-mi dai în schimb ?
■— Ce... ce... vrei tu ?
— Trebuie să-mi dai sufletul celui ce va trece pri
mul pe podul tău.
-— Bi... bi... ne.
Cînd podul fu gata construit, diavolul se ascunse dedesubt la pîndă, gata să-j ia sufletul primului care avea să treacă pe pod. Dar vicleanul zidar, căindu-se de tîrgul pe care-1 încheiase cu diavolul, se gîndi să-l păcălească.
Lingă pod era un dine, zidarul îl întărită, aruncă după el eu o piatră şi alergă în urma lui,' sirindu-l sa o ia la goană peste pod.
Văzîridu-se urmărit, cîinele o luă în goana mare pe pod, Zidarul însă, de cum ajunse acolo unde începea podul, .se opri, dar cîinele continuă să' alerge de «tauia-focului.

Diavolul, pitit sub pod, îndată ce auzi paşi pe pod, întinse braţul şi cînd şi-a dat seama că în loc de o fiinţă omenească era un cîine, îl apucă şi îl dădu de pămînt cu atîta furie, încît în locul unde căzu cîinele, se făcu o groapă adîncă. Se întoarse apoi către zidar şi strigă :
— Oh, omule, omule, de astă dată m-aî păcălit tu, dar fii atent altădată !

Traducere din limba 'italiană de GEORGE LĂZĂRESCV

Cizmele marchizului de GriNo

MARCHIZUL DE GRILLO era peste masară de bogat, de i se urcase la cap atîta bogăţie, şi nem aiştiind ce să facă de plictiseală, se distra făcînd tot felul de glume răutăcioase celor din jur. Într-o zi dădu poruncă să fie chemat cel mai straşnic cizmar din Roma. Şi cizmarul se grăbi să se ducă la bogătaşul de Grillo.

— Dumneavoastră m-aţi chemat, domnule mar
chiz ?

—- Întocmai. — Cu ce
vă pot fi de folos ?

— Am nevoie de o pereche de cizme noi, spuse marchizul, aşezîndu-se mai bine pe scaun, şi cizmarul începu să-i ia măsurile.

— Iţi atrag atenţia asupra calităţii pielii!

— N-aveţi grijă, domnule marchiz.

— Şi să nu treacă apa prin piele. ■— Fiţi
liniştit, domnule marchiz.

După vreo cincisprezece zile, cizmarul se întoarse la palatul marchizului de Grillo, ca să-i lase o pe-

reche de cizme de toată frumuseţea şi socoteala alături, care era de vreo zece sau doisprezece scuzi. Trece o lună, mai trec două, ba chiar şase şi cizmarul nu-1 vedea nici pe marchiz şi nici banii datoraţi pe cizme. Voi ce-aţi fi făcut ? Ceea ce făcu şi cizmarul, care-şi luă inima în dinţi într-o bună zi şi se duse la palat :

— Domnule marchiz, am venit ca să aflu dacă v-au plăcut cizmele făcute de mine...

— Mi-au plăcut foarte mult şi-mi vin perfect ! ii răspunse marchizul. Ai lucrat excelent, dă-mi voie să te felicit !

— Iată... continuă cizmarul, cam stînjenit, căci nu găsea cuvintele potrivite. Fiindcă aş avea ceva tîrguieli de făcut, adică nişte piele de căprioară... şt altele... v-aş fi recunoscător, şi v-aş rămîne foarte îndatorat dacă... aţi dori să-mi achitaţi suma cuvenită.

— Care sumă ?

— Costul cizmelor.

•— Dar eu, spuse marchizul cu aerul cel mat nevinovat din lume, nu plătesc niciodată nimănui nici un ban vinerea şi, într-adevăr, în ziua aceea era vineri.

— Asta înseamnă că trebuie să trec şi mîine pe la dumneavoastră... ştiţi niîine e sîmbătă, spuse plin de încredere cizmarul.

— Dar eu nu fac plăţi nici sîmbăta, preciza marchizul de Grillo, şi nici duminica, nici lunea, şi de fapt în nici o zi din săptămînă.
— Dar asta este o adevărată samavolnicie... este un abuz la care nu m-aş fi aşteptat de la un senior ca dumneavoastră, îndrăzni bietul cizmar.
— Dumneata mă insulţi, biet zdrenţăros ce eşti !
— Mai bine zdrenţăros decît necinstit şi incurcă-lume, spuse cizmarul.
Şi marchizul :
■— Să ieşi afară imediat!
— Ies îndată, dar ne-om vedea noi la judecată !
în faţa judecătorului!
Cizmarul dădu în judecată pe marchizul de Grillo, care nu făcu altceva decît să vorbească cu avocatul său, cel mai renumit din întreaga Romă, care îndrugă şi unelti atîtea, fiind prea bine plătit, încît... cîştigă cauza domnului marchiz de Grillo. A doua. zi, la un moment dat, se auzi*bătînd un clopot în Roma, apoi altul, şi iar altul, în sfîrşit, toate clopotele din Roma băteau ca de moarte.
— Ce s-a întîmplat ? întreba lumea. Unul spunea :
— Poate că a murit papa. Altul dezminţea :
— Dar nici gînd, papa se bucură de o sănătate zdravănă ! Mi-a spus-o chiar azi valetul lui secret. Chiar papa, uluit de clopotele acelea, care sunau ca de înmormîntare, trimise la toate .parohiile, la toţi

preoţii, să afle din porunca cui sunau clopotele. Şi preoţii răspunseră toţi în aceleşi fel : „Marchizul de Grillo".

— Tot nebunul acela de marchiz de Grillo ! spuse papa ieşind în clipa aceea din graţia divină, şi îndată dădu poruncă sa fie chemat la el.

— Domnule marchiz, îi spuse, această ultimă glumă a dumitale întrece orice aşteptare şi orice măsură !

— Nu înţeleg, Sfinţia Ta, spuse marchizul ca picat din nori.

— De ce aţi dat ordin să sune toate clopotele din Roma a moarte ?

— Sfinţia Ta, pentru ca! a murit justiţia, şi cum papa nu înţelegea o boabă : Da, desigur, spuse marchizul. Auziţi dacă nu-i adevărat ceea ce vă spun eu. Un cizmar mi-a făcut o pereche de cizme pe măsură, din cea mai fină piele. Eu nu am vrut să plătesc nici un ban. Ne-arn dus în faţa judecăţii şi, în ciuda faptului că era vădită dreptatea lui, de o sută de ori vădită, am cîştigat eu.

Papa dădu din cap zînlbjnd şi nu mai ştiu ce să-i răspundă.

Traducere d.in limba italiană de GEORGE LÂZĂRESCV

Orbul

UN ORB avea o sută de scuzi pe care voia să-i păstreze. Se gîndeşte el şi iar se gîndeşte, pînă la urmă se hotărăşte să-i ascundă pe cîmp în pămînt, dar în aşa fel încît să nu-i găsească nimeni. Şi astfel, într-o dimineaţă, se duse pe cîmp, şi cînd ajunse sub un smochin începu să sape în. pămînt.

în timp ce săpa astfel, îl văzu un ţăran care se întrebă în sinea lui : „Ce-o fi făcînd orbul acela ?" Şi aşteptă tăcut si vadă. Desigur că orbul nu-1 putea observa.

Cînd termină orbul ceea ce avusese de făcut, şi plecă, ţăranul alergă şi el într-acolo, să vadă ce făcuse orbul, şi săpînd întruna, găsi cei o sută de scuzi. Fără a se mai gîndi prea mult îi luă şi pe aci ţi~e drumul. Şi iată că într-altă zi, orbul, care avea nevoie de bani, se întoarse la cîmp să-şi ia banii. Şi sapă, şi sapă sub smochin, şi nu dă de nimic. :

?

i

„Vai, bietul de mine ! Cineva m-a văzut şi mi-a luat banii, se tîngui el. Dar eu trebuie să-mi recapăt banii ! Vineri, cînd mă voi duce din nou să colind străzile cu cîntecul, voi cînta un cîntec special, şi o să-mi recapăt cu siguranţă banii." Vorbea aşa în sinea lui, bietul de el, şi între timp îşi pregătea cuvintele noului cîntec pe care avea să-1 cînte în piaţă, vineri cînd avea să se ducă în tîrg.

Sosi şi vinerea şi cînd toţi ţăranii se aflau la tîrg şi ascultau cîntecul orbilor, iată-1 şi pe bietul nostru păgubit că apare în mijlocul lor şi începe să cînte :

„Sub smochin stau scuzii
mei Şi-alţi o sută peste ei,
Chiar diseară am să-i duc, Cînd
oi fi doar singur cuc !"

Ţăranul care-i luase cei o sută de scuzi, auzind cîn-tarea lui, îi dădu imediat crezare şi în sinea lui spuse : „Dacă se duce la smochin şi nu-şi găseşte banii, nu mai are curaj să-i pună şi pe ceilalţi o sută."

Şi cu sufletul la gură alergă să pună banii la loc, în pămînt, la rădăcina smochinului, exact în locul de unde-i luase. A doua zi, orbul îşi îndreptă paşii într-acolo şi, ca şi prima dată, începu să sape tacticos. Se prefăcea că îngroapă alţi bani, în schimb el îi scotea pe primii pînă la al sutălea scud. Cînd termină de

săpat şj-şî Luă, banii, acoperi groapa şl o porni spre casă.
Ţăranul alergă în goana mare să'-i dezgroape acum pe toţi. Şi de mulţumire, îşi freca mîinile, căci se gîndea că va avea de luat două sute de scuzi de astă dată. Dar săpa şi tot săpa, şi de nimic nu dădea ! Pricepu abia atunci şiretenia orbului : „Mi-o făcuşi", îşi zise el, zîmbind acru.

Traducere din limba italiana . . de GEORGE LÂZĂRESCU

Regele unui popor de maimuţe

A FOST ODATĂ un rege, nu-mi mai amintesc în care anume regat, dar fără îndoială că era Italia, între Pistoia şi Florenţa. Un rege care, după obiceiul timpurilor acelora, îşi întindea puterea asupra unui teritoriu întins cam cît ar fi azi un oraş. Acest rege era bătrîn aproape de pragul morţii şi avea doi fii gemeni. Se născuseră în aceeaşi zi şi la aceeaşi oră, încît nu se mai putea şti care din ei se născuse primul şi care al doilea, şi acest lucru era important deoarece primului şi numai lui i se cuvenea să devină rege după moartea bătrînului lui tată'. Fiindcă regele nu ştia care din cei doi fii se născuse primul, înţelegeţi şi voi cît de îngîndurat era bietul bătrîn, gîndindu-se la moştenirea regatului, într-adevăr, regele acela era bun şi drept, pentru nimic în lume nu ar fi vrut să înfăptuiască o nedreptate. Pe deasupra, pînă şi cei doi gemeni erau şi ei buni şi viteji. Amîndoi îi spuneau tatălui":

-— Măria Ta, numeşte tu pe cine vrei, că nici unul din noi nu va suferi de alegerea făcută. Noi vom fi mulţumiţi de orice hotărîre ai lua Măria Ta. Dar, deşi regele era fericit că avea doi feciori atît de buni, care se înţelegeau între ei atît de bine, tot nu reuşea să se hotărască. Ba, dimpotrivă, parcă se simţea mai încurcat ca niciodată. Toate nopţile pentru el treceau albe, fără a putea închide un ochi. Camei-a lui de culcare, încăpătoare cît o piaţă, în care încăpea o armată întreagă, i se părea cu totul neîncăpătoare noaptea, cînd se plimba în sus şi în jos, de la un perete la altul, şi de la fereastră la uşă.

In ir-o zi, după o noapte în care se chinuise cu acest gînd neîndurător, luă, în sfîrsit, hotărîrea să convoace Consiliul de Coroană. Treziţi clin somn, alergară cu toţii la palat : Comandantul întregei armate, vistiernicul, judecătorul, mareşalul curţii, sfetnicul de ceremonii. In sfîrsit, cei mai înalţi slujitori ai regatului. Acestora, reuniţi în sala tronului, regele le înfăţişă situaţia şi le ceru sfatul. Toţi consilierii au început să discute între ei. în timp ce regele îi privea dus pe gînduri. La sfîrsit, marele sfetnic, ridicîndu-se şi făcînd celorlalţi semn să tacă, le spuse :

■— Măria Ta, am găsit chipul în care să punem capăt irăinîntării care vă nelinişteşte. După o îndelungată dezbatere, am hotărît să vă propunem următoarele :

trimiteţi pe cei doi prinţi în lume să-şi aleagă o soţie. Aceluia care va găsi soţia cea mai frumoasă şi va aduce darul cel mai de preţ, îi veţi da regatul.

— Dacă aşa mă sfătuiţi voi, aşa voi face, spuse regele.

în ziua următoare, cei doi prinţi, după ce îşi salutară tatăl, porniră în căutarea celei mai frumoase soţii şi a darului celui mai preţios. Cei doi prinţi se numeau unul Cecco şi celălalt Vasco. Cecco o apucă înspre miazănoapte şi Vasco înspre miazăzi.

După ce a mers timp de trei zile printr-o pădure ne-sfîrşită, Cecco se trezi în faţa unei vile încîntătoare, care avea la poartă un paznic într-o uniformă albastra cusută toată în aur. Cecco întrebă a cui era vila aceea şi paznicul îi răspunse că era vila marchizului de Cedro. Cecco ceru să vorbească cu marchizul şi un valet îl însoţi în salonul de primire. In timp ce treceau prin minunatul parc, ce se aşternea în fata vilei, Cecco văzu pe o alee o fată nespus de frumoasă. Părea că pluteşte pe deasupra pămîntului atît de delicat îi era mersul, ca şi întreaga făptură. Aflînd că era fiica marchizului, îi povesti pricina lui şi ea se arătă fericită să fie soţia unui principe, care putea ajunge rege, şi astfel îi înmînă o cutiuţă, nu mai mare decît o nucă, cu rugămintea de a i-o duce re-

geiui, dar. să n-o deschidă pînă alunei. Înăuntrul cutiuţei era darul.

Cecco şi marchizul se întoarseră de îndată la palat şi îi dădură regelui cutiuţa, care nu fu deschisă, căci se aştepta şi darul pe care avea să-1 aducă la întoarcere Vasco. Porunci, totuşi, ca să se pregătească ospăţul de logodnă pentru viitorii miri, marchiza şi prinţul, ce aveau să facă nunta o dată cu întoarcerea fratelui celălalt.

In timp ce lui Cecco i se întîmplau toate acestea, Vasco îşi continua călătoria. Era pe drum mai bine de o săptămînă. Trecuse peste nu ştiu cîte văi şi dealuri, dar fără să întâlnească un suflet de om. Se simţea tare obosit şi descurajat. Mai că ar fi vrut să se întoarcă înapoi la rege şi să-i spună că el renunţa să[1] mai caute. Soarele asfinţise, se coborîse întunericul, de aceea oboseala şi neîncrederea lui parcă se măriseră şi mai mult. Se aşează să se odihnească puţin, apoi întinse mîna să-şi ia băţul şi lucrurile, ca să se întoarcă acasă. Dar nu ştiu cum se făcu, de tocmai în clipa aceea se auzi un glăscior care-i spuse:

— De ce vrei să renunţi, frumosule prinţ ? Tocmai
acum cînd eşti gata să-ţi împlineşti dorinţa ?

-~ Cine-mi vorbeşte ? întrebă prinţul. Şi-şi roti ochii peste tot, fără, să vadă pe nimeni.

— Eu sîntj Sînt licuriciul care-ţi sta în faţă. Mergi
după luminiţa mea, care-ţi va deschide calea şi ai

să vezi că nu degeaba . ai bătut atîta amar de drum.
— Dacă aşa vrei tu, zise Vasco. facă-se voia ta. Ia-o înainte şi eu te urmez.
Şi o porniră la drum. Licuriciul în faţă şi Vasco în urma lui. N-au mers prea mult. Dincolo de o pădure. pe care o străbătură cît ai clipi o dată, înaintea ochilor lui Vasco apăru un palat, tot numai din marmură, cu ferestrele strălucitoare de o lumină azurie.
— Iată că am ajuns, spuse licuriciul. Acum du-te singur în palat, dar fără să te minunezi de tot ceea ce ai sa vezi înăuntru.
Dar să nu te minunezi era un fel de a spune. Erau atîtea ciudăţenii acolo şi alte ciudăţenii şi mai mari aveau să se-petreacă în faţa lui Vasco, încît să înlemneşti, nu alta !
Cum să nu te uimeşti ? La poarta cea mare a palatului făcea de gardă o maimuţă. îmbrăcată în uniforma de rigoare, cu o lance, de cel puţin cinci ori mai mare decît ea. Şi totuşi, cu cîtă seriozitate îşi făcea serviciul! Mergea înainte şi înapoi, cu regularitatea sentinelelor în faţa cazărmilor. Cînd intră Vasco pe poartă, maimuţa, ştiind parcă cine era, nu numai că luă poziţia de drepţi, dar îi prezenta şi arma.
Şi la zgomotul făcut de maimuţă, cînd lovi podeaua de marmură cu lancea, ca prin minune, dintr-o odaie alăturată, apărură alte două maimuţe-sergenţi (gra-

cteJe le aveau pe uniformă), care-i făcură sem;:
< "Vasco să intre, şi-1 însoţiră în faţa unei scări
im;-pe deasupra căreia era aşternut un covor
persan de toată splendoarea. în timp ce suia scara
aceea uriaşă, Vasco vedea de-a lungul ei, fie lîngă
balustradă, fie in faţa uşilor, înşiruite pe paliere,
mereu alte mai. *m* uniformă, ţepene în faţa
apartamentelor, fa solemne de gardă.
însoţit de cele două maimuţe-sergenţi, Vasco fu i -
dus pînă într-un salon în mijlocul căruia se afla o
masă îmbelşugată de tot felul de bunătăţi. Cele
două maimuţe îi făcură semn să ia loc la masă', şi
în timp ce Vasco se aşeza pe scaun, una din
maimuţe se îndepărtă, o clipă, luînd-o spre o uşă
clin fundul salonului. După două minute, pe
aceeaşi uşă se văzu întrînd altă duzină de
maimuţe, îmbrăcate în tot felul de uniforme,
foarte scumpe, de valeţi, fiecare cu o tavă în
mînă, plină cu tot felul de mîncăruri, tare mai de
care mai frumos înmiresmate şi atrăgl-toare, sau
cu carafe de aur cu vinuri alese şi parfumate.
Vasco, după ce nu mînease şapte zile decît pîine şi
băuse numai apă, închipuiţi-vă cît de mult a
onorat acest prînz princiar.
După ce a terminat cu masa, reapărură cele d ."
maimuţe-sergenţi, care-i făcură semn sa le
urmeze, invitîndu-1 să intre într-un salon foarte
elegant, luminat ca de sărbătoare, unde se
desfăşura ura mare bal.

Muzicanţii, doamnele de la Curte şi cavalerii, perechile care dansau nu erau decît maimuţe. Maimuţe îmbrăcate în straie foarte bogate. Costumele bărbaţilor erau din mătase lucioasă, iar pălăriile femeilor, toate, împodobite cu pene de struţ. Şi toată lumea aceea se purta cu o seriozitate atît de covârşitoare, încît, dacă nu le-ai fi văzut cozile şi ochii aceia ştrengăreşti, n-ai fi zis că sînt maimuţe, ci oameni. Şi nici una din maimuţe nu se lăsa furată de ispita de a face strîmbăturile şi scălâmbăielile pe care le fac toate suratele lor din grădina zoologică. Nici o maimuţă nu fugea s-o prindă pe cealaltă sau s-o caute în păr de pureci. Toate erau nişte maimuţe serioase; ba chiar solemne. (Eram gata-gata să scriu persoane serioase.)

Vasco se uita la ele cu gura căscată. Se uita cum se învîrtesc cu graţie şi uşurinţă, în timp ce dansau după' o muzică armonioasă şi delicată. Era un spectacol care merita, într-adevăr, să fie văzut. Dacă la un moment dat nu ar fi început să se stingă luminile, dînd de înţeles că se terminase balul, Vasco, în ciuda oboselii care-1 dobora, ar fi rămas să privească cine ştie cît timp...

Dar mai înainte de a se fi stins toate luminile, cele două maimuţe-sergenţi îl însoţiră[1] pe Vasco într-o cameră de dormit, unde-1 lăsară să se odihnească. I se închideau ochii de somn, cînd Vasco auzi în beznă cum îl cheamă o voce :

— Vasco !
■— Cine mă cheamă ?
— Vasco, repetă glasul acela, ce doreşti ?
—- Doresc o soţie care să'-i facă regelui un dar foarte frumos, dar atît de frumos, încît să-1 întreacă pe cel făcut de logodnica fratelui meu, Cecco, încît tatăl meu, regele, să mă lase pe mine moştenitor al tronului, după moartea sa.
— Dacă tu consimţi să te însori cu mine, Vasco, vei
căpăta darul cel mai frumos din lume, care-ţi va
oferi apoi coroana.
-— Atunci sa' ne căsătorim.
~ E cuvîntul de onoare al unui prinţ ?
— Da, e cuvîntul de onoare al unui prinţ.
—. Bine. Atunci mîine trimite o scrisoare tatălui tău, în care să-1 vesteşti că ţi-ai găsit o soţie, care-ţi va face cel mai frumos dar de nuntă din lume. Şi acum, dormi liniştit!
A doua zi, Vasco trimise tatălui său o scrisoare. Şi curierul palatul degeaba vă spun că era tot o maimuţă.
Regele, deşi surprins că cel ce a adus vestea este o maimuţă, s-a arătat mulţumit de scrisoare şi voia lui a fost ca maimuţa să fie ţinută la palat şi tratată cu tot respectul.
A doua noapte, Vasco fu trezit din nou de aceeaşi voce, care-i repetă aceleaşi cuvinte din noaptea din-

tis, şî iar îi dădu povaţa de a trimite o nouă scrisoare a doua zi de dimineaţă tatălui său. Şi a doua *zi o* altă maimuţă o porni spre palatul regelui.

Şi această maimuţă a fost reţinută la Curte. Asemenea fapte s-au petrecut mai bine de o lună, încît la un moment dat, la Curtea regelui ajunseseră mai multe maimuţe decît curteni. Maimuţe în parc, maimuţe în saloane, maimuţe pe scările tronului, maimuţe pînă şi pe deasupra baldachinul patului regal. însuşi regele nu mai ştia cum s-o scoată la capăt. Nu fiindcă s-ar fi purtat rău maimuţele, dar este lucru sigur că nu părea ceva serios să vezi sentinelele cum schimbau gărzile cu cîte o maimuţă pe umăr. Şi nu era nici o mare plăcere să doarmă într-un pat în care maimuţele veneau să-i ţină de urît, după ce-1 treziseră brusc, căzînd de pe baldachin, învinse şi ele de somn.

Nu vă mai spun apoi de scandalul şi indignarea oamenilor, când auzeau şi vedeau toi ce se întîmplă la Curte. Nu reuşeau să-şi explice prezenţa acestor maimuţe, dar lumea începuse să vorbească precum că ar fi trimise de prinţul Vasco, pentru a-1 înştiinţa pe rege că-şi găsise mk'easa şi cum vestitorii fuseseră toţi maimuţe, neîndoielnic că şi soţia lui Vasco era şi ea o maimuţă. Mulţi spuneau la început că nu era adevărat. Dar, în cele din urmă, cum zilele

treceau şi Vasco împreună cu soţia lui nu mai apăreau, toţi începură să creadă că aşa era. Pînă una alta, după ce trecu o lună şi mai bine, într-o noapte, aceeaşi voce îi spuse în bezna nopţii lui Vasco :

— Mîine vom pleca la rege. Eşti convins ca vrei să te însori cu mine ?

— Sînt nezdruncinat în noturîrea mea.

— Ei, bine, vom pleca mîine. Trezeşte-te în zori, căci drumul este lung.

A doua zi dis-de~dimmeaţă, Vasco se afla în faţa porţii palatului şi ce-i fu dat să vadă ? O caleaşca minunată, gata de plecare, îl aştepta cu un vizitiu tot maimuţă şi alte douăzeci şi patru de maimuţe călare în stinge şi în dreapta trăsurii, ca escortă, înăuntrul ei, plină de bijuterii şi nespus de elegantă... o maimuţă.

„Soţia mea să fie o maimuţă ? Să fi fost oare o voce de maimuţă vocea de aseară ? Dar ce sa fac... acum trebuie să mă însor cu ea. Cuvîntul unui prinţ trebuie respectat."

Cu asemenea gînduri, Vasco se aşează alături de maimuţă şi caleaşca o porni ca fulgerul la drum. Regele, care aflase de sosirea fiului său, dădu poruncă să fie aşteptat cu toata festivitatea. Şi închipuiţi-vă cită lume nu se afla în faţa palatului, curioasă să vadă cum arăta soţia prinţului, adică o

mireasă maimuţă. Şi mai cu seamă curioasă să vadă ce figură va face regele.

Dar regele, care nu avea de loc ifose de rege, reuşi să îşi stăpînească uimirea lui fără asemuire şi astfel nimeni nu-şi dădu seama.de deznădejdea din adîncul sufletului său. Ba, dimpotrivă, toţi l-au crezut încântat, fiindcă-1 văzură alergînd în întîmpinarea miresei, primind-o cu toate onorurile cuvenite unei prinţese.

Nunta celor doi fraţi a fost fixată pentru a doua zi.

Tot poporul se afla pe străzi. Şi chiar şi maimuţele părăsiră palatul şi se confundară cu oamenii, care aşteptau să treacă' trăsurile regale. Dar în -timp ce pe străzi se petreceau toate acestea, maimuţa-mireasă se îmbrăca cu rochia de nuntă. In timp ce domnişoarele de onoare îi învolburau pe cap un voal alb bogat, iată-1 intrînd pe Vasco. Maimuţa îl văzu prin oglindă şi-i spuse :

— Vasco, vezi dacă-ţi plac.

Şi spunîndu-i acestea se învîrti şi Vasco rămase mut de uimire. In loc de o maimuţă, în faţa lui se afla o preaminunata fată, dar atît de minunată, cum nu i-a mai fost dat unui ochi de om să vadă vreodată. Se frecă la ochi, dar nu era vis... Şi preafrumoasa fată :

— Da, eu sînt mireasa ta. O vrajă cumplită mă transformase în maimuţă împreună ,cu tot poporul

meu, şi aşa aş îi rămas o viaţă întreagă, pină cind nu s-ar Ii găsit un prinţ, care să mă vrea de soţie aşa cum eram.

Inchipuiţi-vă minunarea regelui, a lui Cecco şi a tuturor acelora care văzură la braţul lui Vasco o fată atît de frumoasă, în loc de o caraghioasă de maimuţă. Şi minunarea lor nu avea să treacă atît de repede, căci în timp ce caleaşca în care era Vasco şi soţia lui trecea pe străzi, maimuţele, pe măsură ce se învîrteau în jurul lor, se şi transformau ca prin farmec în cîte o elegantă doamnă de onoare sau în cîte un mîndru cavaler, o preabogată doamnă sau un preaviteaz războinic. în scurt timp tot poporul acela se unise într-o singură urare şi închinăciune în faţa tinerei regine care trecea. După ce se făcură amîndouă nunţile, regele adună din nou toată Curtea şi se înconjură de întreg Consiliul de coroană, apoi deschise cutiuţele dăruite de prinţesele, nurorile lui.

Mai întîi deschise pe cea a soţiei lui Cecco şi... vă mai amintiţi... nu era mai mare decît o nucă. Şi în cutie se afla o păsărică şi ea zbura de se minunau cu toţii cum de putuse să stea într-o nucă atîta timp.

Deschise apoi cutiuţa celeilalte nurori, care-i dăruise un dar nu mai mare decît o alună. Şi din cutia aceea sări o altă păsărică, şi, ce-i drept, te mirai şi de ea cum de putuse supravieţui acolo, ba chiar

ţinea în gură şi o şopîrlă. Şi nu se terminase darul, căci şopîrlă ţinea în gură altă alună, înăuntrul căreia, bine, bine împăturită, era o dantelă de o lungime de o sută de braţe.

Fără îndoială că acesta a fost socotit darul cel mai minunat, de aceea regele deschise gura să-1 proclame pe Vasco moştenitor ar tronului. Dar soţia lui Vasco spuse :

■— Vasco nu are nevoie de regatul tatălui său, căci îl are pe al meu ca zestre, eliberat fiind de vrajă. Tot poporul, mai ales acel al'maimuţelor devenite oameni, aclamă cuvintele prinţesei şi-l*,primi pe noul rege.

Vasco împreună cu soţia lui plecară în împărăţia lor şi nimeni n-a mai aflat "nimic despre ei, afară de faptul că au trăit ani mulţi şi. fericiţi. Dar dalia despre Vasco nu s-a mai aflat nimic, de atunci *ă* rămas bănuiala în sufletul fiecăruia că în fiece maimuţă s-ar putea ascunde sufletul unei fiifîţe omeneşti şi, de aceea, chiar azi, mari şi mici se opresc în faţa lor, le privesc, le admiră cu curiozitate, şi de ce nu ?... cu o oarecare teamă că...

Traducere din limba italiană. de GEORGE LÂZAfUSSCU

Poveşti nemuritoare, voi.

Boaba de nâut

A FOST ODATĂ un om sărac lipit pămîn-tului. Nu avea chiar nimic. Ba nu... bogăţia lui era o boabă de năut. Dar el nu ştia cum sa poată trăi dintr-o singură boabă de năut. Dacă ar fi mîncat-o; n-ar mai fi avut apoi nimic de mîncare pentru următoarele zile. Şi atunci, se gîndi el ce se gîndî, pîna ce se hotărî să pună boaba într-un sac şi s-o pornească în căutarea norocului. Trecu pe la casa unui ţăran, care era plecat la cîmp, la lucru, şi-i zise soţiei acestuia :

— Cumătră, eşti bună să-mi păstrezi boaba asta de năut ?

— Las-o pe masă colo.

Omul scoate boaba de năut din sac şi pleacă mai departe. Cumătră avea un cocoş, care, de îndată ce văzu boaba de năut, sări pe masă şi hap! o înghiţi.-

Omul se întoarse :

— Cumătră, pot lua înapoi boaba de năut ?

'— Ştii ceva ? am un cocoş, şi cocoşul a sărit pe masă şi a înghiţit boaba de năut.
— Atunci trebuie să-mi dai cocoşul.
— Ei, ia te uită ! Pentru o boabă de năut să-ţi dau un cocoş ? Ce poveste mai e şi asta ?
— Eu cer să-mi dai boaba de năut ! Şi dacă nu mi-o poţi da, fiindcă a înghiţit~o cocoşul, trebuie să-mi dai cocoşul care a înghiţit boaba.
Şi atîtea îi spuse femeii şi-i împuie capul, pînă
cînd biata de ea, ca să scape de el, se văzu silită
sa i-1 dea.
Omul îşi luă cocoşul şi plecă mai departe.
Se opri în faţa unei alte gospodării.
■— Cumătră, vrei să-mi ţii dumneata cocoşul acesta ?
— Dă-i drumul jos, colo, lingă cocină, îi răspunse
femeia.
Dar gospodina aceea avea un porc în cocină.
Din-tr-o singură lovitură cu botul, porcul omorî cocoşul. Se întoarse omul :
— Cumătră dragă, am venit să-mi iau cocoşul înapoi.
i— Du-te lingă cocină şi ia-ţi-1. Se uită
lîngă cocină şi ce vede... ? cocoşul mort.
Se duce la femeie şi-i spune :
•— Porcul dumitale mi-a omorît cocoşul. Dumneata ar trebui acum să-mi dai porcul.

— Ce tot vorbeşti... să-ţi dau porcul pentru un cocoş ! O să-ţi dau puful după broască, asta o să-ţi dau !
— Dumneata eşti obligată să mi-1 dai.
Şi aşa cum făcuse cu boaba de năut cînd primise pe ea cocoşul, făcu şi acum atîta scandal cu cocoşul, încît biata femeie, ca să scape de gura lui, îi dădu porcul.
Luă porcul cu el şi îşi văzu de drum. Se opri apoi iar în faţa casei unui ţăran.
— Cumătră dragă, îmi dai voie să las" la dumneata puţin porcul ăsta al meu ?
— Lasă-1 acolo în grajd, unde ţinem boureanul. Cînd văzu boureanul' porcul lîngă el, îi dădu una cu coarnele de-1 ucise pe loc.
Se întoarse omul.
— Cumătră dragă, m-am întors să-au iau porcul.
— Mergi în grajd şi ia-ţi-1 !
Omul se duse în grajd, dar se întoarse într-O: clipă să-i dea veste stăpînei, ţipînd cît îl ţintea gura :
— Boureanul dumitale mi-a omorît porcul, aşa că trebuie să mi-1 dai.
— Dar ce-ai înnebunit, omule? Pentru un porc să trebuiască să-ţi dau ditamai animalul ! Asta să crezi dumneata !
Dar ţipînd şi făcînd zarvă, ca şi celelalte daţi, şi această femeie se văzu silită să-i împlinească voia.

2m

Trecu apoi la casa unui alt ţăran.
■— Cumătră dragă, fă-mi binele ăsta şi ţine-mi oleacă boureanul acesta la dumneata.
— Lasă-1 acolo în grajd ! Femeia aceea avea o fată bolnavă.
— Mamă, vreau o bucăţică de carne.
Marna se duce la grajd.şi taie o feliuţă-din pulpa animalului şi se duce să-i facă o supă fetei eî bolnave.
Se întoarce omul.
— Cumătră, m-am întors să-mi iau boureanul. Mă duc la grajd şi apoi plec.
Se duce, într-adevăr, şi-i dă una cu biciul bietului animal, ca să iasă din grajd.

•

Femeia pusese ghips în locul acela, de unde tăiase bucăţica, şi cînd omul dădu lovitura de bici, lipitura de ghips pică şi se dădu totul în vileag. Omul începu să strige :
■— Vai de mine ! Ai tăiat o bucată de carne din boureanul rneu ?
— Ascultă, omule, fetiţa mea, fiind bolnavă, a cerut carne şi eu i-am dat. - .
— Atunci trebuie să-mi dai pe fiica dumitale.
— Cum ai spus ? Să-ţi dau pe fata mea pentru o ciosvîrtă de carne. Haida de !
—- îmi pare rău, dar, oricum, trebuie să-mi daî fata.

Şi spuse atitea şi făcu atitea, îneit pînă la urină
femeia trebui să-i dea fata.
O luă, o puse în sac şi pe-aici ţi-e drumul!
Ajunse în casa unui alt ţăran.
— Cumătră, îmi faci plăcerea să ţii puţin acest sac ?
— Pune-1 colo, în colţul cela. Şi plecă.
în sac era o gaură şi pe acolo fata recunoscu uşor că se afla în casa mătuşei sale. Şi începu să strige : mătuşe, mătuşe !
— Cine mă cheamă ? zise femeia. Şi se repezi să privească în sac. Dar ce vă?k\i ? pe propria ei nepoată.
— Ce faci aici ? Cum ai ajuns în sac ?
■— O, mătuşe, m-a luat omul acela cu el, pentru că mama a tăiat o bucată de carne din boureanul lui. Mătuşa avea un cîine rău, care muşca pe toţi cei ee-i erau necunoscuţi şi mai ales nu erau de-ai casei. Şi ce făcu ? Scoase afară din sac pe nepoată şi puse repede în locul ei cîinele. Omul se întoarse.
— Ei, femeie, unde mî-e sacul
?
■— Uite-1 colo, fă bine şi ţi-1
ia.
Omul îl luă şi plecă. Mergi şi iar mergi, ajunse Intr-o livadă şi pe loc zise :
„Acum nu mai ,pot de oboseală şi vreau să mE odihnesc", în timp ce se odihnea, se gîndea : „Mi-a

mers tare bine. Pentru o boabă de năut am avut un cocoş, pentru un cocoş un porc, pentru un porc un bourean şi pentru el o mîndreţe de fată. Vină afară, fetiţa mea să te privesc !"
Şi vorbind, deschise sacul. Dar zdup ! şi cîinele îi înhaţă cu dinţii tot nasul. Şi astfel îşi primi omul lacom pedeapsa meritată.

Traducere din limba italiană de GEORGE LĂZĂRESCHl,

FRAGMENTE DIN „DECAMERONUL" de Giovanni Boccaccio

CHICHIBIO, bucătarul lui Currado Gian-figliazzi, c-o vorbă şugubeaţă spusă întru mîntuirea lui, preschimbă în rîs mînia stăpînului şi scapă de pacostea cu care-l ameninţa Currado.

Currado Gianfigliazzi, după cum ştiţi cu toţii, din auzite şi văzute, e socotit de cînd lumea în orăşelul nostru drept cetăţean de vază, un strălucit senior, mărinimos şi darnic, îndrăgostit de traiul cavaleresc şi care în vînătorîle cu cîini şi şoimi aflat-a veşnic nespusă desfătare; iar dacă spun numai atît, e fiindcă nu e locul să povestim acum despre alte înfăptuiri mai mari ale domniei-saie. Aşadar, într-o bună zi, prinzînd el la Peretola c-un şoim de-al său un stîrc, aflîndu-1 gras şi tînăr, îl luă şi-i trimise unui destoinic bucătar pe care îl avea acasă, Chichibio după nume şi veneţian de fel, dîn-du-i poruncă să i-1 frigă de cină şi să i-1 pregătească bine. Chichibio, care, bietul, nici c-o fărîmă nu părea mai prostănac decît era, după ce pregăti stîrcul, îl

puse la cuptor şi se apucă să mi-1 păzească, tot cu ochii pe el.

Cînd stîrcul era aproape gata şi împrăştia în jur o undă de miros de să te lingi pe buze, se nimeri să intre în bucătărie o femeiuşcă din partea locului, Brunetta, aşa-i zicea pe nume, de care bucătarul nostru era îndrăgostit foc ; şi dînsa, cînd simţi mirosul şi cînd văzu stîrcul prăjit, prinse a-1 ruga pe bucătar, cu miere-n glas, să-i dea o coapsă. Chichibio îi răspunse cîntînd :

■— Ba iaca nu, donna Brunetta, ba iaca nu, donna Brunetta !

De care dumneaei, mînioasă, făcu : ■— Pe legea mea, Chichibio, dacă nu-mi dai, hu-ţi dau nici eu, cît oi trăi, ce-ţi place. Acu, de spus şi-au spus ei multe ; dar pînă mai la urmă Chichibio, ca să n-o întărite, desprinse o coapsă şi i-o dete.

Seara, fiind pusă pasărea, aşa fără picior, la masă în faţa lui Currado şi a unor musafiri de-ai săi, stăpînuî se miră grozav văzînd una ca asta şi, tri-miţînd după Chichibio, îl întrebă ce se întîmplase cu celălalt picior. La care mincinosul de veneţian răspunse iute:

■— Stăpîne, stîncii n-au decît o coapsă şi-un picior. Currado zise atunci mînios :

■— Cum dracu să nu aibă decît o coapsă şi un picior ? Ce, prima oară văd eu stîrci ?

Dar bucătarul de colo 5
■— Aşa-i, stăpîne, precum îţi spun şi, dacă vrei,
ţi-arăt că şi ăştia vii îs tot la fel.
Currado, de dragul musafirilor pe care îi avea la
masă, nu vru să mai lungească vorba şi-i zise doar
atît:.
— Dacă-î aşa şi spui că-mi arăţi minunea asta, de
care eu de cînd e lumea n-am auzit şi nici nu ştiu
s-o fi văzut vreodată, poftesc să mi-o arăţi chiar
mîine dimineaţă ; şi, dacă poţi s-o faci, mă rog, n-am
nimic de zis ; dar dacă nu, mă jur c-oi porunci
să-ţi ardă o mamă de bătaie, de să-ţi aduci aminte
de mine cît ai să trăieşti.
Sfîrşind dar pentru seara aceea cu vorba, a doua zi de mînecate, Currado, căruia nici somnul nu-i potolise supărarea, plin de obidă, se sculă şi porunci să i se aducă doi cai; apoi, punîndu-1 pe Chichibio să încalece pe unul, îl duse pînă la un rîu — pe malul căruia spre zi puteai să vezi stîrci cu duiumul — şi-i zise aşa :
— Vedem noi acuşica cine a minţit aseară ! Chichibio, cînd văzu că nu-i trecuse încă mînia lui
Currado şi că trebuie să facă dovada celor spuse,
neştiind cum ar putea s-o facă, umbla călare în
urma lui, topit de frică, bietul, şi dac-ar fi putut
ar fi fugit mîncînd pămîntul; dar, fiindcă nu putea,
se iot uita in faţă, în spate, de-o latură şi de alta,
şi peste tot i se părea că vede numai stîrci şezînd

în două picioare. Dar ckid ajunse aproape de rîu, zări pe mal, el, cel dintîi, nu mai puţin de doisprezece stîrci, toţi cocoţaţi într-un picior cum stau de obicei cînd dorm. Drept care, arătîndu-i iute stă-pînului, îi zise :

— Messere, acu poţi să vezi şi dumneata că n-am
minţit ieri seară, cînd ţi-am spus că stîrcii au nu
mai un picior. Iaca, pofteşte şi te uită !

Currado îi văzu şi—i zise :

—~ Aşteaptă niţeluş şi-am să-ţi arăt c-au doua.

Şi apropiindu-se oleacă de păsări, le strigă : „Huş,
huş !" Din care pricină toţi stîrcii întinseră degrabă
şi celălalt picioar şi după ce se clătinară vreo cîţiva
paşi, îşi luară zborul.

Atunci Currado se întoarse către Chichibio şi rosti ;

■— Ia spune, secătură, au două ori n-au două ?

Chichibio, buimăcit de cap, neştiind pe unde să mai
scoată cămaşa,, îi răspunse :

— Aşa-i stăpîne, da' la ăla de-aseară n-ai strigat
„huş,huş !" că, de-ai fi strigat, scotea şi el celălalt
picior, întocmai cum l-au scos şi ăştia.

Răspunsul ăsta' îi plăcu aşa de tare lui Currado, încît toată mînia i se topi în veselie şi rîs, drept care zise :

— Ai dreptate, Chichibio, aşa trebuia să fac !

Iată dar în ce chip, printr-un răspuns glumeţ .şî grabnic, scăpă Chichibio de bătaie şi se împacă eo stăpînul lui.

Fresco îşi îndeamnă nepoata să nu se uite în oglindă, dacă, precum spunea, îi era aşa de silă de mutrele nesuferite.

Un om pe nume Fresco din Celatico avea o nepoată care fusese dezmierdată cu numele de Ciesca[x] şi care — deşi la trup şi la obraz era destul de frumuşică (fără să aibă totuşi un chip de înger, după cum am mai văzut la altele) — se socotea pe sine aşa de desăvârşită şi aşa de nobilă, încît se deprinsese a ponegri bărbaţi, femei şi orice lucru care-i ieşea în cale, fără să se gîndească nici cît de cît la dînsa, care n-avea pereche de scîrbă ce era, ţîfnossă şi nesuferită, de nu puteai să-i intri în voie nici pentru unul Dumnezeu ; ba pe deasupra se ţinea şi-aşa măreaţă, încît nici de-ar fi fost să fie copila regelui din. Franţa n-ar fi putut fi mai fudulă. Iar cînd umbla pe ,. stradă - părea e-o-năbuşă : tot timpul mai ştie naiba ce putori, atîta tot strîmba din nas, de parcă-i miroseau toţi cei pe care-i întîlnea sau îi vedea în cale. Ci dînd deoparte multe alte năravuri uricioase şi vrednice de plîns pe care le avea,: zic că se nimeri într-o zi ca, întorcîndu-se ea acasă, unde se afla şi Fresco, să mi se aşeze lîngă el toată răsfăţ şi strîmbături şi să înceapă a, bufni; drept care Fresco o întrebă :

[1] Diminutivul de la Francesca (n.t.).

— Ia spune, Ciesca, cum se face că te-ai întors aşa
curînd, chiar azi în zi de sărbătoare ?
La care fata, alintîndu-se de să te apuce greaţa, răspunse :
— Da, e adevărat că m-am întors devreme acasă,
fiindcă-n oraşul ăsta eu cred că n-au fost niciodată
bărbaţi şi nici femei atîta de nesuferiţi şi plicticoşi
ca cei de astăzi ; nu trece barem unul pe drum, să
nu-mi fie nesuferit ca naiba. Şi cred că-n toată lumea
n-ai să găseşti femeie căreia să-i fie atîta silă ca
mie sa dea nas cu mutre aşa nesuferite ; de aceea,
numai ca să scap de *ele m-am întors mai repede
ca de obicei.
Fresco, căruia nu-i plăceau de fel răsfăţurile fetei, îi spuse : .
— Ascultă aici. copilă : dacă ţi-e aşa de silă de
mutrele nesuferite după cum spui, atunci, dacă doreşti
s.^ai parte de viaţă fericită, să nu cumva să te mai
uiţi vreodată în oglindă.
Dar fa-ta, mai goluţă ca trestia la cap, dar încredinţată că-1 ajunge pe Solomon la înţelepciune, nu pricepu mai mult decît pricepe un berbec; ba dimpotrivă, îi răspunse c-avea să se oglindească şi ea ca toate celelalte. Şi-aşa se face c-a rămas în nerozia ei, cu care pînă ş-astăzi mai duce viaţă bună.

CUPRINS

Iorgovan, prunc sărac, ajunge împărat (Poveste populara clin Banat, culeasă de P. Uglişiu-Deiapecica).....5
Genuşotca-Pofca (Poveste populară clin Banat, culeasă de P. Ugiişiu-Dela'pecica) ... 12
Păcală-judecător..... 65
(de MARIN GHEORGHE FUDULU)
Fecîorul cei viteaz şi lebăda (Basm popular săsesc) 106
în româneşte de ALEXANDRU MITRU
Calul năzdrăvan (Basm popular săsesc) . 119
în româneşte de ALEXANDRU MITRU
Regele penelor (Basm popular săsesc) . 141
în româneşte de ALEXANDRU MITRU
Copacul fermecat (Basm popular săsesc) . 150
în româneşte de ALEXANDRU MITRU
Fiul nerecunoscător (Poveste albaneză) . 163
Traducere de VICTOR EFTIMIU
Cocosul si găina (Poveste albaneza) . . 168
Traducere de *VICTOR EFTIMIU*
Mireasa Soarelui (Poveste albaneză) , . 171
Traducere de VICTOR EFTIMIU
Diavolii păcălifi (Poveste albaneză) , . 177
Traducere de *VICTOR EFTIMIU*

Frumoasa pământului (Poveste albaneza) .
179
Traducere de VICTOR EFTIMIU
Leul dăruitor de aur (Poveste albaneză) . .
184
Traducere de VICTOR EFTIMIU
Balta fermecată (Basm popular grecesc) .
190
în româneşte de VASILE GRECI)
Soldatul roman (Poveste din Lazio) . .
199 ^*Traducere din limba italiană de GEORGE LÂZÂRESCU*
Ciucuraş, te-nvîrte acuş ! (Poveste din Lazio) .
209 *Traducere din limba ilaiianâ de GEORGE LĂZĂRESCU* Cele două verişoare şi cei şase pustnici (Poveste din Siciiia)
. 218
Traducere din limba italiană de GEORGE LĂZĂRESCU Un ghiveci mic cu busuioc (Poveste din Lazio) 229 *Traducere din limba italiană de GEORGE LĂZĂRESCU* Diavolul păcălit (Poveste din Toscana) . . 235 *Traducere din limba italiană de GEORGE LĂZĂRESCU* Cizmele marchizului de Griiio (Poveste din Toscana) 238
Traducere din limba italiană de GEORGE LĂZĂRESCU
Orbul (Poveste din Toscana).....242
Traducere din limba italiană de GEORGE LĂZĂRESCU Regele unui popor de maimuţe (Poveste din Toscana) 245
Traducere din limba italiană de GEORGE LĂZĂRESCU

fpaba de nâut (Poveste din Toscana) ,
> ,
Traducere din limba italiană de GEORGE LĂZĂRESCU Jfagmente din „Decameronul" de Giovanni Boccaccio....., , .
.
în româneşte de ETAMOERtU

Redactor : IOANA RICUS
Tehnoredactor : ION COSMESCU

Dot *la cules* 30.1.1974. Bun de tipar J6.IH.1974.
Apărut 1974. Comanda *nr. 778. Tiraj 60 300. Broşate* 60 300. *Coli* de *tipar 8,50.* Ediţia I-a a apărut *la EA.* Tineretului în anul *1968. Tiraj 85 000 ex.*

Tiparul executat sub comanda nr. 40 076 la Combinatul ^Poligrafic „Casa Scînteii", Piaţa Seînteii nr. *h* Bucureşti [1] Republica Socialista România